

TERÉNNÍ VÝZKUMY ÚSTAVU ARCHEOLOGICKÉ PAMÁTKOVÉ PÉČE STŘEDNÍCH ČECH V LETECH 2007 A 2008

Michal Lutovský a kolektiv

Počínaje letošním ročníkem *Archeologie ve středních Čechách* budou na jejích stránkách pravidelně prezentovány aktuální výsledky terénních archeologických výzkumů prováděných Ústavem archeologické památkové péče středních Čech. První zveřejňovaná část je věnována akcím z let 2007 a 2008; tento krok tedy nenahrazuje přehled veškerých výzkumů z celé sedmnáctileté historie naší instituce. Starší akce proběhlé do roku 2006 byly alespoň stručnou formou publikovány v řadě *Výzkumy v Čechách*.

I když je zřejmé, že předkládaná forma publikace nezastaví neustále se rozevírající nůžky mezi množstvím archeologických terénních aktivit a jejich bytí předběžným zveřejněním, považujeme za důležité poskytnout především odborné veřejnosti alespoň základní informace o terénní činnosti ÚAPPSC.

Následující přehled zahrnuje celkem 119 terénních výzkumů, které pod vedením pracovníků ÚAPPSC proběhly na katastrálním území 75 obcí osmi okresů středních Čech a některých okrajových částí Prahy.¹ Naší snahou přitom bylo zveřejnit všechna pozitivní zjištění; vedle rozsáhlých plošných odkryvů polykulturních nalezišť tu proto lze nalézt i drobné akce zachycující kupříkladu fragment kulturní vrstvy či blíže nedatovanou situaci. Jednotlivým výzkumům byla pro lepší orientaci a pouze pro účely této publikace přiřazena čísla, která ovšem nesouvisí s oficiálními čísly akcí v úřední agendě (jednotlivé položky často zahrnují i více akcí na jedné lokalitě, především v rámci výstavby kolonií rodných domů).

Autory zpráv jsou vedoucí jednotlivých výzkumů, na jejich uvážení také bylo, kolik informací v tomto přehledu poskytnou; i z toho pramení jistá nevyváženost konkrétních sdělení. Výsledky již zveřejněných výzkumů jsou zmíněny pouze stručně a doplněny odkazem na příslušnou publikaci. Základní charakteristika v podobě tří úvodních bodů každého hesla je však pro všechny akce shodná:

1. Upřesnění polohy výzkumu v rámci katastru; libovolná forma přesnější polohopisné identifikace (koordináty odečtené z map, souřadnice GPS, JTSK).
2. Druh akce; doba výzkumu.
3. Stručná charakteristika archeologického zjištění; odkaz na vyobrazení.

Michal Lutovský

---

¹ Rozdělení katastrálních území zasažených archeologickým výzkumem podle okresů:

Beroun: Beroun-Králův Dvůr, Chrustenice, Liteň, Loděnice, Mezouň, Praskolesy, Tetín, Žebrák.

Kladno: Buštěhrad.

Kolín: Břežany II, Cerhenice, Český Brod, Kolín, Křečhoř, Lstiboř, Nová Ves I-Ohrada, Pečky, Poříčany, Radim, Radovesnice I, Rostoklaty, Skramníky, Tuchoraz, Velim, Velký Osek, Zásmyky.

Mladá Boleslav: Dražice, Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Pěčice.

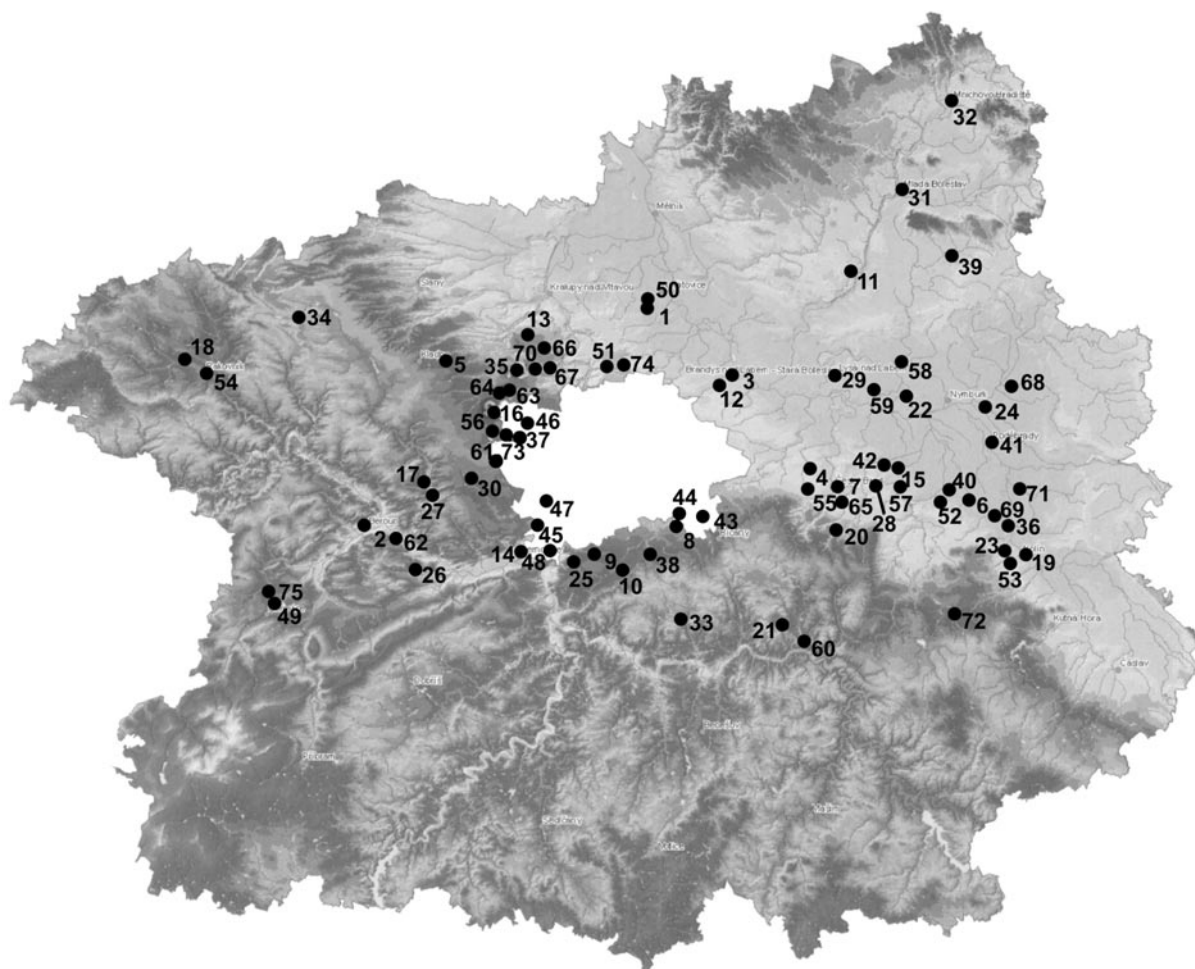
Nymburk: Hořany, Kostomlaty, Křečkov, Lysá nad Labem, Poděbrady, Straky, Stratov, Úmyslovice.

Praha: Benice, Pitkovice, Radošín, Stodůlky, Velká Chuchle, Zbraslav.

Praha-východ: Bašť, Brandýs nad Labem, Čestlice, Dřevčice, Kostelec nad Černými Lesy, Kostelní Strmelice, Mokřany u Velkých Popovic, Předboj, Přemysleni-Brnky, Stříbrná Skalice, Zdíby.

Praha-západ: Dolní Břežany, Dolní Jirčany, Holubice, Horní Mokropsy, Hostovice, Lhota u Dolních Břežan, Noutonice, Ořech, Osnice, Rudná, Tachlovice, Tuchoměřice, Tuchoměřice-Kněžívka, Tursko, Úholičky, Velké Přílepy, Zbuzany.

Rakovník: Kolečovice, Mšecké Žehrovice, Rakovník.

Obr. 1. 1. Bašť, okr. Praha-východ; 2. Beroun, Králův Dvůr, okr. Beroun; 3. Brandýs nad Labem, okr. Praha-východ; 4. Břežany II, okr. Kolín; 5. Buštěhrad, okr. Kladno; 6. Cerhenice, okr. Kolín; 7. Český Brod, okr. Kolín; 8. Čestlice, okr. Praha-východ; 9. Dolní Břežany, okr. Praha-západ; 10. Dolní Jirčany, okr. Praha-západ; 11. Dražice, okr. Mladá Boleslav; 12. Dřevčice, okr. Praha-východ; 13. Holubice, okr. Praha-západ; 14. Horní Mokropsy, okr. Praha-západ; 15. Hořany, okr. Nymburk; 16. Hostivice, okr. Praha-západ; 17. Chrustenice, okr. Beroun; 18. Kolečovice, okr. Rakovník; 19. Kolín, okr. Kolín; 20. Kostelec nad Černými Lesy, okr. Praha-východ; 21. Kostelní Střimelice, okr. Praha-východ; 22. Kostomlaty, okr. Nymburk; 23. Křečhoř, okr. Kolín; 24. Křečkov, okr. Nymburk; 25. Lhota u Dolních Břežan, okr. Praha-západ; 26. Liteň, okr. Beroun; 27. Loděnice, okr. Beroun; 28. Lstiboř, okr. Kolín; 29. Lysá nad Labem, okr. Nymburk; 30. Mezouň, okr. Beroun; 31. Mladá Boleslav, okr. Mladá Boleslav; 32. Mnichovo Hradiště, okr. Mladá Boleslav; 33. Mokřany u Velkých Popovic, okr. Praha-východ; 34. Mšecké Žehrovice, okr. Rakovník; 35. Noutonice, okr. Praha-západ; 36. Nová Ves I-Ohrada, okr. Kolín; 37. Ořech, okr. Praha-západ; 38. Osnice, okr. Praha-západ; 39. Pěčice, okr. Mladá Boleslav; 40. Pečky, okr. Kolín; 41. Poděbrady, okr. Nymburk; 42. Poříčany, okr. Kolín; 43. Praha-Benice; 44. Praha-Pitkovice; 45. Praha-Radotín; 46. Praha-Stodůlky; 47. Praha-Velká Chuchle; 48. Praha-Zbraslav; 49. Praskolesy, okr. Beroun; 50. Předboj, okr. Praha-východ; 51. Přemyšlení-Brnky, okr. Praha-východ; 52. Radim, okr. Kolín; 53. Radovesnice I, okr. Kolín; 54. Rakovník, okr. Rakovník; 55. Rostoklaty, okr. Kolín; 56. Rudná, okr. Praha-západ; 57. Skramníky, okr. Kolín; 58. Straky, okr. Nymburk; 59. Stratov, okr. Nymburk; 60. Stříbrná Skalice, okr. Praha-východ; 61. Tachlovice, okr. Praha-západ; 62. Tetín, okr. Beroun; 63. Tuchoměřice, okr. Praha-západ; 64. Tuchoměřice-Kněžívka, okr. Praha-západ; 65. Tucharaz, okr. Kolín; 66. Tursko, okr. Praha-západ; 67. Úholičky, okr. Praha-západ; 68. Úmyslovice, okr. Nymburk; 69. Velim, okr. Kolín; 70. Velké Přílepy, okr. Praha-západ; 71. Velký Osek, okr. Kolín; 72. Zámuky, okr. Kolín; 73. Zbuzany, Praha-západ; 74. Zdíby, k. ú. Přemyšlení, okr. Praha-východ; 75. Žebrák, okr. Beroun

1. Bašť, okr. Praha-východ

1. Jižní okraj obce při silnici na Líbeznice, poloha Nad Dvorem, ppč. 554; 50°12'5.973"N, 14°28'32.598"E
2. Inženýrské sítě, komunikace; prosinec 2007–září 2008.
3. Polykulturní sídliště a pohřebiště; střední eneolit, starší a mladší doba bronzová, přelom starší a mladší doby železné, mladší doba železná; obr. 2–4; fototab. 14:1, 2.

V zimních měsících r. 2007 bylo při skrývce ornice na místě budoucích komunikací zachyceno několik pravěkých objektů sídlištního charakteru, předběžně datovaných do období halštatských/latén. Zatím ojedinělým nálezem zůstává zlomek keramické nádoby zařazené do středního eneolitu. V průběhu pokračující skrývky ornice se počet objektů poškozených těžkou mechanizací rozrostl bezmála na 500. Odkrytý sídlištní areál byl reprezentován běžnými typy zahloubených objektů, jako jsou kúlové a sloupové půdorysy hospodářských staveb, četné zásobní jámy nebo rozsáhlé hliníky. V prostoru staveniště se také nalezlo několik roztroušených kostrových a žárových hrobů. Do kategorie nepříliš častých nálezů se dostal kruhový objekt tvořený mělce zahloubeným žlábkem s vnitřním průměrem kolem 6 m. V jeho středu byl mírně excentricky umístěn mělký oválný objekt se dnem vyloženým kameny. Chronologicky tento objekt řadíme do širšího časového rámce střední až mladší doby bronzové.

Ve druhé etapě zemních prací, které započaly hned v prvních měsících roku 2008, byla ze strany investora dokončena skrývka ornice. Po začátek nové skrytých úseků komunikace se podařilo zachytit okraj únětického pohřebiště čítající 9 hrobových jam, z nichž jeden hrob obsahoval ostatky nejméně 5 jedinců nebo jejich částí. Kromě pohřebiště ze starší doby bronzové se podařilo zdokumentovat i jeden hrob kultury laténské.

Lukáš Baloun

Obr. 2. Bašť, okr. Praha-východ, poloha Nad Dvorem, pohled na část začátek komunikace se sídlištními objekty

Obr. 3. Bašť, okr. Praha-východ, poloha Nad Dvorem, celkový pohled na hrob únětické kultury s ostatky pěti jedinců

Obr. 4. Bašť, okr. Praha-východ, poloha Nad Dvorem, kruhový objekt s excentricky umístěným oválným objektem

2. Baště, okr. Praha-východ

1. SV okraj intravilánu obce, poloha Za Horkou, jižně od ul. K Vodárně, ppč. 81/1; 50°12'19.646"N, 14°28'49.096"E.
2. Inženýrské sítě, komunikace; prosinec 2008.
3. Zemědělský pravěk.

Proluka v zástavbě v severovýchodní části obce neušla pozornosti investorské společnosti. Dohled vyvolaný stavebními aktivitami zachytil ve výkopu pro kanalizaci narušenou kulturní vrstvu s jedním zahloubeným objektem pravěkého stáří. Drobné fragmenty keramických nádob bohužel nedovolují bližší kulturní zařazení.

Lukáš Baloun

3. Beroun, Králův Dvůr, okr. Beroun

1. Beroun, ZM 1:10 12-41-11, okolí bodu 430:130 mm od Z a J sekční čáry; Králův Dvůr ZM 10 12-41-11, linie 376/80, 382/83 mm od Z a J sekční čáry.
2. Rozšíření kanalizace v aglomeraci Beroun; červenec 2006–srpen 2007.
3. Dva sídlištní objekty kultury s vypíchanou keramikou a štítarského stupně kultury knovízské a keramika štítarského stupně kultury knovízské.

Při kontrole výkopů pro kanalizaci, které se dotkly velké části města Berouna, byly identifikovány archeologické situace poměrně překvapivě pouze na dvou místech. Na východním okraji Králova Dvora byl zdokumentován hliník kultury s vypíchanou keramikou a sídlištní objekt štítarského stupně kultury knovízské. Obě sídliště známe již z dřívějších záchranných výzkumů v tomto prostoru. Další objekty byly zřejmě narušeny na Plzeňském předměstí. Bohužel k nim nebyl přizván archeolog. Zaměstnanci provádějící firmy pouze předali archeologovi při jeho pravidelné kontrole asi dvě desítky zlomků keramiky štítarského stupně kultury knovízské s přibližným popisem místa nálezů.

Dana Stolzová

4. Brandýs nad Labem, okr. Praha-východ

1. V prodloužení ulice Na Zápské; střed plochy 50°10'43.07"N, 14°40'31.17"E.
2. Plošný odkryv při stavbě haly Siemens; 2008.
3. Sídlíště a hrob, eneolit.

V prostoru skrývek na stavbě výrobní haly firmy Siemens bylo dokumentováno 161 zahloubených objektů. Většinou šlo o sloupové a kúlové jamky. Nejvýraznějšími a pro datování nejvhodnějšími objekty byla zemnice obdélného půdorysu, se dvěma sloupovými jámami, plochým dnem, o rozměrech 4 × 2 metry a žárový pohřeb v urně provázený dvěma pazourkovými čepelemi. Všechny nálezy lze zařadit do období časného eneolitu.

Jan Turek

5. Brandýs nad Labem, okr. Praha-východ

1. V úhlu ulice Průmyslové a silnice 101; střed plochy 50°10'33.77"N, 14°40'14.58"E.
2. Plošný odkryv při stavbě supermarketu Tesco; prosinec 2007–květen 2008.
3. Neolitická sídliště, únětické pohřebiště, novověký příkop.

Předstihový archeologický výzkum probíhal na ploše budoucího hypermarketu firmy Tesco. Celková výměra odkryté plochy činila téměř 15 000 m². Kromě ojedinělých sídlištních objektů a tří hrobů z období kultury únětické pochází většina nálezů z období prvních zemědělců. Byly zde dokumentovány sídlištní nálezy kultury s lineární keramikou a kultury s vypíchanou keramikou. Byla odkryta také oblouková část neolitického příkopového ohrazení a téměř pravoúhlé nároží novověkého příkopu s hrotitým dnem. Výsledky výzkumu byly publikovány v podobě předběžné zprávy (Turek 2008).

Jan Turek

6. Břežany II, okr. Kolín

1. Trať K Rostoklatům, ppč. 1798/58, okolí bodu YX 715538, 1046327.
2. Stavba rodinného domu; 2008.
3. Sídlištní objekty, pravěk, nedatováno.

V základových pasech (do hl. 60 cm) zachyceny dva zahloubené pravěké objekty s ojedinělými nálezy (obj. 1-2; mazanice). Další objekt č. 3 byl zachycen v rýze pro el. kabel v cestě severně od parcely (nedatováno).

Miloš Vávra

7. Buštěhrad, okr. Kladno

1. Centrum obce, Prokopská ulice; 50°09'08.08"N; 14°10'55.73"E.
2. Havárie vodovodu; září 2008.
3. Pravděpodobně středověký nebo novověký hromadný hrob.

Při havárii vodovodu v Prokopské ulici byly porušeny lidské kosterní pozůstatky. Na základě antropologického rozboru se jedné nejméně o pět jedinců, část ostatků se však nacházela v sekundárním uložení. Hrob (?) neobsahoval kromě antropologického materiálu žádné další nálezy, proto jej můžeme zařadit pouze rámcově do středověku až novověku.

Dana Stolzová

8. Cerhenice, okr. Kolín

1. Pole na východním okraji obce, ppč. 242/2; okolí bodu JTSK 696380/1051003.
2. Výkop pro plynovod a kanalizaci; 2008.
3. Žárový hrob, mladší d. bronzová; *obr. 5*.

V rýze k budoucímu staveništi rodinných domů Na ohradě, západně od polní cesty, byl na východním profilu zachycen porušený žárový hrob z mladší doby bronzové v malé jámě. Na dně ležela na boku větší rozpadlá nádoba s drobnými spálenými kostmi překrytými jednotlivými střepy. Jiné objekty na profilech zachyceny nebyly.

Miloš Vávra - Dražen Šťastný

Obr. 5. Cerhenice, okr. Kolín.
Žárový hrob z mladší doby
bronzové na východním profilu
rýhy inženýrských sítí

9. Český Brod, okr. Kolín

1. Ul. Prokopa Velikého, Jateční a Hřbitovní; č. parc. 859/1; 861/1; 921; 928/1.
2. Rekonstrukce vodovodu a kanalizace; říjen 2006–březen 2007.
3. Městský příkop, souvrství dlažeb, doklady mostní konstrukce, jámové objekty a zdiva; středověk až novověk. Pohřebiště, vrcholný středověk.

Zjištěné archeologické situace lze rozdělit do několika skupin. Na křižovatce ulic Jungmannova, Jana Kouly a Prokopa Velikého byly zachyceny povrchové části zaniklého městského příkopu. Do výplně byl zahlouben rozměrný novověký objekt nejasného účelu. V úseku od uvedené křižovatky až k říčce Šembera a také za Šemberou směrem ke křižovatce s ulicí Jateční bylo dokumentováno až sedm úrovní povrchu komunikace v podobě různě kvalitních dlažeb či povrchu zpevněného dřevem. Nejstarší dokumentovanou úroveň můžeme datovat do vrcholného středověku. Dlažby vyklíňují v místech, kde k povrchu vystupuje skalní podloží.

Při rekonstrukci mostu přes Šemberu byly z bahnitých náplavů získány trámy, prkna a další dřeva, která pocházejí z mostní konstrukce. Jejich stáří je nejasné, dendrochronologie nezaznamenala dostatečný počet letokruhů. Přímo v korytě byla registrována dřevěná stěna z prken (opět nejasného stáří), zřejmě sloužící při stavbě starších etap mostu.

V přípojkách k domům mezi Šemberou a odbočkou ke hřbitovu byly registrovány části jámových objektů (vrcholný středověk) a zdív (pravděpodobně renesance). Před čp. 407 byla prozkoumána vrstva a sídlištní jáma

s nálezy ze 13.–14. století. Do vrstvy a objektu bylo zahlobeno celkem šest kostrových hrobů. Některé se navzájem porušovaly a dokládají tak delší dobu pohřbívání v těchto místech. K datování mohou posloužit pouze ojedinělé zlomky keramiky (převážně 15. století) z jejich výplně. Skupina hrobů je umístěna v těsném sousedství hlavní komunikace směřující od Českého Brodu na Kouřim. Není spojena s žádnou známou církevní stavbou.

Jan Frolík – Miroslav Křemen

10. Český Brod, okr. Kolín

1. Husovo náměstí, čp. 12; JTSK 711922/1048683; 711929/1048671.
2. Venkovní úpravy; duben a květen 2007.
3. Dlažba, novovek.

Na dvoře objektu byla v mělkých výkopech objevena dlažba z kamenných desek a odvodňovací kamenné koryto, obojí pravděpodobně z počátků novověku.

Jan Frolík – Miroslav Křemen

11. Český Brod, okr. Kolín

1. Havlíčkova, Jungmannova a Lázeňská ul., č. parc. 920/2,4, 923/12, 861/1; JTSK 711957/1048875; 711961/1048863; 711963/1048828; 711808/1048833; 711769/1048830; Lázeňská ulice: 712069/1048804; 712020/1048895; 711959/1048875.
2. Rekonstrukce plynovodu, vodovodu a kanalizace; červen–březen 2008.
3. Doba bronzová?, zl. keramiky; 13. a 15. století, zlomky keramiky; zdiva, 16.–17. století.

Výkopové práce sestávaly z hloubení hlavní trasy a většího počtu přípojek k jednotlivým domům po obou stranách ulice. Z historického hlediska se většina trasy nacházela vně příkopu městského opevnění v areálu bývalého Kouřimského předměstí. Na vnější straně příkopu byla podloží spraš, překrytá půdním horizontem, nebo tmavá hlína charakteru náplavu říčky Šembery. Dokumentované stratigrafie byly novověkého stáří s příměsí starších nálezů. Před čp. 125, 926 a 928 byly zjištěny zlomky pravěké keramiky (doba bronzová?). V úseku před čp. 270, 258 a 126 byly registrovány zlomky keramiky ze 13. století. Osídlení 15. století a mladší bylo zjištěno před čp. 355, 258, 126, 252 a v ploše křižovatky Havlíčkovy a Jungmannovy ulice. Před čp. 124 byla zjištěna tři na maltu provedená zdiva, doprovázená keramikou 16.–17. století.

V Lázeňské ulici, kolmé na zaniklou městskou hradbu, byl nejnižší zastíženou úrovní půdní typ s ojedinělými zlomky pravěké keramiky. Jeho povrch se skláněl k říčce Šemberě. Do něho byl zahloben příkop před městským opevněním, z něhož byly registrovány povrchové části výplně. Do zaplněného příkopu byla založena v 15. století parkánová hradba.

Jan Frolík – Miroslav Křemen

12. Český Brod, okr. Kolín

1. Ul. Na bělidle, č. parc. 243/8; 901/3; JTSK 712443/1049422.
2. Kabely NN; březen a duben 2008.
3. Jáma, doba laténská.

Ve výkopech bylo zjištěno podloží v hl. 0,7 m (okrový jíl, místy písčité) překryté novodobými navážkami. Před čp. 1429 byl dokumentován jámový objekt s keramikou laténského období.

Jan Frolík – Miroslav Křemen

Obr. 6. Český Brod, okr. Kolín, Husovo nám. Spodní část nádoby, v níž byly uloženy mince Václava IV.

13. Český Brod, okr. Kolín

1. Husovo náměstí, čp. 78 (fara), st. parc. č. 40; JTSK 711891/1048608.
2. Kanalizační přípojka; březen 2008.
3. Souvrství, raný středověk; mincovní depot (po r. 1378); *obr. 6.*

Kanalizační přípojka byla hloubena středem průjezdu domu. Na jílovité podloží (hl. 0,9 m) nasedala vrstva s keramickým materiálem 12.–13. století, překrytá vrstvou malty (zřejmě stavební vrstva ke středověké fázi objektu). Stavební firma předala soubor 63 drobných mincí krále Václava IV. (1378–1419). Ohledání situace ukázalo, že mince byly uloženy v nádobě, jejíž spodní část se zachovala. Úplnost souboru nelze zaručit, převážná část zeminy byla v době návštěvy již odvezena.

Jan Frolík – Miroslav Křemen

14. Český Brod, okr. Kolín

1. Nám. Arnošta z Pardubic, č. parc. 852/3; JTSK 711977/1048744 a 711831/1048658.
2. Výměna plynovodu; červen a červenec 2008.
3. Doba bronzová, keramika; jámy, středověk (13.–14. století), sklep, středověk.

Výkopové práce sestávaly z hloubení hlavní trasy a přípojek k jednotlivým domům čp. 7–16 v bloku uprostřed náměstí. Podloží je v těchto místech rozvětralá skála, překrytá původním půdním typem. Podloží stoupá směrem od západu k východu (u čp. 21 zjištěno v hloubce 0,7 m). Před čp. 6 byly v půdním horizontu objeveny zlomky pravěké keramiky (doba bronzová?), která se jako příměs objevila také ve středověké jámě u čp. 21. Do období počátků města (pokročilé 13. století, starší 14. století) řadíme fragmenty zahloubených objektů (před čp. 8, 14 a 21), mělká jáma u čp. 14 souvisí podle přítomnosti strusky se zpracováním železa. Převážnou část souvrství tvoří vrstvy související s úpravou povrchu náměstí (dlažby) a vrstvami životních nečistot. Před čp. 10 byla zachycena boční zdiva a klenba sklepa, který předstupuje před uliční čáru. Podle stratigrafie byl zahlouben do vrstev 14. století, skutečné stáří nebylo archeologicky určitelné.

Jan Frolík – Miroslav Křemen

15. Český Brod, okr. Kolín

1. Zborovská a Klučovská ul., č. parc. 849/1, 852/1, 855/1,2; JTSK 711558/1048315.
2. Rekonstrukce plynovodu; duben a květen 2008.
3. Dlažby, novověk. Nedatovaná deprese.

Výkopové práce sestávaly z hloubení hlavní trasy plynovodu a většího počtu přípojek k jednotlivým domům. V převážné části výkopu byla podloží skála v hl. 1,6 m, překrytá vrstvami jílu a jílovitých hlín. Na jejich povrchu se dochovaly pozůstatky jedné až dvou úrovní novověkých dlažeb. Před čp. 631 byla zjištěna deprese vyplněná náplavem s pozůstatky dřev. Hloubka nemohla být pro vysokou hladinu spodní vody zjištěna. Výplň neposkytla datovatelné nálezy.

Jan Frolík – Miroslav Křemen

16. Český Brod, okr. Kolín

1. Suvorovova a Palackého ul.; č. parc. 228/61; 902/1; 914/11.
2. Rekonstrukce kanalizace, vodovodu, plynovodu a autobusových zastávek; květen–říjen 2008.
3. Souvrství, dlažby, středověk až novověk; jámové objekty, zdiva, novověk.

Výkopové práce sestávaly z hloubení hlavních tras obou potrubí a většího počtu přípojek k jednotlivým domům. Zjištěné archeologické situace lze rozdělit do dvou částí.

Početnější a složitější situace byly registrovány v Suvorovově ulici až ke křižovatce s ul. Žižkovou. Nejstarší zachycenou situací je původní půdní typ (hl. 0,9–1,5 m), jehož povrchová část je kontaminována mazanicí a ojedinělými keramickými zlomky 14. století. Překrývá je souvrství 3–4 dlažeb, proložené vrstvami životních nečistot, které pokrývají období vrcholného středověku až raného novověku. Výše popsané situace jsou součástí předměstí před Pražskou branou.

Druhá část nálezů úseku mezi ulicemi Žižkova a ul. 28. října. Většina zjištěných dlažeb postupně vyklíňují a omezují se na jednu až dvě novodobé úrovně. V okolí křižovatky s ulicí Ke Spravedlnosti a Mikoláše Alše byly zjištěny fragmenty objektů s keramikou 13. až 14. století. Dále zde byl zjištěn příkopovitý útvar (šířka max. 1,5 m, hloubka až 1 m), datovaný do středověku, ale nejasného účelu.

V úseku mezi ulicemi Havlíčkovou a Žižkovou byly zjištěny tři novověké jámové objekty a masivní novověké zdivo ve směru východ–západ, které souvisí se zaniklým čp. 167.

Jan Frolík – Miroslav Křemen

17. Český Brod, okr. Kolín

1. Ul. Krále Jiřího a Zborovská; č. parc. 852/2, 12; 849/1; JTSK 711778/1048609; 711764/1048601.
2. Rekonstrukce plynovodu; září–listopad 2008.
3. Hradba a předbraní, 14.–15. století; souvrství, dlažby, středověk a novověk.

Výkopové práce sestávaly z hloubení hlavní trasy plynovodu a většího počtu přípojek k jednotlivým domům. Před č. 87 v ulici Krále Jiřího byla zjištěna zaniklá městská hradba a boční zeď předbraní zaniklé Liblické brány o délce 19 m (až k čp. 221). V západním sousedství hradby bylo dokumentováno souvrství o mocnosti 1,3 m, sestávající ze starších úrovní dlažeb nebo jejich podkladů. V hloubce 1,4 m nasedalo na původní půdní horizont. Ve Zborovské ulici byly zjištěny novověké navážkové vrstvy, překrývající dlažbu ze 16.–17. století.

Jan Frolík – Miroslav Křemen

18. Český Brod, okr. Kolín

1. Ul. Krále Jiřího a Zborovská; č. parc. 852/1–3.
2. Nový plynovod; září–prosinec 2008.
3. Středověk (vrstvy), novověk (dlažby, zdiva).

Výkopové práce sestávaly z hloubení hlavní trasy plynovodu a většího počtu přípojek k jednotlivým domům. Ve Zborovské ulici bylo jílovité podloží (hl. až 1,8 m) překryto půdním typem s obsahem uhlíků, dokládajících jakousi nedatovanou aktivitu. V ulici Krále Jiřího tvoří podloží skála nebo písčité jílo s valouny. Překrývají ho novověké navážky, proložené jednou či dvěma úrovněmi dlažeb. Před nádražím byla registrována novověká (?) zeď.

Jan Frolík – Miroslav Křemen

19. Český Brod, okr. Kolín

1. Husovo náměstí, č. parc. 947/2; souřadnice JTSK 711975/1048623.
2. Zřízení dětského hřiště; prosinec 2008.
3. Zdiva, vrcholný středověk až novověk.

Ve výkopech (max. hl. 0,8 m) byla ve vrstvách destruktivního charakteru na dvou místech zachycena středověká (?) zdiva měšťanských domů, zbořených v 70. letech.

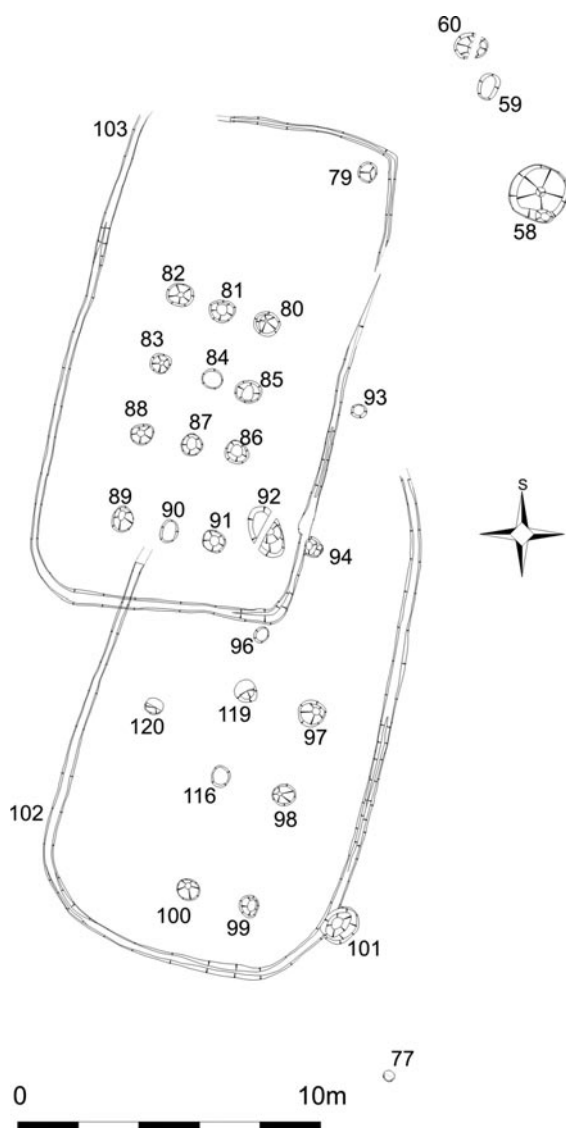
Jan Frolík – Miroslav Křemen

20. Čestlice, okr. Praha-východ

1. Poloha K Benicím; mezi body 50°0'29,946"N, 14°36'2,102"E; 50°0'26,265"N, 14°35'46,257"E; 50°0'16,471"N, 14°35'57,194"E.
2. Výstavba bytových a rodinných domů včetně sítí; podzim 2008.
3. Halštatské až časně laténské sídliště; obr. 7.

Záchranný archeologický výzkum probíhal na podzim 2008 na ploše cca 5 ha na k. ú. Čestlice poblíž rozhraní s k. ú. Praha-Benice, a to v prostoru jižně od silnice Benice–Čestlice. Výzkumem se podařilo zachytit jižní okraj polykulturního sídliště zkoumaného v roce 2007 v Benicích. Byly zjištěny zásobní jámy, kúlové jamky, včetně kompletního půdorysu domu, a jiné sídlištní objekty náležící přelomu starší a mladší doby železné. Z vlastního domu se bohužel nepodařilo získat datovací materiál. Celkem bylo zkoumáno přes 50 objektů.

Tomáš Polišenský

Obr. 7. Čestlice, okr. Praha-východ, poloha K Benicím.
Půdorys kúlového domu

21. Dolní Břežany, okr. Praha-západ

1. Ulice 5. května, ppč. 74, 75, 490/1, stpč. 55; ZM 10, 12-42-12, v ploše mezi body 470:232, 477:232, 476:226, 473:227.

2. Stavba bytového domu U Staré školy; 2007–2008.

3. Polykulturní sídlištní areál – pravěk, raný středověk, vrcholný středověk, novověk.

V místě usedlosti zbořené z větší části ve druhé polovině 20. století (do doby výzkumu dochována stodola) byla provedena skrývka v rozsahu půdorysu plánované stavby bytového domu s garážemi v suterénu. Na ploše devíti arů bylo potom v pěti sondách zachyceno více než devadesát zahloubených objektů a různé další situace řady období a kultur. Nejstarší sídlištní horizont představovaly stopy neolitického osídlení lineární kultury v podobě několika nálezově chudých zahloubených objektů.

Z mladších pravěkých situací zasluhuje pozornost především dvojice paralelních základových žlabů, které se v prohnuté linii stáčely od severozápadu k jihovýchodu, přetínaly celou parcelu a evidentně pokračovaly na obou stranách mimo zkoumanou plochu. Ohrazený prostor tak musel ležet na jihozápadní straně žlabů, jen malou částí ve zkoumané ploše, bohužel však značně porušené mladšími sídlištními aktivitami. Vzhledem k délce (cca 35 m) zachycených úseků žlabů je střed jimi vymezeného areálu nutno hledat až v místě návsi a bývalé školy.

V ohrazeném prostoru se i tak podařilo zachytit krátký dochovaný úsek dalšího vnitřního žlabu, který měl rovněž přibližně paralelní průběh s dvojicí žlabů vnějších, ale narozdíl od nich měl nejspíše přímý průběh.

Zjištěná situace připomíná dispozici mladohalštatských hrazených areálů, vymezených dvojicí žlabů či úzkých příkopů na vnějším obvodu přibližně pravoúhlého půdorysu s výrazně zaoblenými nárožními a s dovnitř vloženou čtyřúhelnou palisádou samotného dvorce.

Takové představy i datování odpovídají nepočtené keramické nálezy získané z výplně žlabů a z několika dalších zahloubených objektů, které je možné i prostorově s ohrazením spojovat.

Pozdní halštatské kultuře náleží zajímavý kruhový objekt (průměr 1,25 m) s obvodem vymezeným prkny zasazenými těsně vedle sebe do základového žlábků a patrně také zbytek zahloubené chaty porušené středověkým objektem.

Další výraznější situace patří období středověku. Při jižním okraji staveniště, podél ulice 5. května, se podařilo zachytit menší terénní zlom. Pod patou meze probíhala dvojice rovnoběžných žlabů, patrně odvodňovacích, mezi nimiž se nad pravěkou vrstvou nacházela středověká komunikace o několika úrovních. K nejstarší se vztahuje značně fragmentarizovaná keramika, datovatelná do nejmladší fáze raného středověku (11.–12. stol.), z mladší úrovně cesty pocházejí i drobné zlomky keramiky 13. a 14. století. Severní ze zmíněných žlabů vymezuje snad již v těchto obdobích jižní čáru zástavby. V určitém odstupu severně od komunikace a v přibližně kolmém směru k ní se podařilo dokumentovat trojici hlubokých jam se zbytky svisle zapuštěných dřevěných sloupů o průměru 20 cm, které nepochybně tvořily základní nosnou konstrukci stěny větší nadzemní celodřevěné či hrázdené stavby. Linie sloupových jam udávala polohu jen jedné ze stěn, ostatní byly zničeny mladšími výkopy. Zřejmě do období přechodu raného a vrcholného středověku se hlásí 1,2 m hluboká zásobní jáma slabě oválného půdorysu s krátkou vstupní šjí s několika schodovými stupni.

Zachycen byl také úsek jiné středověké, mírně zahloubené cesty, která už z místa i pozdějšího novověkého vjezdu do dvora směřovala do jeho středu. Několik vrcholně středověkých jam, krátký úsek žlabu ani větší pozdně středověká jáma s výraznějšími zlomky keramických nádob neposkytují žádnou konkrétnější představu o dispozičním a stavebně technickém řešení vrcholně a pozdně středověké usedlosti. Ta někdy ve 2. polovině 15. století zanikla a celou její plochu překryla slabá písčité vrstva.

Velké množství zlomků keramických nádob, stavební keramiky, fragmenty kamnových kachlů, železných předmětů a dalších nálezů přinesl výzkum situací novověké usedlosti. Archeologicky je ze základových zdív obytné stavby, komor, chlívů, stodol a kolny patrný stavební vývoj, který bude snad možné srovnat s některými novověkými písemnými a kartografickými prameny. Jen registrovány nebo v omezené míře zkoumány byly také další novověké objekty ve dvoře: odpadní jámy, hnojiště, kamenný trativod a záchodová jámka.

Jiří Bernat

22. Dolní Břežany, okr. Praha-západ

1. Poloha Malá Strana, ppč. 70/1, 70/8, 383/6, 492, 493/1, 494/1, 516/1, 518, 519, 539; ZM 10, 12-42-12, v ploše mezi body 426:226, 429:236, 442:238, 454:222, 440:224, 427:223.

2. Kanalizace a vodovod; 2007.

3. Pravěký polykulturní sídlištní areál, jáma – neolit neurčený.

Rýhy v okrajové, dříve domkářské zástavbě na západním okraji obce a na jižní straně začátku zářezu Břežanského dolu dosáhly celkové délky 660 m. Na jižním okraji lokality, u malého dětského hřiště při Lhotecké ulici, byl na ppč. 492 (souř. 454:225) zachycen jediný zahloubený objekt (d. 4,4 m, max. hl. 0,85 m), podle nepočtených nálezů neolitické soujámí. Objekt je součástí rozsáhlého sídlištního areálu zkoumaného v sousední poloze Za Příkopem.

Jiří Bernat

23. Dolní Břežany, okr. Praha-západ

1. Poloha Za Příkopem, ppč. 391/42–67, 391/69–133, 391/135–158; ZM 10, 12-42-12, plocha mezi body: 413:203, 221:211, 447:183, 420:161.
2. Stavba rodinných domů; 2007–2008.
3. Pravěký polykulturní sídlištní areál.

Na doposud zemědělsky obdělávaném území o výměře 14 hektarů na západním okraji obce probíhá od jara roku 2007 výstavba rodinných domů a řadových dvojdomů. Z celkem 115 nových stavebních pozemků byly do konce roku 2008 zahájeny zemní práce na 82 parcelách, z toho na třiceti z nich došlo k pozitivnímu nálezu. Ve střední a severovýchodní části plochy byly stavební činnosti narušeny sídlištní objekty kultury s vypíchanou keramikou (ppč. 391/84, 104). Řadu zahloubených objektů, dokumentovaných většinou jen na řezech ve stěnách stavebních výkopů (ppč. 391/76–78, 80, 85, 90, 99, 107, 110, 112, 120, 135) se nepodařilo přesněji kulturně zařadit z důvodů malého počtu nálezů nebo pro jejich úplnou absenci. Podle typu výplně náleží většina nedatovaných objektů pravděpodobně také kultuře s vypíchanou keramikou.

Nejčastěji registrovanými objekty jsou jámy různých velikostí a komplexy nebo superpozice jámovitých objektů. Nejhlubší pravěké výkopy zasahovaly jen výjimečně pod úroveň dna základových rýh rodinných domů (pod 1 m od povrchu terénu). Plošný rozsah sídlištních objektů se vzhledem k mělce nebo nekvalitně provedeným skrývkám podařilo zachytit jen ojediněle. Na skrývce pro dláždění vjezdu na parcelu č. 391/97 (souř. 427:189) byl dokumentován povrch výplně pravěkého soujámí o maximálních rozměrech 3,3 × 5,3 m a na skrývce pro rodinný dům na parcele č. 391/109 (souř. 440:198) část neolitické jámy o rozměrech 1,3 × 3,0 m. Větší, půdorysně protáhlé jámy a soujámí představují patrně tzv. stavební jámy-hliníky podél stěn velkých, v ploše však výzkumem nezachycených povrchových neolitických domů. Z pozůstatků jejich vertikálních konstrukčních prvků se podařilo dokumentovat jen ojediněle kúlové jámy, ze kterých nelze doplnit půdorys ani orientaci žádné nadzemní stavby.

K pozoruhodnému typu objektu patří malá, symetricky oválná zahloubená stavba (2,65 × 1,25 m, max. hl. 0,8 m pod. ter.) vypíchané kultury, se čtyřmi zjištěnými (původně asi s pěti) kúly zapuštěnými do jam při stěnách. Zbývající části objektu, porušeného výkopem pro plynovou přípojku rodinného domu, byly kompletně prozkoumány ve dvou drobných sondách na parcele č. 391/104 (souř. 430:190).

Rozměrný, ale nálezově chudý objekt, patrně neolitický hliník (d. 8,0 m, š. 4,6 m; hl. až 1,2 m), byl s dalšími jámovitými objekty porušen základovými výkopy pro rodinný dům na parcele č. 391/99 (souř. 428:187).

Z movitých nálezů neolitických a vypíchané kultury početně převažují většinou jen drobné zlomky keramických nádob, ojediněle byly zachyceny úštěpy nebo zlomky pazourkových nástrojů. Zajímavá kumulace drobných úštěpů, nepochybně odpad z místní produkce štípané industrie, se ukázala v mělké jámě na ppč. 391/99. Kromě keramiky a štípané industrie se z výplně již zmíněného objektu na parcele č. 391/104 podařilo získat menší soubor kamenných zrotěrek z geologicky různých materiálů.

Záchranné výzkumy na stavbách rodinných domů Za Příkopem doplňují poznatky o sídlištních aktivitách kultury s vypíchanou keramikou, zjištěných záchranným výzkumem ÚAPPSC na lokalitě už během výstavby komunikací a inženýrských sítí v roce 2006.

Určitým překvapením byly archeologické situace porušené stavbami rodinných domů na samém západním okraji zastavované plochy v lokalitě Za Příkopem (zejména ppč. 391/47, 391/49–52). Již v roce 2007 se podařilo na parcele č. 391/52 (souř. 420:177) zachytit úsek základového žlabu, který jsme sledovali i na sousedních pozemcích 391/51 (souř. 420:180) a 391/50 (souř. 419:183) v r. 2008. Na obou uvedených parcelách byl průběh žlabu v rámci předstihového výzkumu dokumentován v půdorysu na ručně dočištěné skrývce a v úsecích, které nejlépe ohrožoval plánovaný průběh základových rýh pro rodinné domy, byla výplň žlabu vybrána a vypracována situace jeho stěn a dna. Šířka žlabu se pohybovala obvykle od 0,8 do 1,0 m (na ppč. 391/52 až 1,6 m), max. hloubka od povrchu ornice dosahovala 1 m. Dno se zužovalo místy ve žlábek široký jen 15 cm, jinde byla patrná mělká okrouhlá lůžka pro dřevěné kúly, o průměru 15–25 cm. Stopy kúlů byly dobře patrné na všech dokumentovaných příčných řezech, tmavší výplň dutin po vyhnílé dřevě se zřetelně odlišovala od světlejšího hlinitého utěsnění mohutné palisády. Vzhledem k hloubce žlabu je možné původní výšku ohrazení odhadnout na nejméně 2 m. Průběh žlabu není souvislý, ale i přes několik evidentně původních přerušení dosáhl již celý sledovaný úsek délky 65 m. V půdorysu se mírně prohnutá linie žlabu stáčí od jihozápadu k severozápadu, vnitřní ohrazený prostor tak musel ležet na západní straně, převážně již mimo zastavovanou plochu, na polích směrem ke Lhotě. Nepočtené keramické nálezy, mj. zlomek okraje nádoby s tzv. románskou lizénou a fragment naběračky, datují základový žlab do časného eneolitu. Uvedenému datování odpovídá nálezová situace přerušovaného žlabu a také oválná nebo možná i pravoúhlá půdorysná forma areálu s mírně prohnutým, nepravidelným průběhem obvodové linie palisádového ohrazení. V jeho nejbližším východním předpolí nebyly zjištěny s výjimkou dvou kúlových jamek žádné objekty, uvnitř na skrývce naopak několik zahloubených a s ohrazením snad současných jámovitých objektů, většinou bez datovatelných nálezů.

Mladší pravěkou sídlištní situaci reprezentuje pouze mělce zahloubená pravoúhlá stavba (d. 4,6, max. š. 2,3 m) s kúlovými jamkami vedle vanovité prohlubně v podlaze a s množstvím mazanice v propálené výplni. Objekt porušený stavbou rodinného domu v severozápadní části lokality na parcele č. 391/75 (souř. 441:207) je nepočtenými nálezy datován do doby halštatské.

Okrajově je třeba zmínit zjištění ve výkopech na parcelách na východním a jihovýchodním okraji lokality podél silnice k Ohrobcí (ppč. 391/124, 142, 143, 144, 145, 149). Registrován zde byl průběh západního a severozápadního okraje a recentní závážky liniového objektu (souř. 432:171, 446:183, 449:191). Podle novověkých archívních map

procházela depresí jedna ze starých úvozových komunikací z Dolních Břežan k jihu. V důsledku komunikační aktivity vznikl zřejmě celý mimořádně výrazný terénní zářez již ve středověku, vyloučit nelze ani pravěké stáří komunikace. Podle polohy části někdejší plužiny, umístěné v pohledu ze středu obce za zmíněným úvozem, vznikl historický název celé polohy Za Příkopem.

Jiří Bernat

24. Dolní Břežany, okr. Praha-západ

1. Ulice K Zámecké oboře a V Zahradách; ZM 10, 12-42-13, plocha mezi body 21:191, 32:195, 31:198, 33:198, 34:195, 39:196, 39:190, 22:187.

2. Stavba inženýrských sítí a rodinných domů; 2007–2008.

3. Polykulturní sídliště – objekty lineární a vypíchané k., zemědělský pravěk a nedatované objekty.

Ve východním sousedství zámecké obory a zároveň v okrajové jihovýchodní části obce zajišťoval ÚAPPSC v souvislosti s pokračující zástavbou lokality záchranné výzkumy při výstavbě nebo posilování inženýrských sítí a také na stavbách tří nových rodinných domů.

Při pokládce vodovodního a kanalizačního řadu v ul. K Zámecké oboře byl ve stěně rýhy dlouhé asi 50 m (zbývající úsek v ulici ražen podpovrchově) registrován profil patrně přirozené deprese (původně považované za rozsáhlejší objekt) vyplněné kulturní vrstvou, z které se do podloží zahlubovalo několik menších pravěkých, blíže nedatovatelných objektů. Ve výkopu pro vodovodní přípojku k domu čp. 557 ve východní části ulice se pod kulturní vrstvou podařilo zachytit dvě kúlové jamky, z nichž jedna náležela vypíchané kultuře.

V rýze pro napojení kanalizace a vodovodu do ulice V Zahradách, přiléhající kolmo od severu k ul. K Zámecké oboře, pokračovala zmíněná deprese s pravěkou kulturní vrstvou v délce 14 m. V jejím severním sousedství došlo k porušení čtyř zahloubených objektů. Větší jámu (d. 3,7 m, hl. 1,0 m pod ter.) datovaly keramické zlomky do období lineární kultury, ostatní objekty (kúl. jamka, jáma, větší zahloubený objekt s rovným dnem a s mělkou prohlubní nad severním okrajem) bylo možné zařadit jen rámcově do období zemědělského pravěku.

V souvislosti s novým napojením a napřímením ulice K Zámecké oboře k ulici Jílovské, porušil výkop pro přeložku středotlakého plynovodu menší zahloubený sídlištní objekt s kúlovou jámou v rovném dně, zachyceném v délce 1,1 m. Z výplně se podařilo získat vzorkováním jen drobný zlomek pravěké keramiky, ze dna objektu pak ještě malý fragment železného kování.

Při Jílovské ulici zasáhla řada inženýrských výkopů do převážně až recentní závážky až 2 m hlubokého a několik metrů širokého liniového objektu, který je v severním sousedství ul. K Zámecké oboře, podél Jílovské ulice, dosud patrný v povrchu terénu. Jedná se evidentně o pozůstatek úvozové komunikace, která vedla od Dolních Břežan na Jílové. Ještě podle novověkých kartografických pramenů (1.–3. vojenské mapování) vedla širokým úvozem cesta a podél ní probíhala strouha s drobnou občasnou vodotečí, která pod rybníkem Pazderákem ústila do Břežanského potoka.

Západní část zmíněného širokého úvozu byla registrována rovněž na skrývce a v základových rýhách pro nový rodinný dům na parcele č. 463/1 (ZM 10 12-42-13, 37:193) na jižní straně ul. K Zámecké oboře u Jílovské ulice. Na sousední parcele č. 459/88 (ZM 10 12-42-13, 35:193) nad západní hranou úvozu narušily základové výkopy pro rodinný dům kumulaci nejméně jedenácti zahloubených objektů, zčásti v superpozicích. Jen některé jsou rámcově datovány do období pravěku, část z nich nebylo vůbec možné časově a kulturně zařadit vzhledem k absenci nálezů.

Ve stavební jámě pro suterén dalšího rodinného domu (p. p. č. 459/98) na jižní straně ulice K Zámecké oboře, blíže ke zdi obory na západním konci ulice, jsme na řezech dokumentovali pět zahloubených sídlištních objektů. Výrazně sejevila superpozice v jižní stěně výkopu. Hluboká zásobní jáma se zúženým válcovitým hrdlem prořala stratigraficky starší a již zcela zaplněný větší objekt s rovným dnem. Zásobní jáma obsahovala jen drobný zlomek pravěké keramiky. Dvě jámy ve stěně sjezdu do suterénu na severní straně těžce parcely (při ulici) jsou neolitické a zbývající objekt nebylo možné datovat.

Jiří Bernat

25. Dolní Břežany, okr. Praha-západ

1. Ulice Ke Zlatníkům; ZM 10, 12-42-13, linie 40:205, 63:199.

2. Stavba dešťové kanalizace a chodníku; 2008.

3. Sídlíštní areál – neolit neurčený.

Samotné výstavbě chodníku předcházela výkop pro dešťovou kanalizaci podél jižní strany zastavěného úseku ulice Ke Zlatníkům. Východní úsek rýhy porušil čtyři zahloubené neolitické objekty (3 jámy a 1 menší komplex jámovitých objektů) dokumentované pouze na řezech.

Jiří Bernat

26. Dolní Břežany, okr. Praha-západ

1. Poloha Na Sádkách (nyní nové náměstí) mezi ulicemi Na Račanech, Pražská, Zbraslavská a Na Drahách; ZM 10, 12-42-12, plocha mezi body 471:250, 472:254, 477:259, 495:253, 501:246, 495:231, 497:229, 475:242.

2. Centrum Dolní Břežany, I. etapa – soubor vícepodlažních stavebních objektů, inženýrské sítě, komunikace; II. etapa – řadové rodinné domy, inž. sítě komunikace; 2007–2008.

3. Ojedinelý nález – mladohradištní zásobní jáma, areál vodního díla: hráz, rybník a strouha – vrcholný středověk–novověk.

Od roku 2007 zajišťoval ÚAPPSC archeologický dohled při zemních pracích pro soubor staveb – bytové a polyfunkční objekty s podzemním parkingem v místech bývalého rybníka severně od brežanského zámku. Většina zemních prací, v současnosti již dokončených obou etap výstavby, zasahovala převážně do recentních navážek v místě bývalého rybníka. Pouze na severním okraji území při ulici Na Račanech, již mimo plochu bývalého rybníka, se v severní stěně základové jámy pro jeden ze stavebních objektů ukázal profil mladohradištní zásobní jámy. Zbytek výplně objektu ohroženého zřícením vysoké stěny stavební výkopu byl po zaměření řezu vybrán a situace dokumentována.

V rámci 2. etapy bylo možné při severním okraji staveniště registrovat ve stavební jámě pro založení jednoho segmentu řadových domů profil zaniklé strouhy, která probíhala podél severního okraje bývalého rybníka. Situaci strouhy jsme nedokumentovali, její průběh je podrobně zachycen na starších katastrálních mapách.

Jiří Bernat

27. Dolní Jirčany, okr. Praha-západ

1. Západní části těžebního prostoru cihelny Tondach Dolní Jirčany. Souřadnice zkoumané plochy – 49°56'53.41''N, 14°30'13.98''E; 49°56'49.99''N, 14°30'15.35''E; 49°56'49.40''N, 14°30'5.89''E; 49°56'53.16''N, 14°30'4.84''E.

2. Rozšiřování těžebního prostoru cihelny; akce zahájená na podzim 2007 hrubou skrývkou pokračovala v roce 2008 terénním výzkumem od srpna do září.

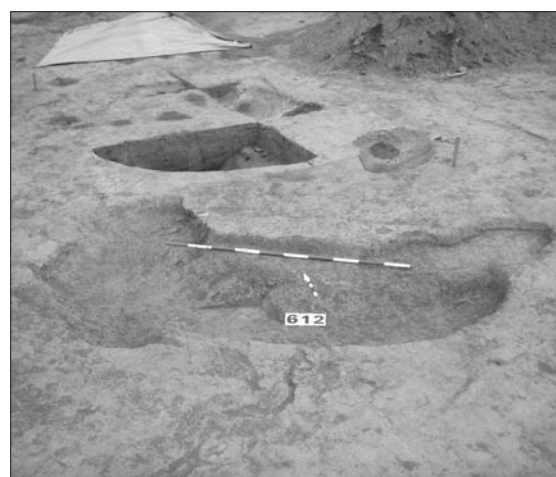
3. Praveké polykulturní sídliště, novověký úvoz; *obr. 8; 9.*

Výzkum v areálu cihelny a v jeho těžebních prostorech probíhal v několika etapách v letech 1994–2008. Větší koncentrace objektů byla zachycena až ve vrcholové části nově otevřeného dobývacího prostoru, kde podložní vrstvy zahliněné spraše dosahovaly největší mocnosti. Zkoumaná plocha byla situována do prostoru svažujícího se k jihovýchodu do mělkého údolí, kde pramení a protéká drobná vodoteč. Byla použita metoda totálního plošného výzkumu jednotlivých zachycených objektů a situací, které měly být odstraněny těžbou. Větší objekty byly zkoumány po segmentech a po uložených vrstvách výplně. Výsledným poznatkem je s velkou pravděpodobností zachycený západní a severozápadní okraj polykulturního sídliště. Výhodou okrajů lokalit je, že jsou zde poměrně lépe sledovatelné vnitřní struktury. Zachycených 26 objektů je patrně severozápadním okrajem dlouhodobě zkoumaného rozsáhlého polykulturního sídliště. Spodní část plochy byla vyplněna splachy, jako součástí základu pramenné pánve a nivy drobné vodoteče. Značná část skryté plochy byla porušena erozí a orbou. Tím patrně zanikla i řada objektů, převážně sloupových jam, které dokládají nezahluobené stavby. Nelze vyloučit náznak povrchového objektu. Tři objekty mohly být původně využívány jako těžební místa pro hlínu. Za výrobní objekty lze považovat přístřešek a pracovní prostor s převážně plochým dnem. Zachycené objekty patří do období neolitu, mladší doby bronzové a starší části doby halštatské. Nejmladším objektem byl úvoz, jehož část byla zachycena již předchozím výzkumem a jehož průběh je doložený na 1. vojenském mapování.

Vladimír Čtverák

Obr. 8. Dolní Jirčany, okr. Praha-západ, těžební prostor cihelny. Zасыпанá úvozová cesta

Obr. 9. Dolní Jirčany, okr. Praha-západ, těžební prostor cihelny. Skupina objektů

28. Dražice, okr. Mladá Boleslav

1. Západně od hradu; 50°18'26.59"N; 14°50'34.68"E.
2. Inženýrské sítě, výstavba vodovodu; červenec–září 2008.
3. Zdivo, požárová vrstva; středověk–novověk.

Ve výkopu v komunikaci probíhající západně směrem od zříceniny hradu (cca na úrovni kostela sv. Martina; nemovitá kulturní památka, č. rejstříku ÚKSP 40206/2-1551) byly zachyceny pozůstatky stavební konstrukce ze smíšeného zdiva a na ně navazující mohutná požárová vrstva o délce cca 7 m. Situaci není možné vzhledem k absenci movitých archeologických nálezů datovat.

Lucie Čiháčková

29. Dřevčice, okr. Praha-východ

1. Parcely č. 42/7, 42/12, 42/16, 42/3 a 43/3. Střed zkoumané plochy 50°10'5.79'N, 14°37'51.09'E.
2. Stavba rodinných domů; podzim 2007–květen 2008.
3. Sídlní situace a objekty kultury lineární, knovízské, doby římské, středověku a novověku. Pravěk – zbytek chaty?, jámy, příkop, žlaby, stopy po sloupových konstrukcích. Středověké situace – zdivo souvisí patrně s areálem tvrze. Novověk – pozdější situace tvrze a statku. Intruze v objektech – neolit eneolit, halštát; *obr. 10; 11.*

O výstavbě prvního domu se archeologové dozvěděli až v době, kdy byla vyhloubena základová jáma se suterénem. Bylo zřejmé, že těžbou zaniklo neznámé množství objektů. Ve stěnách základové jámy se podařilo prozkoumat 50 objektů, z nichž řada byla v superpozici. S největší pravděpodobností byl zachycen také příkop. Další pravěké situace se podařilo zachytit při pokládce inženýrských sítí. Objekty tvoří část polykulturního sídliště poměrně širokého časového spektra. Nejstarší pocházejí z pozdního neolitu až časného eneolitu. Nejvíce datovatelných objektů náleží do knovízské kultury mladší doby bronzové. Nejmladší odtud pocházející pravěké nálezy jsou reprezentovány germánskou keramikou starší doby římské. Na ploše výzkumu byly dále zachyceny středověké objekty, které mohly souviset se stavebními aktivitami před budováním tvrze nebo v době jejího budování či existence. Dalším dokladem jsou zbytky patrně gotického sklepení viditelného při boku dalšího uvažovaného stavebního prostoru. Jeden rozsáhlý dlouho otevřený objekt byl postupně zaplněn sérií 275 vrstev.

Pohřební aktivity představují dva kostrové hroby pravěkého stáří bez milodarů. Jeden z nich byl poškozen mělkým příkopem. Ze superpozice nebylo možno zjistit přesnější datování.

Plocha výzkumů je součástí rozsáhlého polykulturního osídlení, známého již z dřívějších stavebních aktivit a terénních úprav. Vedle jednoduchých plošně zachycených objektů zde byla dokumentována řada superpozic patrných zprvu jako rozsáhlé objekty. Další řezy objekty byly patrné i v místech při okrajích stavebních prostor a původního terénu. Výzkum ploch zachytil poměrně značné středověké až novověké terénní úpravy, které silně poškodily či zničily pravěké osídlení. Místy tvořil rozdíl sprašového podloží v různém stádiu zahlinění více než půl metru, a řada objektů tak mohla být zničena, či jejich původní hloubka silně zredukována. Prostor staveb a jejich okolí je znám rozsáhlým polykulturním osídlením se sídlištními a pohřebními aktivitami. Část zkoumané plochy tak byla téměř posledním zbytkem neporušených archeologických pravěkých terénů v intravilánu obce.

Vladimír Čtverák

Obr. 10. Dřevčice, okr. Praha-východ. Superpozice objektů

Obr. 11. Dřevčice, okr. Praha-východ. Nedatovaný pravěký pohřeb

30. Dřevčice, okr. Praha-východ

1. Ppč. 35/1, 34/3; JTSK: YX 726909/1036191; YX 726926/1036234 (střední parcel).
2. Stavba vilabloku; únor, srpen–září 2008.
3. Sídliště, doba bronzová, novověk.

V roce 2008 proběhla první a druhá etapa výzkumu v prostoru bývalého statku v jádru obce. Parcela č. 35/1 se nacházela v místě současné zástavby, a proto byla poměrně značně poničena novodobou stavební aktivitou. Nicméně i tak se zde podařilo zachytit několik objektů sídlištního charakteru datovatelných převážně do novověku. Ve výplni většiny z nich se objevovala rovněž keramika pravěkého a středověkého stáří. O něco lepší byla situace na sousední parcele sloužící do té doby jako zahrada, kde byly kromě novodobých zásahů zachyceny i přibližně dvě desítky sídlištních objektů datovatelných převážně do mladší až pozdní doby bronzové. Nejpočetněji se zde vyskytovaly zásobní jámy rozmanitého tvaru a velikosti, v menší míře byly zastoupeny menší objekty kruhového a oválného tvaru a kúlové jamky.

Petra Zemanová

31. Dřevčice, okr. Praha-východ

1. SV okraj obce, ppč. 281/12; 50°10'5.428"N, 14°37'57.259"E.
2. Výkop pro telefonní kabel; srpen 2008.
3. Mladší doba bronzová.

Zemními pracemi pro rozvod telefonních kabelů byl narušen pravěký objekt z mladší doby bronzové. Narušeno bylo kulturní souvrství s jedním zahlobeným sídlištním objektem. Jednalo se pravděpodobně o část zásobní jámy datované dle nevýrazného keramického materiálu do závěru doby bronzové. Objekt byl situován v rýze v těsné blízkosti nové komunikace, na které již dříve proběhl rozsáhlý archeologický výzkum kolegů z oblastního muzea v Brandýse nad Labem.

Lukáš Baloun

32. Holubice, okr. Praha-západ

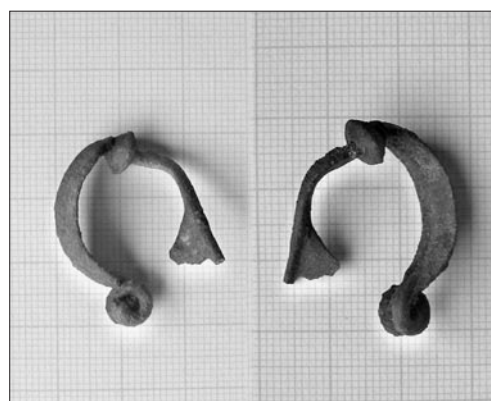
1. Jihozápadní část obce, ppč. 64/70. JTSK: 750167/1029271, 750167/1029276, 750115/1029282, 750115/1029276.
2. Výstavba komunikace; duben–květen 2008.
3. Polykulturní sídliště – eneolit, kultura nálevkovitých pohárů, starší doba římská. Hrob kultury se zvoncovitými poháry; *obr. 12; 13.*

Na ploše 55 m dlouhé komunikace bylo zdokumentováno celkem 21 objektů, z toho: 16 kúlových jam, dva objekty ze starší doby římské, zásobní jáma kultury nálevkovitých pohárů, sídlištní objekt z období eneolitu a hrob kultury se zvoncovitými poháry. Pohřbený muž byl vybaven měděnou dýkou, šídlem, pazourkovou šípkou a dvěma poháry. U tohoto hrobu byl výzkumem rozpoznán negativ stavební konstrukce. Podobné doklady stavební konstrukce pozdně eneolitických hrobů jsou v Evropě zcela ojedinělé. Hrob byl již podrobně publikován (*Šulová – Turek – Kubálek 2008*).

Lucia Šulová

Obr. 12. Holubice, okr. Praha-západ. Objekt 3, časná doba římská

Obr. 13. Holubice, okr. Praha-západ. Objekt 3, bronzová spona z časné doby římské (foceno z obou stran)

33. Horní Mokropsy, k. ú. Všenory, okr. Praha-západ

1. Poloha Na Návsi; okolí bodu YX 752392/1058824.
2. Stavba plynovodu; listopad–prosinec 2008.
3. Kulturní vrstva (splach?), středověk, novověk.

U příležitosti plynifikace obce byla u místní kapličky v centru obce evidována kulturní vrstva obsahující keramický materiál z raného středověku až časného novověku. Z téhož kontextu pochází i skleněný korál spadající do starší doby železné.

Petra Zemanová

34. Hořany, okr. Nymburk

1. Trať Hořánky, pískovna ppč. 161/1; YX 705889/1046126.
2. Pokračování těžby z pískovny Černá obora na k. ú. Poříčany, okr. Kolín; jaro 2007.
3. Sídlištní a pohřební areál; eneolit, nedatováno; *obr. 14–16; fototab. 15:1.*

Zatím poslední záchrannou akci vyvolal neznámý vandal, který na nově skryté ploše u východního okraje jižní stěny amatérsky vybral několik objektů a ve dvou případech na jejich dnech odkryl a poškodil dětské kostry (případně datovací nálezy odcizil). Nález skeletů poté anonymně oznámil Policii ČR. Na temeni návrší bylo záchranným výzkumem zachyceno celkem devět objektů z eneolitu (zemnice a jámy, řivnáčská kultura), jeden žárový hrob (kultura zvoncovitých pohárů) a dva zahloubené objekty se zbytky dětských koster (nedatováno). Zdejší rozsáhlé návrší jižně od Šembery ničené pískovnamy poskytl od 50. let 20. století doklady osídlení z několika pravěkých období (eneolit až doba halštatská).

Miloš Vávra – Dražen Šťastný

Obr. 15. Hořany, okr. Kolín, pískovna.
Půdorys chaty řivnáčské kultury

Obr. 14. Hořany, okr. Kolín, pískovna. Jáma vybraná vandalem s dětskou kostrou na dně (nedatováno)

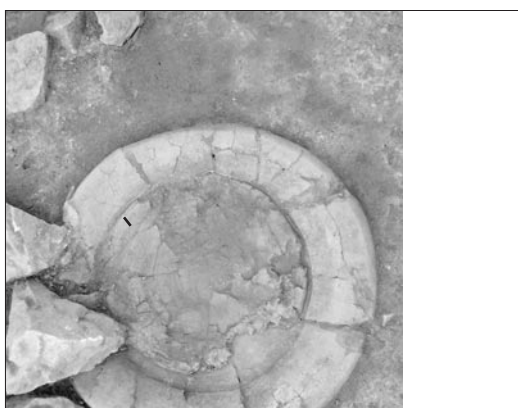
Obr. 16. Hořany, okr. Kolín, pískovna.
Žárový hrob kultury zvoncovitých pohárů

Obr. 17. Hostivice, okr. Praha-západ, Sadová.
Bylanský komorový hrob

Obr. 18. Hostivice, okr. Praha-západ, Sadová.
Bylanský hrob

Obr. 19. Hostivice, okr. Praha-západ, Sadová.
Bylanská pohřební keramika

Obr. 20. Hostivice, okr. Praha-západ, Sadová.
Talíř z komorového hrobu

35. Hostivice, okr. Praha-západ

1. Jižně od spojení ulic Sadové a Jasanové; střed plochy 50°04'28.22"N, 14°40'14.58"E.
2. Výstavba obytného komplexu Sadová III; květen-červen 2007.
3. Pravěké sídliště, pohřebiště bylanské kultury; obr. 17–20; fototab. 14:5, 6.

Kromě dvou pravěkých staveb s kúlovou konstrukcí bylo odkryto především pohřebiště bylanské kultury. Skrývky odhalily nejprve několik ojedinělých žárových pohřbů uložených v keramických urnách. Dále bylo odkryto šest komorových hrobů s žárovými pohřby. Spálené lidské ostatky byly objeveny na dně hrobu, v jeho severozápadním rohu, jako prostá hromádka obložená bohatým keramickým inventářem. Takto bohaté byly čtyři z objevených hrobů. Všechny obsahovaly mezi 17 a 22 nádobami, ale i další milodary, jako je železný nůž, spona a další drobné železné předměty a kování. Dva z urnových hrobů zase obsahovaly bronzové náramky.

Jan Turek

36. Hostivice, okr. Praha-západ

1. Palouky, západně od obchodu; střed plochy 50°04'45.40"N, 14°16'46.21"E.
2. Výstavba haly firmy SULTRADE; září-říjen 2007.
3. Pohřebiště z období zvoncovitých pohárů; obr. 21–24; fototab. 14:3, 4.

Plošným odkryvem bylo zatím zachyceno 18 hrobů z období zvoncovitých pohárů, z nichž jeden obsahoval žárový pohřeb vybavený kamennou nátepní destičkou, ostatní více či méně zachovalé pozůstatky koster. Hrobové jámy byly relativně velmi malých rozměrů a zemřelí v nich uloženi měli v rámci pohřebních zvyklostí období zvoncovitých pohárů silně skrčené dolní končetiny. Dvě hrobové jámy vykazují stopy vnitřní konstrukce, patrně v podobě výdřevy stěn ukotvené kúly v rozích hrobu. Bohužel celá řada hrobů byla již dříve porušena výkopy pro melioraci, jejichž hustota je v místě odkryvu značná.

Poloha zemřelých v hrobě i pohřební výbava odpovídá genderové společenské diferenciaci podle pohlaví zemřelého. Jeden z ženských pohřbů měl na hrudi umístěné drobné kostěné nebo parohové knoflíky s V-vrtáním. Jeden z mužských hrobů byl vybaven zdobeným zvoncovitým pohárem. Většina hrobů obsahovala 1–4 nádoby průvodní keramiky, především hrnky a mísy s římsovitě rozšířeným okrajem. Je pravděpodobné, že pohřební skupina bude pokračovat severním směrem.

Jan Turek

Obr. 21. Hostivice, okr. Praha-západ, Palouky. Mužský hrob č. 7 z období zvoncovitých pohárů

Obr. 22. Hostivice, okr. Praha-západ, Palouky. Ženský hrob č. 14 z období zvoncovitých pohárů

Obr. 23. Hostivice, okr. Praha-západ, Palouky. Ženský hrob č. 4 z období zvoncovitých pohárů

Obr. 24. Hostivice, okr. Praha-západ, Palouky. Zvoncovitý pohár z mužského hrobu č. 7

37. Chrutenice, okr. Beroun

1. ZM 10 12-41-08, linie 245:274, 244:283 a 240:277, 240:282 mm od Z a J sekční čáry.
2. Výstavba inženýrských sítí pro budoucí výstavbu rodinných domů, říjen 2007–únor 2008.
3. Sídlištní objekty z mladšího pravěku a dva žárové hroby kultury knovízské.

Poloha se rozkládá na mírném západním svahu v těsné blízkosti Loděnického potoka. Ve výkopech pro inženýrské sítě pro budoucí rodinné domy byly na řezech dokumentovány dva sídlištní objekty a jedna zásobní jáma. Objekty poskytly pouze chudý archeologický materiál, který nedovoluje jejich přesnější dataci. Dále byl identifikován a plošně prozkoumán žárový hrob z mladší doby bronzové. Obsahoval zásobní nádobu a několik koflíků. Další žárový hrob byl zničen při hloubení výkopů. Zachovala se z něj ve zlomcích část zásobního hrnce a nákrčník z bronzového drátu.

Daniel Stolz – Dana Stolzová

38. Kolečovice, okr. Rakovník

1. Centrum obce; 50°08'19.25"N; 13°36'44.68"E.
2. Stavba rodinného domu; září 2008.
3. Sídlištní objekt kultury s vypíchanou keramikou.

Polohu lze charakterizovat jako mírný jižní svah na levém břehu Kolečovického potoka. Při kontrole základových rýh byl identifikován a zdokumentován jeden sídlištní objekt. Podle několika zlomků keramiky náleží kultuře s vypíchanou keramikou. Pravděpodobně představuje pokračování sídliště z mírného hřbetu nad soutokem Kolečovického a Hájevského potoka východně od naleziště, které bylo zjištěno a zdokumentováno mnoha povrchovými sběry od počátku 20. století. Výzkum byl již publikován (*Stolz – Stolzová 2010*).

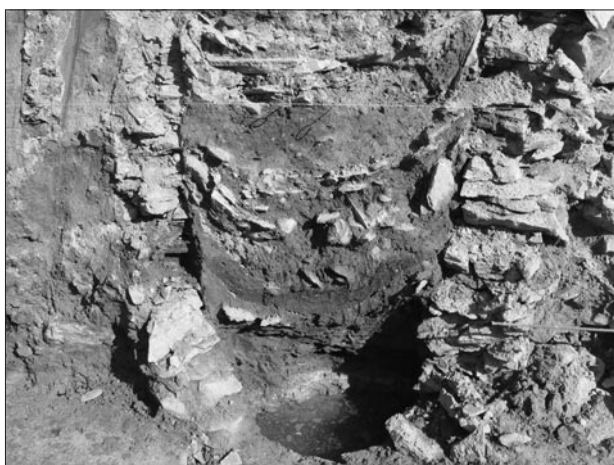
Dana Stolzová

39. Kolín, okr. Kolín

1. Pražská ulice, parkoviště a dvorek za čp. 91 (parc. č. 3736); okolí bodu YX 688392/1056861.
2. Výstavba polyfunkčního domu; podzim 2007.
3. Středověk, stavby, studna; *obr.25; 26*.

Na podzim 2007 se v těsné blízkosti náměstí uskutečnil záchranný výzkum při hloubení základů nového domu (do r. 2003 zde stály novověké domy). Celkem zjištěno 9 objektů a vrstvy. Starší situace překrýval přemístěný písek silný až 80 cm. Základy středověkých zahluobených staveb byly zachyceny na dvou místech (objekty č. 7, 9). Na profilech dokumentovány lícované zdi (bez malty) a vnitřní prostory zasypané požárovými destrukcemi. V severovýchodním rohu základů byla podchycena prohlubeň bez kamenného obložení (obj. 1, okraj jámky či studny?) zasypaná kameny. Mladší studna (obj. 8) s obvodovým věncem z menších nasucho naskládaných lomových kamenů protнула destrukční propálené zásypy uvnitř stavby č. 7. Studna ve spodní části obsahovala celé nádoby a dřevo. Vybírána do hl. 3 m od povrchu (spodní voda od hl. 2,5 m). Nálezový fond tvořila keramika, mazanice a cihly, zlomky skla a železných předmětů, dřevěné kůly a opracované dřevo, zvířecí kosti, uhlíky, kameny. Odkryté situace jsou předběžně datovány do 12.–15. století.

Miloš Vávra – Dražen Šťastný

Obr. 25. Kolín, Pražská ulice. Severní profil výkopu, studna (obj. 8), spodní část zásypu s organickými vrstvami

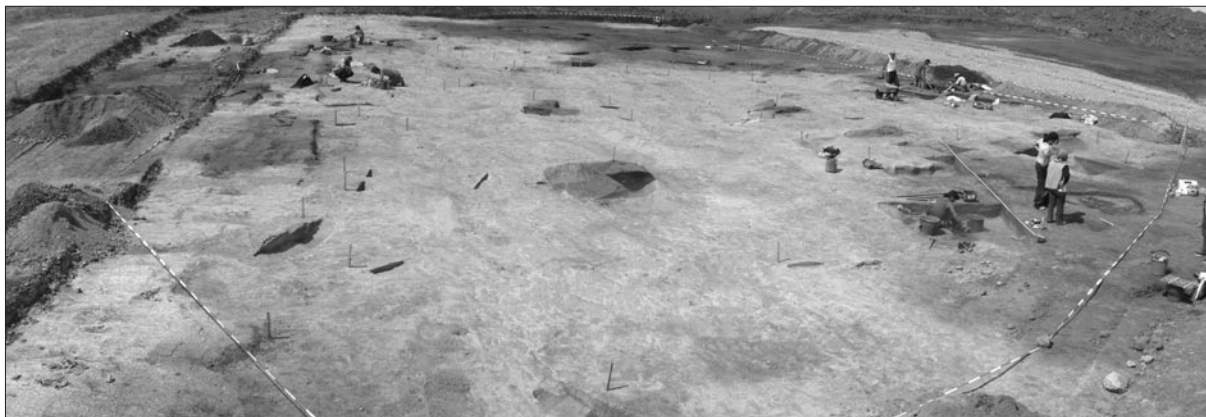
Obr. 26. Kolín, Pražská ulice. Studna (obj. 8), nádoba ze spodní části výplně

40. Kolín, okr. Kolín

1. Rorejcova ul., stpč. 7814; okolí bodu YX 687766/1057222.
2. Stavba obchodního centra; 2008.
3. Dřevěné konstrukce, nedatováno.

Výzkum probíhal severně od špitálního kostela sv. Jana Křtitele v místě bývalých labských ramen. Terén s vysokou úrovní spodní vody byl převážně narušený předchozími stavbami (recentní poškození základy novodobých staveb a rýhami inženýrských sítí; navážky a cihlové zásypy). Průběžně sledovány vrty a hlubší výkopy (nádrže, základy staveb, rýhy). Na dně požární nádrže zachyceny dřevěné kůly zapuštěné do podloží. Byly překryty cihlovými základy mladších staveb a dále zjištěna vrstva s četnou malakofaunou (nedatováno).

Miloš Vávra – Dražen Šťastný

Obr. 27. Kolín, Štáralka. Skrytá plocha s částí neolitického sídliště a pohřebiště (neolit/eneolit)

Obr. 28. Kolín, Štáralka, kostrový hrob č. 2, kultura nálevkovitých pohárů

41. Kolín, okr. Kolín

1. Poloha Štáralka, ppč. 1751/32; okolí bodu YX 686471/1059284.
2. Novostavba výrobní haly MANAG a. s.; 2008.
3. Sídliště (neolit), pohřebiště (neolit, eneolit); obr. 27; 28; fototab. 15:2.

Po skrývce na povrch světlého sprašového podloží v Z čtvrtině plochy bylo zachyceno na 76 objektů. Převážně se jednalo o zahloubené sídlištní objekty: jamky ze 2–3 křivých staveb vymezených velkými stavebními jámami a jeden rozsáhlý hliník. Objekty byly vybírány pomocí dokumentovaných řezů. Šlo o část neolitického sídelního areálu (převažuje kultura s lineární keramikou, ojediněle kultura s vypíchanou keramikou). Dále bylo odkryto 14 kostrových hrobů většinou poškozených orbou a poté při skrývce nadloží (neolit/eneolit, KNP). Ojedinělé velké zvířecí kosti nalezené na povrchu sprašového podloží mimo objekty zřejmě pocházejí z paleolitu.

Miloš Vávra

42. Kostelec nad Černými Lesy, okr. Praha-východ

1. Příkop u zámecké věže; 49°59'44.44"N; 14°51'43.28"E.
2. Inženýrské sítě, výstavba kanalizace; květen 2008.
3. Navážkové vrstvy, keramika, sklo; novověk.

Výkop pro kanalizaci byl proveden v příkopu u SZ věže zámku (nemovitá kulturní památka, číslo rejstříku ÚKSP 26031/2-802). Šachta pro jímku dosáhla hloubky 5 metrů, od 2,5 m bylo zaznamenáno zvětřelé podloží z pískovce. Nad tímto byly zachyceny navážkové vrstvy obsahující movité archeologické nálezy. Zastoupeno bylo sklo, keramika, zvířecí kosti apod. Stolní a kuchyňskou keramikou (fragments hrnců, trojnožek apod.) lze datovat do novověku, konkrétněji do 16./17.–18. století. Nejzajímavějším hmotným nálezem je část číšky – tordovaný dřík. Jedná se o napodobeninu benátského skla. V závislosti na sociálním prostředí se tento typ vyskytuje od 1. poloviny 17. století, spíše však v 2. polovině 17. století, a vyznívá postupně v 18. století.

Lucie Čiháčková

43. Kostelní Střimelice, okr. Kolín (od r. 2007 Praha-východ)

1. V horní části obce pod kostelem sv. Martina, ppč. 65/2, 65/6, 65/7; ZM 10, 13-31-18, plocha mezi body 81:76, 87:80, 89:77, 82:73.
2. Stavba oplocení a přípojky elektro; 2008.
3. Sídlištní areál – vrcholný středověk, novověk.

Sběrem na hromadách zeminy z jam (prům. 15 cm), vrtaných po celém obvodu parcely pro plotové sloupky, se podařilo získat menší soubor drobných středověkých (VS 1 – 13. stol., VS 2) i novověkých keramických zlomků.

Krátká rýha pro přípojku elektro ve svahu nad cestou u severní strany pozemku (souř. 82:78) zasáhla požárovou vrstvu s kusy mazanice a se zlomky raně novověké keramiky. Registrována byla téměř horizontální báze destrukce spočívající na terénu terasovitého zářezu stavebního místa shořelého domu. Poloha a rozsah zaniklé stavby jsou mírně patrné i na povrchovém terénním reliéfu v okolí betonového sloupu nadzemního vedení NN nad cestou.

Jižní svah pod kostelem sv. Martina spadá k prameništi, z jehož okolí jsou známy další četné nálezy středověké keramiky. Nad parcelou proti kostelu měla podle místní tradice stát středověká fara. Terénní situace i nálezy nasvědčují tomu, že v okolí kostela a kolem pramene na jih od ně leželo ve středověku jádro vsi a významněji sem zasahovala i raně novověká zástavba.

Jiří Bernat

44. Kostomlaty, okr. Nymburk

1. Ul. 9. května, před čp. 30, 110 a 123; 50°11'9.054"N, 14°56'56.95"E; 50°11'10.265"N, 14°57'7.614"E; 50°11'9.763"N, 14°57'6.783"E.
2. Vodovodní řad, přípojky; září 2007
3. Středověké souvrství

Během výstavby nového vodovodního řadu bylo v rámci realizace přípojek k jednotlivým domům zachyceno velice torzovité hlinito-písčité souvrství o mocnosti 30 cm. Nálezy několika zlomků keramiky stačily jen k rámcovému zařazení situace do období raného až vrcholného středověku.

Lukáš Baloun

45. Křečhoř, okr. Kolín

1. Poloha Na Krétě, JV od pomníku, stpč. 100, okolí bodu YX 693921/1056101.
2. Budování ossaria, 2008.
3. Areál hradiště, ojedinělé pravěké až raně středověké střeby.

Na SZ okraji hradiště Šance na uměle zvýšené plošině vzniklé při stavbě pomníku na konci 19. stol. byl prováděn dozor při ručním hloubení základů ossaria, kde budou v r. 2010 uloženy ostatky padlých v bitvě u Kolína a Chocenic ze dne 18. 6. 1757 (jáma o rozměrech 3,5 × 2,4 m, výkop do hl. 230 cm). Novodobé navážky do 110 cm, níže hlinité vrstvy: tmavší hnědá (ornice?, o odstín světlejší než nižší vrstva) hl. 110–140 cm, tmavší hnědá do 200 cm, tmavší hnědá sytější do 230 cm. Geologické podloží nebylo zasaženo. Ojediněle získány zlomky pravěké až raně středověké keramiky. Současně probíhající výstavba schodiště k pomníku nepoškodila jádro valu.

Dražen Šťastný

46. Křečkov, okr. Nymburk

1. Jižní okraj obce při silnici na Velké Zboží, ul. Za Drahou (?); 50°10'33.03"N, 15°6'47.264"E.
2. Vodovod, splašková kanalizace; listopad 2007.
3. Sídlištní objekty, starší doba železná.

V souvislosti s plánovanou výstavbou nového vodovodního řadu a splaškové kanalizace byla v celém úseku stavby sejmuta ornice. Tímto způsobem byly narušeny čtyři pravěké objekty: tři sloupové jamky a jedna mělce zahloubená okrouhlá sídlištní jáma. Na základě získaného keramického materiálu byl objekt zařazen do starší doby železné. Kromě objektů samotných byly sondami ovzorkovány i dvě půdní deprese, které, jak se ukázalo, nebyly antropogenního původu. Zajímavým nálezem v souboru keramiky se stal dutý kulovitý předmět, snad „chrastítko“ s třemi drobnými otvory.

Lukáš Baloun

47. Lhota u Dolních Břežan, okr. Praha-západ

1. Jihozápadní okraj intravilánu, ppč. 157/22-30, ZM 10 12-42-12, v ploše mezi body 290:111, 313:121, 315:116, 291:106.
2. Výstavba rodinných domů; 2008.
3. Ojedinělý nález – kúlová jáma (pravěk?)

Z devíti sledovaných stavebních parcel na velmi mírném západním svahu byla pouze na okrajové a nejnižší položené parcele v blízkosti strouhy s drobnou občasnou vodotečí zachycena jediná kúlová jáma s tmavou hlinitou výplní,

bez datovatelných nálezů. V blízkosti vodního zdroje nelze vyloučit pravěké sídlištní aktivity, místo nálezů je vzdáleno 1 km jihovýchodním směrem od okraje areálu pravěkého hradiště a keltského oppida Závist.

Jiří Bernat

48. Liteň, okr. Beroun

1. Měňanská ulice; ZM 10 12-41-23, okolí bodu 162:334 mm od J a Z sekční čáry.
2. KVN, TS a KNN pro nové rodinné domy a obec; září–prosinec 2008.
3. Sídlíštní objekty a vrstva, neolit.

Poloha se rozkládá na západním okraji obce v mělké pramenné pánvi. V liniovém výkopu pro kabely vysokého a nízkého napětí pro budoucí rodinné domy byla zdokumentována a ověřována kulturní vrstva a tři sídlíštní objekty obsahující nepočetné nálezy kultur s lineární a vypíchanou keramikou. Ve výkopech byly zachyceny tři sídlíštní objekty a vrstva kultury s lineární keramikou.

Daniel Stolz – Dana Stolzová

49. Loděnice, okr. Beroun

1. ZM 10 12-41-08, okolí bodů 265:147 a 261:140 mm od Z a J sekční čáry.
2. Přivaděč závlahové vody z Loděnice; září 2006–leden 2007.
3. Dva sídlíštní objekty, vrstva a železářská pec z doby římské.

Poloha se rozkládá na jižním okraji obce na mírném severním svahu v těsné blízkosti Loděnického potoka. Na stě-nách liniové stavby byla zdokumentována kulturní vrstva a dva sídlíštní objekty ze starší doby římské. Asi o 100 m výše na svahu byla zjištěna železářská pec. Jedná se o známé germánské sídlíštní s četnými doklady železářské výroby, které bylo zkoumáno N. Venclovou v letech 1978–1979 (Venclová 1982).

Daniel Stolz

50. Lstiboř, okr. Kolín

1. Cesta před čp. 84, ppč. 281, okolí bodu YX 708780/1048758.
2. Výkopy pro kabely; 2008.
3. Jáma, mladší pravěk.

V rýze pro kabel (šíře 30 cm, hl. do 86 cm) podél západní strany cesty před čp. 84 byla zachycena větší pravěká jáma s nepravidelným dnem, dno jámy zjištěno jen částečně, zasahovalo pod výkop, max. vybráno do hl. 98 cm. Datování: mladší pravěk

Miloš Vávra – Dražen Šťastný

51. Lysá nad Labem, okr. Nymburk

1. Křižovatka ulic Školní náměstí a Přemyslova; 50°12'13.954"N, 14°50'29.57"E.
2. Rekonstrukce plynovodního potrubí; říjen 2007.
3. Středověké souvrství, časný novověk.

Při hloubení trasy nové plynovodní přeložky a přípojky byly pod povrchem vozovky porušeny přibližně 40 cm mocné kulturní vrstvy se čtyřmi zahloubenými objekty z období středověku a novověku, přelom 17. a 18. století. Celkově bylo zdokumentováno 25 m profilu. Zjištěné archeologické situace byly kvůli četným novodobým úpravám zachovány ve značně torzovitém stavu.

Lukáš Baloun

52. Mezouň, okr. Beroun

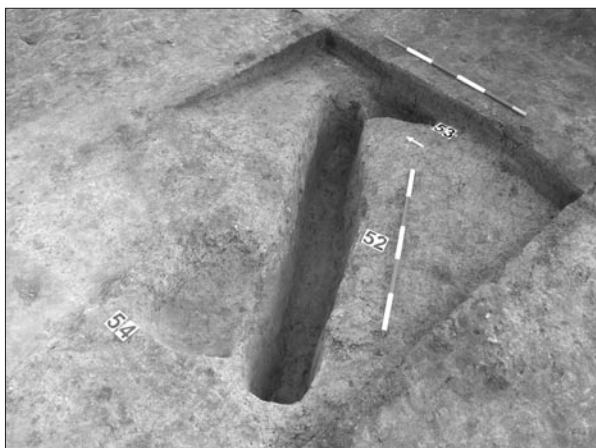
1. ZM 10 12-41-05, linie 174:303, 171:302, 172:300 mm od Z a J sekční čáry.
2. Vodovod Mezouň; únor–září 2008.
3. Vrstva s nálezy z pozdní doby bronzové.

Poloha se rozkládá na mírném severním svahu v jižní části obce. V liniovém výkopu byla zdokumentována a ověřována vrstva o délce cca 30 m s chudými keramickými nálezy z pozdní doby bronzové. Vrstva již byla zachycena při pokládce telefonních kabelů v roce 2003 (Stolz 2003).

Daniel Stolz

53. Mladá Boleslav, okr. Mladá Boleslav

1. Plocha výzkumu vymezena pásem jižně od komunikace směrem na Jičín, východně železnicí, jižně pravobřežím Klenice a západně plochami a stavbami spojenými s areálem obchodního centra.
2. Stavba obchodního centra Olympia; 2007.
3. Pravěké polykulturní osídlení, novověká cesta; obr. 29; 30.

Obr. 29. Mladá Boleslav. Koželužská jáma

Obr. 30. Mladá Boleslav. Objekt s několika lidskými pozůstatky

Cílem záchranného výzkumu bylo zachytit a prozkoumat archeologické situace v těch místech stavenišť, kam nezasahovala niva Klenice. Pro vlastní výzkum zůstal pás široký 80 m. Plochu bylo nutné několikrát začistit, protože se v poměrně rychlých sledech střídaly přívalové deště s velkými vedry. Na takto připravené ploše byla použita metoda totálního plošného výzkumu jednotlivých zachycených objektů a situací, které by stejně byly odstraněny či poničeny mechanizací při výstavbě. Zachycené objekty byly převážně zahlobeny do žlutohnědého podloží. Na ploše bylo identifikováno 162 objektů či jejich částí. Podle orientační datace patří do období neolitu, doby bronzové, železné a novověku. Přírůstková čísla sáček s nálezy, kde byly v rámci objektů rozlišovány jednotlivé skupiny – keramika, broušená industrie, štípaná industrie, kosti, mazanice, kovy – se zastavila u čísla 1742. Větší objekty byly zkoumány po segmentech a uložených vrstvách výplní. Zachycené objekty jsou součástí pravděpodobně kontinuálního polykulturního osídlení pravého břehu Klenice, táhnoucího se z prostoru dnešního Řepova až do jihovýchodního okraje intravilánu Mladé Boleslavi. Spodní část plochy byla vyplněna náplavami říčky a splachy z výše položeného území severně od silnice. Původní situaci drobných vodotečí tekoucích zprava, patrně dělících pravděpodobně pravobřeží na několik částí, dnes neznáme. Podle různých map lze soudit, že zde do nivy tekly nejméně dva potůčky. Zdá se, že část skryté plochy byla porušena erozí a orbou. Tím patrně zanikla i řada objektů, převážně sloupových jam, které i v tomto prostoru dokládají stavby s nezahlobeným prostorem pod tehdejším povrchem, nebo byla zachycena jen jejich torza. Nelze vyloučit, že náznaky povrchových objektů byly zachyceny v koncentracích sloupových jam. Zahlobené objekty jsou interpretovány jako chaty, jámy, žlaby, pravděpodobně sloupové jámy a další blíže nespécifikované útvary. Několik zachycených superpozic objektů a řada mladších situací uvnitř zásypů objektů dokládá vícenásobné použití a případné opravy. Pokud objekty obsahovaly materiál, podle něhož se daly alespoň rámcově datovat, patří do období neolitu, mladší doby bronzové a starší části doby halštatské. Nejmladším objektem zachyceným na ploše byl úvoz, jehož průběh je doložený na 2. vojenském mapování. Je otázkou, zda souvisí s nálezem části komunikace na ploše výzkumu v roce 2000.

Vladimír Čtverák

54. Mnichovo Hradiště, okr. Mladá Boleslav

1. Masarykovo nám., před čp. 27; 50°31'20.62"N; 14°58'25.51"E.
2. Rekonstrukce komunikace, sanace havárie, červenec 2008.
3. Požárová vrstva, zlomky keramiky; středověk–novověk.

Při rekonstrukci průtahu městem byla porušena konstrukce do skály tesaného sklepa náležícího k hotelu U Hroznu, který je nemovitou kulturní památkou (číslo rejstříku ÚKSP 20392/2-1680). Vzhledem k nutnosti rychle sanovat havarijný stav bylo přikročeno k zemním pracím pro umístění železobetonové desky nad sklep. Zde byla zachycena požárová vrstva, kterou lze pravděpodobně ztotožnit s jedním z požárů Mnichova Hradiště, patrně z roku 1643. V této době bylo Mnichovo Hradiště obsazeno švédskými vojsky a během několika hodin lehlo popelem téměř celé město.

Lucie Čiháčková

55. Mokřany u Velkých Popovic, okr. Praha-východ

1. Severní okraj intravilánu, ppč. 56/3; ZM 10, 12-42-25, okolí bodu 313:228.
2. Stavba rodinného domu, 2008.
3. Vodní dílo, hráz, rybník; novověk.

Základová jáma pro stavbu zasáhla do dna a zčásti do návodní strany hráze bývalého rybníka. Výkop ukázal zpevnění hráze kamenným pláštěm. Tento menší rybník pod bývalým Novým rybníkem a nad někdejší mlýnem byl

součástí zaniklé soustavy vodních děl na Mokřanském potoce. Rybník, zachycený sekci č. 143 prvního vojenského mapování, je jako vodní plocha evidován ještě na Cis. otisku stabilního katastru v r. 1841. Sledovaná stavba je první expanzí zástavby do plochy bývalého rybníka.

Jiří Bernat

56. Mšecké Žehrovice, okr. Rakovník

1. ZM 10 12-14-10, okolí bodu 26:370 a 28:367 mm od Z a J sekční čáry.
2. Výstavba kanalizace; září–listopad 2008.
3. Sídlištní objekty, raný středověk.

Polohu lze charakterizovat jako mírný severovýchodní svah. Archeologické situace v podobě tří raně středověkých objektů s nepočtenými nálezy byly zjištěny na návsi. Jeden objekt snad představuje polozemnici. Kalichovité okraje dovolují datovat objekty do mladší doby hradištní. Výzkum byl již publikován (*Stolz – Stolzová 2010, 430–431*).

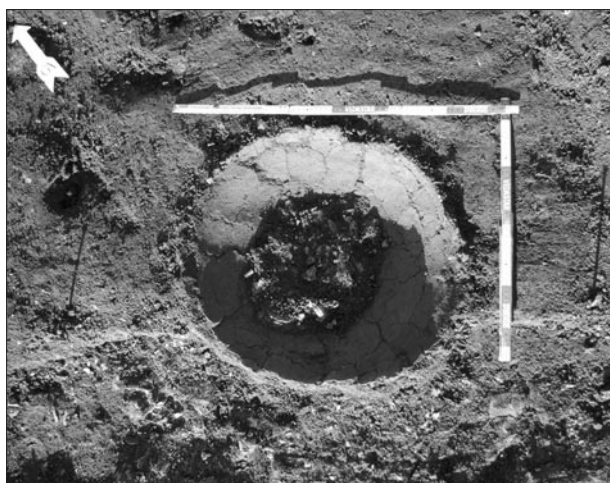
Dana Stolzová

57. Noutonice, okr. Praha-západ

1. Po levé straně silnice z Velkých Přílep, v zástavbě nových rodinných domků naproti kostelu v Noutonicích na ppč. 40/47. JTSK: YX 751297/1033294.
2. Stavba rodinného domu; únor 2008.
3. Žárový hrob knovízské kultury; *obr. 31*.

Pravděpodobně se podařilo zachytit část lokality zmiňované již v roce 1856 Václavem Krolmusem. V letech 2005–2006 zde byly zdokumentovány čtyři popelnicové hroby. Tento, v pořadí již pátý popelnicový hrob, obsahoval keramické zlomky, popel ze spálených lidských kostí, zlomek bronzové jehlice, vejčitý křemenný oblázek a modrý skleněný korál. Korálek se typově i složením skelné hmoty podobá severoitalským výrobkům, jejichž velký soubor byl nalezen v Tuchoměřicích o 3,5 km jižněji.

Lucia Šulová

Obr. 31. Noutonice, okr. Praha-západ. Žárový hrob knovízské kultury (obj. 5). Spodní část urny s popelem

58. Nová Ves I-Ohrada, okr. Kolín

1. Ppč. 931/1; okolí bodu YX 691286/1054508.
2. Komunikace na připravovaném staveništi RD č. 2; jaro 2008.
3. Neolitický sídlištní areál; *obr. 32*.

Na postupně zanikající volné ploše uprostřed zástavby současné Ohrady jsme na připravovaném staveništi RD č. 2 podchytili část sídelního areálu ze dvou etap mladší doby kamenné. Nachází se na písčitéch půdách labské terasy. Půdorysy jednotlivých domů a zahloubené sídlištní objekty se částečně zachovaly v horním úseku svahu. V nové cestě (sonda 1) se je nepodařilo zachytit v celé délce a vzhledem k poškození způsobeném dlouhodobou orbou a skrývkou nadloží zanikla i většina kůlových jamek. Podle tvaru velkých stavebních jam a rozmístění dalších sídlištních objektů a kůlových jamek lze předpokládat, že na prozkoumané ploše stály nejméně dva dlouhé domy, orientované téměř k severu. Náležely kultuře s lineární keramikou. Na samém severozápadním okraji sondy 1 byla zjištěna část většího a hlubokého nepravidelného objektu č. 7, který klademe do lengyelské kultury.

Miloš Vávra – Dražen Šťastný

Obr. 32. Nová Ves I-Ohrada, okr. Kolín. Sonda 1, objekt 7, jáma lengyelské kultury

Obr. 33. Nová Ves I-Ohrada, okr. Kolín, v Hlíňáku. Východní profil rýhy el. kabelu, obj. 10, poškozená část velké nádoby zapuštěné do jámy, lengyelská kultura

59. Nová Ves I-Ohrada, okr. Kolín

1. Ulice V Hlíňáku, ppč. 1592/1; okolí bodu YX 691317/1054493.
2. Rýha pro el. kabel; jaro 2008.
3. Neolitický sídlištní areál; obr. 33.

Na východním okraji cesty bylo v rýze pro kabel VN zjištěno a na profilech dokumentováno celkem 7 neolitických objektů. Větší z nich lze zařadit do kultury s lineární keramikou (obj. 10A, 11, 14, 15), do lengyelské kultury můžeme zatím klást objekty č. 12, 13 (zásobní jámy). Zachycené sídlištní objekty náležejí ke stejnému neolitickému sídelnímu areálu zjištěnému při přípravě sousedního staveniště RD č. 2 na Ohradě (rovněž číslování objektů na tuto akci navazuje).

Miloš Vávra – Dražen Šťastný

60. Ořech, okr. Praha-západ

1. Jižně od Pražského okruhu, východně od autosalonu; střed plochy 50°01'28.00"N, 14°18'07.48"E.
2. Stavba výrobní haly; květen 2007.
3. Sídliště, doba římská.

Záchranný archeologický výzkum proběhl v těsném sousedství archeologické lokality zkoumané v roce 2006. Také zde byla potvrzena aktivita z doby římské. Většina keramických nálezů, zvířecích kostí a strusky byla však nalezena ve výplni velké erozní rýhy, která lokalitu protínala po svahu od jihu k severu.

Jan Turek

61. Ořech, Řeporyje, okr. Praha-západ

1. a) okolí bodu: 50°01'23.65"N; 14°17'58.43"E a linie: 50°01'23.36"N; 14°17'57.41"E až 50°01'25.37"N; 14°18'00.17"E; b) okolí bodu: 50°01'15.42"N; 14°17'57.53"E.
2. Vodovodní přívaděč Řeporyje–Ořech; prosinec 2007–březen 2008.
3. a) sídlištní objekt z doby římské a vrstva s nálezy z doby římské; b) sídlištní objekt z mladší doby bronzové.

Při stavbě vodovodního přívaděče Řeporyje–Ořech byly identifikovány archeologické situace na dvou místech. V nivě pravobřežního bezejmenného přítoku Jinočanského potoka byl zdokumentován sídlištní objekt a kulturní vrstva z doby římské s chudými archeologickými nálezy. Na mírném severním svahu na východním okraji obce Ořech byl prozkoumán sídlištní objekt kultury knovízské.

Dana Stolzová

Obr. 34. Osnice, okr. Praha-západ. Výzkum kulturní vrstvy

62. Osnice, okr. Praha-západ

1. Ppč. 854/46–47, 52–58, 61–65; JTSK 734827/1057532; 734768/1057592; 734452/1057450; 734471/1057372.
2. Silniční obchvat kolem Prahy, stavba 512; podzim 2008.
3. Polykulturní sídliště, neolit, halštat; obr. 34.

V souvislosti s výstavbou Silničního okruhu kolem Prahy byly na k. ú. Osnice identifikovány po skrývce ornice a zjišťovací sondáží pomocí UDS tři polohy s doklady pravěkého osídlení. Na podzim roku 2008 se terénní výzkum zaměřil na nejintenzivněji osídlenou polohu Osnice 1, kde bylo po plošném začišťení identifikováno několik tisíc zahluobených objektů, mezi nimiž převažovaly kůlové a sloupové jámy, dokládající existenci nad-

zemních dřevěných staveb – dlouhých domů. Zjištěny byly také početné objekty zásobního charakteru, exploatační jámy, pece ad. Objekty byly zkoumány z jedné poloviny či na kvadranty, v případě významnějších nálezů celé. Z vybraných objektů byly odebírány vzorky na environmentální analýzu. Velmi důležité bylo zachycení pravěké kulturní vrstvy, která byla ve velkém rozsahu zkoumána pomocí čtvercové sítě tzv. šachovnicovou metodou. Z movitých nálezů lze jmenovat především poměrně početnou keramiku, mazanici, osteologický materiál a štípanou i broušenou industrii. Naprostá většina odkrytých objektů spadá do neolitu (kultura s lineární keramikou, výjimečně i kultura s vypíchanou keramikou), na lokalitě jsou však doloženy také pozůstatky osídlení z doby halštatské.

Lubor Smejtek

63. Pěčice, okr. Mladá Boleslav

1. Severovýchodní část obce; 50°21'11.88"N; 15°00'17.75"E.
2. Inženýrské sítě, kNN; červenec 2008.
3. Zdivo, zlomky keramiky, novověk.

Zkoumaná lokalita se nachází v SV části vsi nedaleko bývalé renesanční tvrze z 2. poloviny 16. století, přestavěné v 18. století na sýpku a dále upravované ve 20. století (nemovitá kulturní památka, číslo rejstříku ÚKSP 31223/2-3627). Ve výkopu byly v blízkosti továrního komína zachyceny zbytky kamenných stavebních konstrukcí, zděných na maltu. Mohlo by se jednat o pozůstatky původní ohradní zdi, která je zčásti dosud zachovaná. Zároveň byly v zemině vytěžené z výkopu zachyceny zlomky keramiky datovatelné do novověku (16. století a mladší).

Lucie Čiháčková

64. Pečky, okr. Kolín

1. Poloha Kandie, na poli JV od centra obce mezi Palackého a Dobřichovskou ulicí, ppč. 1468/18; okolí bodu YX 699466/1048799.
2. Výstavba inženýrských sítí a komunikací při zakládání nového sídliště RD; 2007–2008.
3. Sídlištní areál ze střední až mladší doby bronzové, kostrové hroby lengyelské kultury; *obr. 35–38; fototab. 15:3.*

Záchranný výzkum se uskutečnil po skrývce ornice a nadloží ve třech cestách (sondy A–C) před pokládáním kanalizace. Skrývka tmavého nadloží provedena do 80 cm po povrch sprašové hlíny či písku. Zachyceny pozůstatky několika nadzemních staveb (četné kúlové jamky, zatím nedatovány), další sídlištní objekty (jámy mohylové kultury střední doby bronzové) a široké přírodní deprese. K nejzajímavějším nálezům náležejí tři kostrové hroby lengyelské kultury.

V rýze el. kabelu VN byly zachyceny další dva kostrové hroby lengyelské kultury na severním okraji cesty Z–V (před ppč. 1468/97, 98; nádoby, lidské a zvířecí kosti, broušená i štípaná industrie, kamenné korálky, červené barvivo). V základových pasech nových rodinných domů se většinou vyskytovala silná tmavá tzv. kulturní vrstva, zahlužené objekty byly zjištěny jen v jednom případě. Na ppč. 1468/99 to byla větší kruhová jáma s četnou mazanicí (obj. 550). Jiné dva objekty protnul rýha pro kabely ve východní, spodní části Palackého ulice. V tmavě hnědém podorniči nebyly jejich profily zřetelné (obj. 548–549). Objekty náležejí do střední až mladší doby bronzové.

Miloš Vávra

Obr. 35. Pečky, okr. Kolín, Kandie. Sonda B (cesta), část sídliště s neúplnými půdorysy pravěkých staveb

Obr. 36. Pečky, okr. Kolín, Kandie. Sonda B, jáma s velkými zlomky rozpadlých nádob a sídlištními předměty, mohylová kultura

Obr. 37. Pečky, okr. Kolín, Kandie. Rozšíření rýhy el. kabelu u sondy B, severní část kostrového hrobu (č. 4) lengyelské kultury

Obr. 38. Pečky, okr. Kolín, Kandie. Sonda B, dva kostrové hroby lengyelské kultury

65. Pečky, okr. Kolín

1. Prodloužení Nymburské ulice, ppč. 2264/1; okolí bodu YX 699590/1048012.
2. Vodovod a kanalizace; 2008.
3. Sídlištní objekty, doba halštatská

Na obou profilech rýhy bylo v západní části nové cesty zachyceno pět větších sídlištních objektů (obj. 1–5), datovaných do doby halštatské. Východní delší úsek rýhy byl již před příchodem archeologů zasypán.

Miloš Vávra - Dražen Šťastný

66. Poděbrady, okr. Nymburk

1. Ul. Labská, ppč. 3824; 50°8'28.813"N, 15°7'19.315"E.
2. Inženýrské sítě, rekonstrukce komunikace; září 2007.
3. Novověk

Při hloubení liniového výkopu pro splaškovou a dešťovou kanalizaci bylo porušeno mladší souvrství, které můžeme spojit s výraznými stavebními úpravami okolního terénu na přelomu 19. a 20. století. Vrstvy obsahovaly značné množství drobných skleněných slitků, porcelán a zlomky plochých komorových kachlů s bílou glazurou.

Lukáš Baloun

67. Poříčany, okr. Kolín

1. Pole JZ od obce v těsné blízkosti kontrolního stanoviště plynáren v poloze Za oborou; YX 708 377/104 5729.
2. Rekonstrukce VTL plynovodu, červen–srpen 2008.
3. Starší a mladší doba bronzová.

V průběhu rekonstrukce vysokotlakého plynovodního řadu byla narušena polykulturní lokalita. V blízkosti napojení plynovodního potrubí na kontrolní stanoviště bylo v řezu zdokumentováno několik nepravidelně zahloubených objektů z období kultury únětické a mladší doby bronzové. Zde se jako nejzajímavější jevil obj. 3, který obsahoval značné množství vysoce přepálené knovízské hrubostěnné keramiky s houbovitým a někdy až nataveným povrchem.

Lukáš Baloun

68. Praha-Benice

1. Poloha Okrasná ul.; mezi body 50°0'48,249"N, 14°35'55,218"E; 50°0'46,554"N, 14°35'52,167"E; 50°0'41,27"N, 14°35'59,647"E; poloha Sportovní centrum; okolí bodu 50°0' 40,316" N, 14°36'14,075"E.
2. Výstavba rodinných domů včetně sítí a výstavba sportovního areálu; únor–červenec 2007.
3. Polykulturní sídlištní areál z mladší až pozdní doby bronzové a pozdní doby halštatské až doby laténské; obr. 39–41; fototab. 16:1.

Záchranný archeologický výzkum probíhal na dvou polohách polykulturního sídliště, a to na jihozápadním a severozápadním okraji obce. Obě polohy jsou od sebe vzdálené cca 300 m. Výzkumem byly zachyceny polozemnice, zásobní jámy, části půdorysů křivých domů a jiné sídlištní objekty. Celkem bylo prozkoumáno přes 800 objektů. V jednom ze zahloubených objektů se podařilo objevit depot bronzových předmětů, který obsahoval 12 srpů, dvě sekery a měděný slítek.

Tomáš Polišenský

Obr. 39. Praha-Benice. Objekt s nálezem bronzového depotu (depot v levém horním rohu objektu)

Obr. 40. Praha-Benice. Depot bronzových srpů, sekery a slítku

Obr. 41. Praha-Benice. Bronzový srdce a sekera z depotu

69. Praha-Benice

1. Ulice U Císařské cesty; okolí bodu YX 730793/1052743.
2. Výstavba rodinných domů a inženýrských sítí; srpen–říjen 2008.
5. Sídliště, pravěk, novověk.

Na severním okraji katastru obce se v jednom ze základových pasů rodinného domku podařilo zachytit novověký zánikový horizont s obsahem pravěké keramiky porušený rovněž novověkou kamennou zdí. V jednom z výkopů pro inženýrské sítě pak byla evidována superpozice dvou objektů novověkého stáří a jeden objekt pravěký, který nelze vzhledem k málo početné a nevýrazné keramice přesněji datovat.

Petra Zemanová

70. Praha-Pitkovice

1. Jižní a východní okraj obce, Žampiónová ulice, „Nové zelené město“; mezi body 50°1'17,283"N, 14°35'6,53"E; 50°0'54,58"N, 14°34'56,073"E; 50°0'56,238"N, 14°35'25,102"E.
2. Výstavba bytových a rodinných domů včetně sítí; 2006–2008.
3. Polykulturní sídlištní areál; eneolit (KNP), mladší až pozdní doba bronzová, starší doba železná (Ha C–Ha D), mladší doba železná (LT A, LT C–D), středověk, novověk. Hrobové nálezy pozdního eneolitu (KZP) a mladší doby železné (LT B); *obr. 42; 43.*

Záchranný archeologický výzkum proběhl na ploše více než 13 ha. V rámci polykulturního sídliště bylo zkoumáno i pět hrobů: jeden náležející kultuře zvoncovitých pohárů (publikováno *Turek – Polišenský 2007*) a čtyři laténské. Byly zjištěny nejrůznější typy sídlištních objektů, jako polozemnice, kúlové domy, zásobní jámy, žlaby dvorcových a jiných konstrukcí a jiné sídlištní objekty. Celkem bylo prozkoumáno více než 1800 objektů. K významným nálezům patří objev řecké červenofigurové keramiky z poloviny 5. století př. Kr. pocházející z časně laténské poloze (publikováno: *Trefný – Polišenský 2008; Trefný et al. 2009*).

Laténské hroby (datované do LT B) obsahovaly velice špatně dochované skelety s výbavou ženských šperků a součástí oděvu. Spektrum nálezů představují nákrčníky s pečatítkovými konci, nánožníky, náramky (zastoupené typy: litý, drátěný, řetízkový), spony (zastoupené typy: duchcovská, münsingenská, s kulovitou patkou), prsteny (jednoduché nezdobené). Rovněž výzkum laténských hrobů z Pitkovic byl již publikován (*Trefný – Polišenský 2010*).

Tomáš Polišenský

Obr. 42. Praha-Pitkovice. Letecké foto části plochy

Obr. 43. Praha-Pitkovice. Detail z výbavy keltského hrobu

71. Praha-Radotín

1. Prvomájová ulice, parc. č. 524/2; střed plochy ZM 10 12-42-06: 284 mm od ZSČ, 104 mm od JSČ.
2. Stavba bytového domu; září 2007.
3. Sídliště, neolit; *obr. 44.*

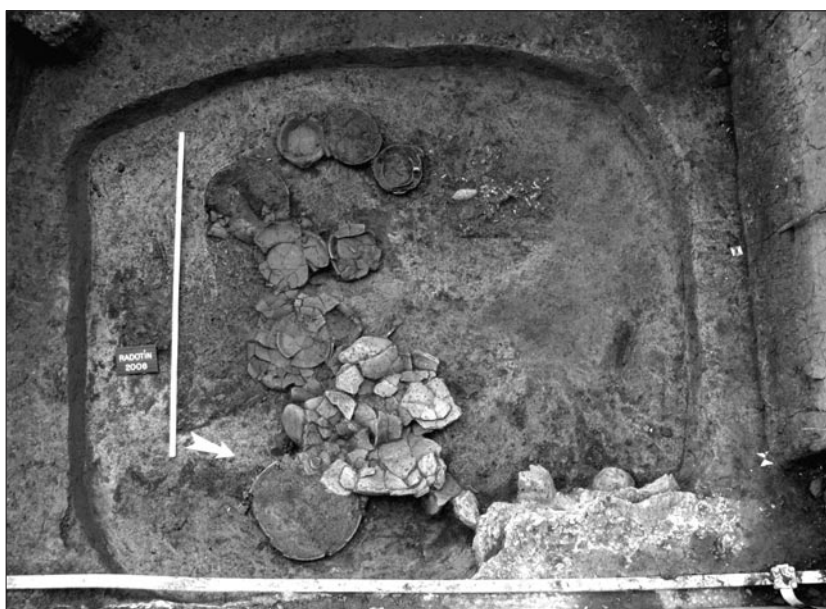
V centru obce se pod stávající průmyslovou zástavbou podařilo zachytit část sídliště z mladší doby kamenné. Na poměrně nevelké ploše o rozloze 22 × 19 m bylo prozkoumáno celkem 24 objektů, z nichž většinu tvořily zásobní jámy. Dále se zde vyskytly menší oválné, popř. kruhové jámy rozmanitého účelu, 4 kúlové jamky a 2–3 hlínky. Z nich je možno celkem devět datovat do kultury s lineární keramikou a dva do období kultury s vypíchanou keramikou. Ostatní objekty lze jen rámcově datovat do mladší doby kamenné.

Sídliště jednoznačně pokračuje směrem severním i východním, vyloučeno není ani jeho pokračování směrem jižním a západním. Žádné zprávy o případné existenci osídlení v bezprostředním okolí však zaznamenány nejsou.

Petra Zemanová

Obr. 44. Praha-Radotín,
Prvomájová ul. Celkový pohled
na východní část zkoumané plochy

Obr. 45. Praha-Radotín, U Starého
stadionu. Komorový hrob ze starší
doby železné

72. Praha-Radotín

1. Ul. U starého stadionu; střed plochy ZM 10 12-42-06: 250 mm od ZSČ, 48 mm od JSČ.
2. Stavba víceúčelové sportovní haly; duben–srpen 2008.
3. Sídliště, pohřebiště, neolit, mladší až pozdní doba bronzová, starší doba železná; obr. 45; fototab. 15:4.

V centru obce pod bývalým stadionem byla v jednotlivých základových patkách a pasech pro sportovní halu evidována pravěká kulturní vrstva o mocnosti 20–70 cm a přibližně šest desítek objektů sídlištního i pohřebního charakteru.

Ze sídlištních objektů se zde převážně vyskytovaly kúlové jamky a menší jámy kruhového či oválného tvaru. Většinu z nich se však vzhledem k málo početnému a nevýraznému keramickému materiálu a špatné odlišitelnosti od vlastní kulturní vrstvy nepodařilo přesněji časově zařadit. Pouze několik těchto objektů bylo možno s určitostí přiřadit kulturám s lineární a vypíchanou keramikou.

Z hrobových celků bylo možno celkem sedm zařadit do mladší až pozdní doby bronzové. Ve všech případech se jednalo o hroby urnové, kdy za urnu sloužily keramické nádoby různého tvaru a velikosti. Ty největší dosahovaly průměru až 50 cm. Do většiny hrobů bylo přidáno rovněž několik doprovodných menších keramických nádobek. V jednom případě bylo doloženo překrytí urny miskou. Z bronzových milodarů stojí za zmínku drobné spirálky, růžice, fragment jehly či šípka.

Další tři žárové hroby pocházely ze starší doby železné. Ve dvou případech se jednalo o hroby komorové, z nichž jeden byl navíc překryt kamenným závalem. Oba hroby obsahovaly několik keramických nádob. Z kovových milodarů stojí za zmínku dvě železné spony a fragmenty bronzového, zatím blíže neurčeného předmětu nejspíše kulovitého tvaru.

Jediný kostrový pohřeb malého dítěte se bohužel vzhledem k absenci nálezů nepodařilo přesněji časově zařadit.

Petra Zemanová

73. Praha-Radotín

1. Ul. Josefa Kočího, ppč. 30/3; střed parcely YX 748367/1053865.
2. Přípojky k rodinnému domu; květen 2008.
3. Sídliště, doba bronzová.

V jednotlivých výkopech pro inženýrské sítě byla kromě novodobých zásahů evidována kulturní vrstva o mocnosti 50–100 cm a tři objekty sídlištního charakteru datovatelné vzhledem k nevýraznému keramickému materiálu obecně do doby bronzové.

Petra Zemanová

74. Praha-Stodůlky

1. Centrální park, ppč. 2010/167; střed plochy YX 749898/1046472.
2. Stavba sportovního hřiště; září–listopad 2008, duben 2009.
3. Sídliště, pohřebiště, kultura se šňůrovou keramikou, mladší doba bronzová–doba římská; *obr. 46; 47.*

Obr. 46. Praha-Stodůlky, Centrální park. Superpozice objektů 94 a 104 z doby bronzové a železné

Přibližně ve středu obce v prostoru dnešního parku byla pod novodobými navážkami souvisejícími s výstavbou sídliště v osmdesátých letech 20. století na ploše o rozloze 40 × 20 m zachycena poměrně intenzivní kumulace převážně sídlištních objektů z mladší doby bronzové až starší doby římské.

K nejstarším objektům náležely dva dětské pohřby kultury se šňůrovou keramikou. Jednalo se o pohřeb malého chlapce a děvčátka. Součástí chlapeckého pohřbu byly dvě keramické nádoby včetně typického pohárku, kulovitý mlat a srpová čepelka. K výbavě dívčího hrobu náleželo pět velmi špatně dochovaných keramických nádobek a kamenná čepel (podrobně publikováno *Zemanová – Turek 2010*). Pohřby dvou malých dětí obsahoval rovněž i jeden ze sídlištních objektů doby železné. Další fragment lidské lebky, tentokrát dospělého jedince, byl nalezen v hliníku datovatelném rovněž do doby železné.

Ze sídlištních objektů tvořily převážnou většinu náhodně rozmístěné kulové jamky, z nichž se však většinu nepodařilo přesněji časově zařadit. Celou pětinu zkoumané plochy pak zaujímal poměrně členitý hliník dosahující hloubky místy až téměř dvou metrů. Z dalších objektů se zde vyskytlo i několik málo objektů nepravidelně obdélného tvaru, z nichž některé plnily funkci obytnou, některé patrně řemeslnickou, a dále větší i menší objekty oválného či kruhového tvaru rozmanitého účelu. Za zmínku stojí především dva mladobronzové vanovité objekty vzájemně propojené žlábkem sloužící zatím blíže nespecifikované výrobní činnosti. Četnější výskyt strusek v několika objektech pak indikuje železářskou výrobu v blízkém okolí.

Petra Zemanová

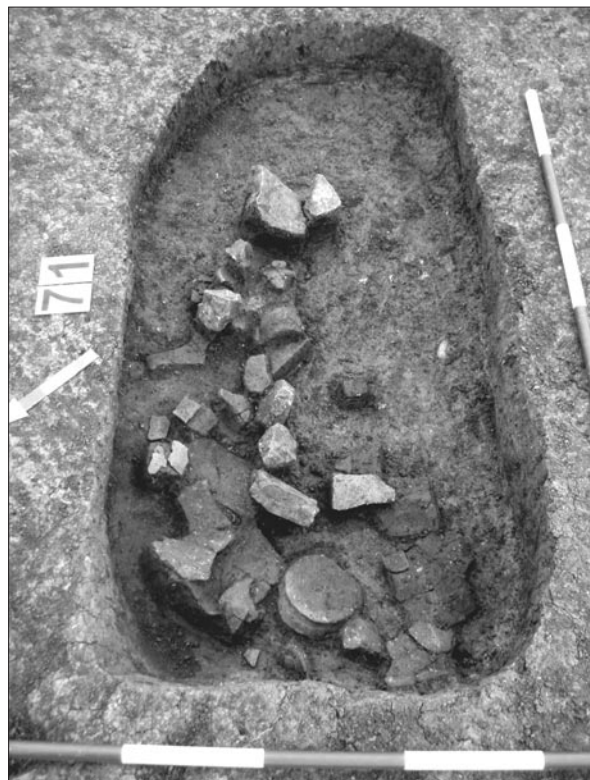
Obr. 47. Praha-Stodůlky, Centrální park. Objekt 150-2 z mladší až pozdní doby bronzové

75. Praha-Velká Chuchle

1. Na Hvězdárně; střed plochy ZM 10 12-42-06: 52 mm od SSČ, 44 mm od VSC.
2. Stavba obytného areálu Chuchle-Hvězdárna; říjen–prosinec 2007.
3. Sídliště, hrob – časný eneolit, pohřebiště kultury zvoncovitých pohárů; *obr. 48.*

Nová poloha s pravěkým osídlením byla zjištěna na jihovýchodním okraji katastru obce. Zde bylo na ploše zaujímající celkovou rozlohu 37 300 m² zachyceno celkem 97 objektů sídlištního i pohřebního charakteru. Všechny sídlištní objekty, pokud obsahovaly datovatelný materiál, je možno přiřadit časnému eneolitu (kultuře jordanovské). Převážnou většinu z nich tvořily z větší části náhodně rozmístěné kulové jamky. Jen v případě dvou desítek kulových jamek v severovýchodní části plochy bylo možno uvažovat o jejich vzájemné souvislosti a existenci jakéhosi lehčího přístřešku v tomto prostoru. Z dalších objektů se zde vyskytly rozmanité menší jámy většinou oválného tvaru a středně velké objekty, z nichž některé mohly plnit i funkci obytnou. Za zmínku stojí objekt kruhového tvaru se dvěma propálenými plochami, u nějž nelze vyloučit, že sloužil jakési zatím blíže nespecifikované výrobní činnosti. Jen sporadicky se zde vyskytly jámy větších rozměrů, zásobnice, hliníky a žlábek. Jordanovské kultuře je možno přiřadit i jediný žárový pohřeb obsahující volně rozptýlené přepálené lidské kůstky a několik desítek keramických zlomků, z nichž převážná většina náležela větší nádobě sloužící původně pravděpodobně jako urna.

Významným objevem bylo pohřebiště náležející kultuře se zvoncovitými poháry, které již bylo podrobně publikováno (*Zemanová – Turek 2009*). Čítalo celkem dvě hroby. K nejvýznamnějším patřil hrob „lučističníka“ s poměrně hlubokou hrobovou jámou s kamenným závalcem. Z jeho pohřební výbavy lze zmínit například keramickou nádobu, dvě nátepní destičky či několik šipek dokládajících dálkové kontakty s oblastí Podkrušnohoří, jižní Moravy, Bavorska a středního Polska. Unikátní je nález předmětu z březové kůry a měděného plechu postrádající zatím v našem prostředí analogie. Za zmínku stojí i hrob ženy vybavený keramickou nádobou a kostěnými knoflíky s V-vrtáním a pohřeb muže s nátepní destičkou a třemi keramickými nádobami. Ostatní hroby náležející dětem obsahovaly jen keramické nádoby.

Obr. 48. Praha-Velká Chuchle. Žárový hrob jordanovské kultury

Petra Zemanová

76. Praha-Zbraslav

1. Poloha Peluněk; střed plochy ZM 10 12-42-11: 123 mm od VSC, 84 mm od SSČ.
2. Stavba golfového hřiště; září–říjen 2007.
3. Sídliště, neolit, starší doba železná; *obr. 49.*

Na východním okraji katastru obce, v místě kde se dle původního plánu měla nacházet jedna z několika vodních ploch golfového hřiště, bylo zachyceno kromě několika recentních zásahů a novodobých jam sloužících převážně jako jámy pro stromy též 32 objektů sídlištního charakteru z mladší doby kamenné a starší doby železné.

Do období kultury s lineární keramikou bylo možno jednoznačně zařadit tři zásobní jámy a menší jámu oválného tvaru. Kultuře s vypíchanou keramikou náleží s určitostí dvě zásobní jámy, dále středně velká jáma nepravidelného tvaru a středně velký objekt nepravidelně obdélného tvaru s tzv. sklípkem v jeho severovýchodní části sloužící pravděpodobně jako obydlí, popř. skladovací prostor.

Do starší doby železné bylo možno jednoznačně zařadit šest objektů. Ve všech případech se jednalo o středně velké objekty oválného či obdélného tvaru. Ve výplni většiny z nich se nacházela rovněž starší keramika z doby bronzové. K nejzajímavějším objektům patřil objekt nepravidelně oválného až obdélného tvaru, v jehož výplni se našlo přibližně 500 kg fragmentů mazanice se zachovalými otisky dřevěné konstrukce. V jednom z objektů byly zaznamenány stopy požáru. Ostatní objekty bylo možné přiřadit pouze obecně jednomu či druhému z uvedených období.

Petra Zemanová

Obr. 49. Praha-Zbraslav. Objekt 1
ze starší doby železné

77. Praskolesy, okr. Beroun

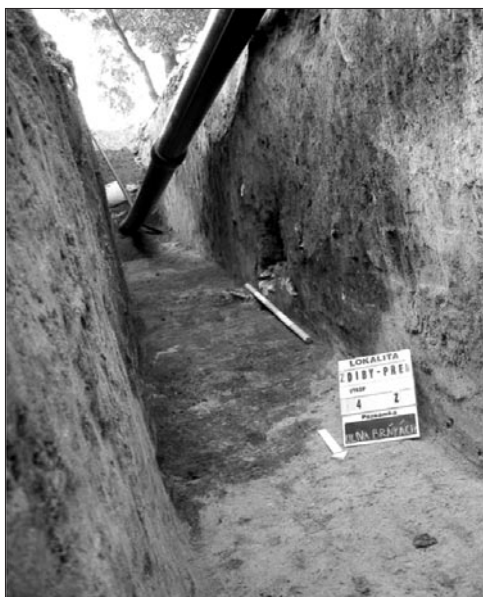
1. ZM 10 12-34-05, linie 123:280, 105:275, 103:280, 118:284 mm od Z a J sekční čáry.
2. Výstavba inženýrských sítí pro nové rodinné domy; září 2008.
3. Kulturní vrstva z počátku střední doby bronzové a jeden žárový hrob z doby bronzové.

Poloha se nachází na jižním okraji obce v mělkém sedle. V liniovém výkopu pro elektrické kabely byla zjištěna v délce přes 50 m kulturní vrstva. Vrstva obsahovalo početné keramické nálezy z přechodu starší a střední doby bronzové. O dalších cca 30–40 m dále byl identifikován a prozkoumán žárový hrob obsahující jednu keramickou nádobu. Zatím ho lze datovat pouze předběžně do doby bronzové.

Daniel Stolz

78. Předboj, okr. Praha-východ

1. Jižní okraj obce, ul. Ke Tvrzi, čp. 7; 50°13'24.747"N, 14°28'32.517"E.
2. Rekonstrukce statku; leden 2008.
3. Doba bronzová, časný novověk.

Obr. 50. Přemyšlení-Brnky, okr. Praha-východ,
ul. Na Brnky. Pohled na jeden z hlubších
objektů s kamennými drtidly ve stěně výkopu

Na počátku roku 2008 byla nahlášena rekonstrukce rozsáhlé venkovské usedlosti. V místě plánované přípojky kanalizace bylo narušeno silné kulturní souvrství, jehož spodní vrstvy mohly být na základě nevýrazných zloмок keramiky pouze rámcově datovány do doby bronzové. Mladší vrstvy souvrství zde byly deponovány až v průběhu časného novověku (16. stol.). Druhá část záchranného archeologického výzkumu byla situována v interiéru usedlosti, kde byla zachycena kromě recentních zásahů obdobná stratigrafická sekvence jako v případě kanalizační přípojky vně budovy, bohužel však zcela bez průvodního materiálu.

Lukáš Baloun

79. Přemyšlení-Brnky, okr. Praha-východ

1. Jihozápadní okraj obce, ul. Na Brnky, přibližně 150 m od odbočky ul. K Holosmetkům, 50°9'59.829"N, 14°25'34.554"E.
2. Vodovod; září 2008.
3. Sídlištní objekty, mladší neolit, starší eneolit; obr. 50.

V průběhu výstavby vodovodního řádu podél silnice Na Brnky (k. ú. Přemyšlení) došlo k narušení devíti objektů pravěkého stáří. Z výplně objektů se podařilo získat několik zloмок zdobené keramiky a zlomky kamenných drtidel. Keramika náleží do dvou časových horizontů, kultuře s vypíchanou keramikou a kultuře s nálevkovitými poháry. Nálezová situace byla kresebně a fotograficky zdokumentována a výplně objektů ovzorkovány.

Lukáš Baloun

80. Radim, okr. Kolín

1. Pole V stínech, západně od železniční trati a mlýnského náhonu, ppč. 347/1, okolí bodu YX 700995/1049716.
2. Oprava VTL plynovodu; 2008.
3. Jáma, neolit.

Na svahu skloněném k východu byla na severním profilu výkopu podchycena jedna jáma datovaná do neolitu. Rýha ve výše položené části svahu kontrolována nebyla (zasypáno).

Miloš Vávra - Dražen Šťastný

81. Radim, okr. Kolín

1. Západní okraj obce, severně od silnice na Chotutice na temeni návrší, ppč. 347/3; okolí bodu YX 701852/1050109.
2. Stavba RD; 2008.
3. Sídlištní objekt, neolit.

Jižní základový pas protnul sídlištní objekt s tmavě hnědou výplní. Nehlášená akce, zabetonováno, sběr z vytěženého hlíny při náhodné kontrole staveniště. Nalezená keramika je datována do neolitu (kultura s lineární keramikou).

Miloš Vávra

82. Radovesnice I, okr. Kolín

1. Areál zámku, ppč. 48/2; okolí bodu YX 692304/1058411.
2. Rekonstrukce zámku a bývalé tvrze; 2008.
3. Sídlištní objekty, vrcholný středověk.

Na nádvoří před zámek (ppč. 49) dohled při pokládání inženýrských sítí (negativní, silně poškozený terén). V parku na svahu na V od bývalé tvrze zachyceny dva sídlištní objekty (v septiku obj. 1, v přípojce menší jáma obj. 2) z vrcholného středověku (VS 2).

Miloš Vávra - Dražen Šťastný

83. Radovesnice I, okr. Kolín

1. Poloha Za školou, ppč. 100/13; okolí bodu YX 692158/1058602.
2. Komunikace a inženýrské sítě na staveništi RD; 2008.
3. Sídlištní areál, neolit, středověk; *obr. 51; 52.*

Při sledování rýhy vodovodu položené v nové cestě na temeni návrší bylo zachyceno a ovzorkováno sedm objektů. Poté při skrývce komunikace bylo plošně zkoumáno celkem 25 větších objektů a kúlové jamky. Stavební jámy – hliníky a kúlové jamky klademe převážně do kultury s lineární keramikou, po jednom objektu je zastoupena vypíchaná a lengyelská kultura. Hluboké zásobní jámy a pec pocházejí ze středověku. Stratigraficky nejmladšími objekty jsou pravidelné mělké obdélníky vyplněné hnědou hlínou oddělené od sebe úzkým proužkem podloží (malé mezičky, záhony z 15./16. století?).

Miloš Vávra

Obr. 51. Radovesnice I, okr. Kolín, Za školou. Obj. 2, stavební jáma kultury s lineární keramikou

Obr. 52. Radovesnice I, okr. Kolín, Za školou. Obj. 1A, středověká zásobní jáma

84. Rakovník, okr. Rakovník

1. Martinovského ul., ppč. 177/1, 3911/1, 121/1, 31000, 3099, 3098, 3611/2; 50°06'17.64"N; 13°43'56.86"E.
2. Výstavba školní jídelny pro 1. ZŠ; září–listopad 2008.
3. Zděné objekty, suterény dřevohliněných domů, jímka, odpad z hrnčářské dílny, kachle; vrcholný středověk–novověk a dále (13.–20. stol.); obr. 53–57.

Lokalita se nachází v historickém centru města (MPZ; č. rejstříku 2129). Ještě ve 2. polovině 20. století zde existovala zástavba, která byla obývána městskou chudinou. Jednalo se o přízemní domy vesnického rázu čp. 171, 172 a 173. Plocha o výměře 783 m² byla již před započatím zjišťovacího archeologického výzkumu rozdělena dle dokumentace do tří částí – A (336 m²), B (170 m²) a C (277 m²).

Cílem výzkumu bylo exkavovat a zdokumentovat maximální množství archeologických situací, zároveň ale ve spolupráci s investorem a stavbou v částech plochy, u kterých byla jistota, že nebudou zničeny, archeologický odkryv nerealizovat, ale zajistit jejich ponechání v původním stavu. Z tohoto důvodu byla celá část A o velikosti 336 m² vyjmuta z plošného archeologického výzkumu. Zde byly po ukončení ZAV realizovány pouze vrтанé piloty, které archeologické situace narušily minimálně, a alespoň část kulturních vrstev na lokalitě byla ponechána pro případný výzkum příštím generacím.

Na ploše byly prozkoumány celkem čtyři suterény dřevohliněných domů. Všechny se nacházely v části plochy C, jeden částečně zasahoval i do B. Předběžně jsou datovány do 13. až počátku 14. století.

Z prvního byly zachyceny relikty západní, severní a části východní stěny. Maximální hloubka výkopu činila 2,3 m. Se dnem se stěny sbíhaly pozvolna, dno bylo ploché. Na dně byly zachyceny dvě kúlové jámy o průměru dna cca 30 cm; jedna při západní stěně, druhá v severovýchodním rohu. Dále byla na dně zdokumentována při severní stěně řada kúlových jamek o průměru cca 10 cm. Kúlové/sloupové jámy po obvodu jsou pravděpodobně po-

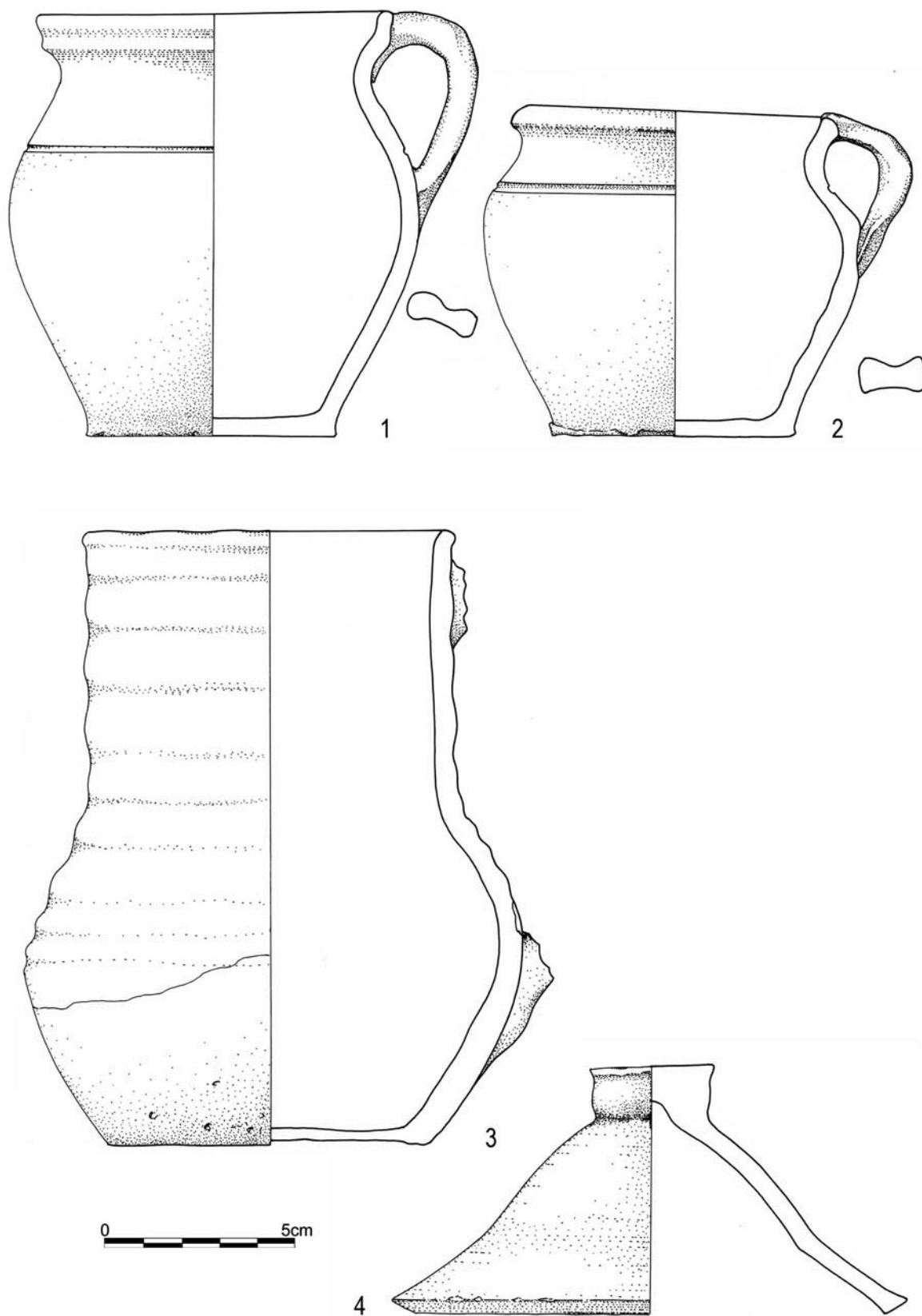
Obr. 53. Rakovník, ul. Martinovského. Celkový pohled na výzkum

Obr. 54. Rakovník, ul. Martinovského. Vydřevená jímka

Obr. 55. Rakovník, ul. Martinovského. Vydřevená jímka, detail

Obr. 56. Rakovník, ul. Martinovského. 1, 2, 4 – hrnce a zvonovitá poklice z vydřevené jímky; 3 – červeně malovaný džbán ze suterénu dřevohlíněného domu č. 4

zůstatky po nosné konstrukci stropu, zatímco řada jamek může naznačovat existenci konstrukce stěn. Na dně se nacházely v druhotné poloze, spolu s většími kameny a částí hrnce, pozůstatky dřevěné konstrukce.

Druhý zahloubený prostor se nacházel v linii se suterénem první stavby. Byl tvořen jedním výkopem (s. j. 589), jehož maximální hloubka dosahovala 1,4 m. Byla zachycena část severní stěny a západní roh vstupní šíje, která se schodovitě snižovala. Stěny se dnem se pozvolna sbíhaly. Při jihozápadní stěně se nalézala sloupová jáma (s. j. 595) o průměru dna cca 35 cm, která pravděpodobně náležela k nosné konstrukci stropu. Nášlapná vrstvička nebyla ani v prvním, ani v druhém případě zaznamenána.

Další relikv dřevohliněného domu byl porušen výstavbou mladších zděných staveb. Na severní straně objektu byla u SZ rohu kolmo připojena vstupní šíje, která se poté stáčela směrem k východu. Vstupní šíje byla podobně jako u předchozího domu schodovitě profilována. Objekt byl vytvořen velkým výkopem o max. hloubce 1,4 m. Západní strana měla na délku, včetně připojené vstupní šíje, cca 8 m, strana na ni kolmá více než 3 m. Stěny byly šikmé s občasnými nerovnostmi, se dnem se protínaly ostře. Dno bylo rovné, ploché, mírně postupně se svažující směrem k jihu; na jižní straně byl v JZ rohu dokumentován zahloubený objekt. Kulové jámy byly zachyceny pouze za vstupní šíjí, kde se nacházely proti sobě při stěnách objektu v zúžení při vstupu. Nosná konstrukce stropu, jakož i příp. dřevěná konstrukce stěn, zachycena nebyla.

Poslední suterén se nacházel v horních partiích plochy. Jeho SV část zabíhala pod profil silnice, a proto nebyla exkavována. Sklep domu tvořil jeden velký výkop o max. hloubce 1,5 m. Objekt byl pravoúhlého tvaru, přibližně čtvercového o straně 5 m, s výklenkem o hloubce cca 0,5 m na jižní straně. Tento představuje pozůstatky vstupu do suterénu (?). Stěny lze popsat jako hladké, svíslé, na dno navazovaly pozvolna, někdy ostře. Nosnou konstrukci stropu naznačují kulové jámy po obvodu stěn (v rozích a přibližně v polovině stěny). Na dně kulové jamky v JV rohu byl zachycen psí skelet. Pochozí úroveň objektu byla zdokumentována ve dvou úrovních.

Při výzkumu byly zachyceny spodní partie a základy všech tří domů čp. 171–173 a pozůstatky starší zděné zástavby, nezaznamenané v písemných pramenech.

V západní části plochy byla prozkoumána vydřevená jímka obdélného půdorysu (150 × 170 cm). V její výplni byla mj. zachycena patka číše českého typu, množství kuchyňské a stolní keramiky ve fragmentárním stavu, dva hrnce s uchem a zvonovitá poklice. Keramika, jakož i fragment skla, umožňují dataci přibližně do 1. poloviny 15. století.

V ploše byla také prozkoumána chladírna o vnitřním rozměru 100 × 140 cm. Dno objektu bylo vydlážděno z valounů, stěny byly do výšky cca 30–40 cm vyzděny lomovým kamenem s použitím hnědočerveného písčitého jílu jako pojiva.

Největší soubor kamnových kachlů pochází z období 2. poloviny 16.–17. století. Byly zachyceny jak komorové, tak rámové kachle, jakož i rezná a glazovaná úprava povrchu. Co se týče vyobrazených témat, byly zachyceny jak náměty světské, tak náboženské. Mezi křesťanskými náměty vyniká rezný rámový kachel s vyobrazením ukřižování Ježíše Krista. Na ČVS je detailně vypořádán Kristus s hřeby v rukou, po obou stranách andělé s poháry sbírají jeho krev. Ve střední části stojí tři vojáci v kroužkové zbroji (?) s obdélnými štíty a dva jezdci na koních, v popředí se modlí tři postavy, dvě ženy a jeden muž.

Archeologický výzkum vyvolaný stavbou školní jídelny představuje dosud největší plošný výzkum ve městě. Umožnil zásadním způsobem nahlédnout do jeho nejstarších dějin. Až do provedení ZAV nebylo až na drobné nálezy prokázáno nejstarší osídlení v lokalitě Zákostelí. To bylo potvrzeno exkavací a zdokumentováním celkem čtyř suterénů dřevohliněných domů, datovatelných do 13. století.

Obr. 57. Rakovník, ul. Martinovského. Renesanční kachel s vyobrazením Ukřižování

85. Rostoklaty, okr. Kolín

1. Intravilán obce, zahrada starší usedlosti ppč. 24/2, 35/1; 50°4'24.889"N, 14°48'3.108"E.
2. Novostavba RD; červen 2008.
3. Vrcholný středověk.

Na pozemku stávající usedlosti byla v prostoru zahrady povolena novostavba rodinného domu. Při hloubení základových pasů došlo k narušení nevýrazné kulturní vrstvy z vrcholného středověku. Veškerý keramický materiál byl získán sběrem z hromady. Bohužel další zemní práce plánované v prostoru dvora nebyly již majitelem pozemku oznámeny a proběhly bez dohledu archeologa.

Lukáš Baloun

86. Rostoklaty, okr. Kolín

1. SV okraj obce, po pravé straně silnice na Břežany II, ppč. 406/6; 50°4'30.425"N, 14°48'16.807"E.
2. Výkop pro kabel nízkého napětí; únor 2008.
3. Sídliště, mladší doba bronzová.

Při severovýchodním okraji obce Rostoklaty započala výstavba nové lokality rodinných domů. V rámci hloubení rýh pro inženýrské sítě došlo k narušení několika objektů z mladší doby bronzové. Na keramiku bohaté objekty byly částečně rozšířeny a po vypreparování půdorysně zdokumentovány. Z výplně jedné zásobní jámy se podařilo získat dvě keramická závaží.

Lukáš Baloun

87. Rostoklaty, okr. Kolín

1. Kostel sv. Martina, č. parc. 485; JTSK 715973/1048239.
2. Monitoring propadající se podlahy; červen 2008.
3. Souvrství, hroby, středověk až novověk.

V kostele byla vyhloubena sonda o rozměrech 1,1 × 1 m. Nejnižší byla zjištěna hlinitá vrstva, do níž byly zahloubeny dva hroby, které neposkytly datovací materiál. Zbylou část stratigrafie tvořila stavební suť, překrytá dlažbou, uloženou do malty.

Jan Frolík – Miroslav Křemen

88. Rostoklaty, okr. Kolín

1. Poloha Na rozcestí (U křížku), ppč. 406/75; okolí bodu YX 715746/1048097.
2. Stavba rodinného domu; 2008.
3. Sídlištní objekty, zemědělský pravěk.

V severozápadní části základů rodinného domu (10 × 7 m) zachyceny na obou profilech dvě mělké prohlubně. Datovat je lze pouze obecně do zemědělského pravěku.

Dražen Šťastný

89. Rudná, okr. Praha-západ

1. ZM 10 12-41-04, plocha 132:97, 156:98, 156:84, 132:84 mm od Z a J sekční čáry.
2. Stavba Business Park Rudná II, Hala 17; červen–srpen 2007.
3. Zaniklá vodoteč s archeologickými nálezy z doby laténské a raného středověku.

Stavba se nachází v průmyslové zóně na jihozápadním okraji obce na mírném severovýchodním svahu. Na ploše několika hektarů byla provedena pod archeologickým dozorem skrývka ornice pro výstavbu skladovacích hal. Archeologické objekty nebyly identifikovány. Pouze v severním prostoru stavby byla zjištěna podlouhlá černá vrstva. Byla prozkoumána několika řezy. Zjistili jsme, že jde o pozůstatek zaniklé vodoteče. Obsahovala nepočtené nálezy z doby laténské a raného středověku. Mohly by představovat poslední skrovné pozůstatky sídlištních (?) jednotek, které byly zničeny erozí na svazích nad vodotečí.

Daniel Stolz – Dana Stolzová

90. Skramníky, okr. Kolín

1. Pole severně od obce vpravo od silnice na Hořany, poloha Na dlouhých, YX 704 854/104 7864; 704712/104 7981.
2. Rekonstrukce VTL plynovodu, červen–srpen 2008.
3. Polykulturní osídlení, střední eneolit, starší a mladší doba bronzová, mladší doba železná, raný středověk; obr. 58; 59.

Obr. 58. Skramníky, okr. Kolín, poloha I. Pohled na začištěný JZ řez laténskou polozemnicí s čelní sloupovou jamkou patrnou při hraně objektu

Obr. 59. Skramníky, okr. Kolín, poloha I. Celkový pohled na JZ řez jednoho ze tří objektů kultury kulovitých amfor

V průběhu rekonstrukce vysokotlakého plynovodního řádu bylo narušeno rozsáhlé polykulturní osídlení s řadou zahloubených sídlištních objektů ze středního eneolitu, starší a mladší doby bronzové, mladší doby železné a raného středověku. K narušení lokality došlo již při výstavbě plynovodu v 70. letech, osídlení však nebylo zachyceno. Rozborem keramického materiálu se podařilo odhalit několik bohatě zdobených střepů náležejících kultuře s kulovitými amforami. Neméně zajímavá byla přítomnost dvou časně slovanských polozemnic s relikty rozvalených kamenných pecí. Posledně uvedené zjištění bylo již podrobně publikováno (*Baloun – Zemanová 2010*).

Lukáš Baloun

91. Straky, okr. Nymburk

1. Severní okraj obce, ppč. 636, 638; 50°14'8.42"N, 14°57'46.406"E.
2. Výkop pro kabel nízkého napětí; květen 2008.
3. Neolit, starší eneolit, vrcholný středověk.

Výkop pro kabel vedoucí podél domu čp. 37 narušil silné kulturní souvrství s osmi zahloubenými objekty z období neolitu a eneolitu. Většina objektů náležela kultuře s lineární keramikou a kultuře s vypíchanou keramikou, jeden objekt byl datován do staršího eneolitu. Mladší archeologické situace pocházely až z vrcholného středověku. Kromě nálezů pravěkého a vrcholně středověkého stáří se podařilo získat i glazované zlomky keramiky z časného novověku.

Lukáš Baloun

92. Stratov, okr. Nymburk

1. Severní část obce v blízkosti památníku, ppč. 356; 50°11'46.071"N, 14°54'33.025"E.
2. Výkop pro kabel NN; květen 2008.
3. Časný novověk.

V liniovém výkopu pro kabel NN před domem čp. 13 bylo zachyceno nevýrazné kulturní souvrství z časného novověku, rámcově datované do přelomu 16. a 17. století. Nálezová situace byla zdokumentována a ovzorkována. Keramický materiál pochází převážně ze sběrů kolem výkopu. Žádný zahloubený objekt se nepodařilo identifikovat.

Lukáš Baloun

93. Stříbrná Skalice, okr. Kolín (od r. 2007 Praha-východ)

1. Náměstí Na Městečku, ppč. 1674/1, stpč. 8, ZM 10, 13-31-23, okolí bodu 397:240.
2. Stavba kanalizační přípojky k domu čp. 42; 2007.
3. Sídlištní areál VS-NO, dům zděný – NO, dláždění NO 2.

Rýha pro kanalizační přípojku protla před domem asi 0,4 m silně nadloží se dvěma výraznějšími novověkými komunikačními úrovněmi, opatřenými drobnou kamennou dlažbou (mladší) nebo štětováním (stratigraficky starší). Při severozápadním nároží domu (z r. 1930) odkryl výkop rýhy lomové zdivo nároží a delší úsek severní stěny starší stavby, která zde ustupovala asi 0,5 m k východu za současnou čáru zástavby. Zjištěná situace odpovídá stavu na Cís. otisku stabilního katastru (1841), kde se parcelní hranice proti náměstí mírně odklání k severovýchodu a připojuje se z boku k jižní stěně sousední barokní radnice (čp. 19). Ta tehdy předstupovala svým západním průčelím do náměstí asi o 3 metry před linii stěny domu čp. 42 pokračující k radnici ohradní zdí. Na parcele domu čp. 42 rýha kanalizace zasahovala do recentních vrstev a nikde nedosáhla úrovně podloží, které zde klesá k východu.

Jiří Bernat

94. Stříbrná Skalice, okr. Kolín (od r. 2007 Praha-východ)

1. Na Hradě, ppč. 137/1; ZM 10, 13-31-23, okolí bodu 391:226.
2. Stavba vodovodní přípojky k domu čp. 163; 2007.
3. Sídlištní areál VS-NO, zahřoubená stavba NO.

Rýha pro vodovod v okrajové partii areálu zaniklého vrcholně středověkého hradu porušila na severní straně domu čp. 163 drobnou stavbu zahřoubenou max. 1,0 m pod dnešní úroveň terénu. Do skály vytesané rovné dno mělo dobře dochovanou podlahovou úpravu z červené jílovité hlíny. Podlaha zachycená v délce asi 1,6 m udávala maximální vnitřní rozměr stavby, z jejíž výplně se podařilo získat jen drobné amorfní zlomky stavební keramiky. Stratigrafický vztah pravděpodobně novověkého objektu k domu čp. 163 (z doby po pol. 19. stol.) nemohl být zjištěn. Císařský otisk stabilního katastru (1841) nezachycuje v místě nálezů žádnou stavbu.

Jiří Bernat

95. Stříbrná Skalice, okr. Kolín (od r. 2007 Praha-východ)

1. Na Hradě, ppč. 77; ZM 10, 13-31-23, 385:232.
2. Stavba odpadní jímky u domu čp. 52; 2007.
3. Sídlištní areál VS-NO, jáma NO 2.

Výkop pro žumpu zasáhl pozemek zahrady na jižní straně uličky proti domu čp. 52 (stpč. 126/1). Stejně jako dům vznikla i zahrada nepochybně až v novověku (před r. 1841) terasovitým odkopáním západního svahu těsně pod areálem zaniklého vrcholně středověkého hradu. Pod slabou vrstvou humusu porušil výkop část jámy (rozměry nezjištěny) vysekané do skalního podloží. Z hlinito-kamenité výplně objektu s vápennou krustou při stěnách se nepodařilo získat žádné datovatelné nálezy. Vzhledem k celkové situaci je zachycená jáma na vápno nepochybně až novověká a souvisí s výstavbou nebo s některou z přestaveb domu čp. 52 v mladším novověku.

Jiří Bernat

96. Stříbrná Skalice, okr. Kolín (od r. 2007 Praha-východ)

1. Intravilán obce, V Betlémě, stpč. 8; ZM 10, 13-31-23, okolí bodu 408:240.
2. Stavební úpravy domu čp. 87; 2007-2008.
3. Sídlištní nálezy VS-NO.

Z opožděně oznámených zásahů pod terén na východním svahu historického jádra městečka a v území ochranného pásma kulturních památek nám byly majitelem předány dva početné soubory převážně novověké keramiky (ze dvou náleзовých poloh). Stavení úhlové dispozice bylo založeno asi mezi lety 1805 a 1841 na drobné parcele, vytvořené odkopáním svahu při staré, patrně již středověké úvozové komunikaci. Drobný zlomek středověké keramiky i fragment raně novověkého kachle se do uloženin na vnější straně severozápadní obvodové zdi dostaly druhotně ze svahu nad domem. Jeho zděné konstrukce, vykazující tři hlavní stavební fáze (1. před r. 1841, 2. pol. 19. stol, 3. po r. 1920), jsme jako „nadzemní“ situaci nedokumentovali. V současné době už je většina stěn domu nahrazena novým cihelným zdívem.

Jiří Bernat

97. Stříbrná Skalice, okr. Kolín (od r. 2007 Praha-východ)

1. Ulice Pod Farou, ppč. 1674/1; ZM 10, 13-31-23, linie: 376:230, 377:232.
2. Statické zajištění komunikace; 2008.
3. Areál městečka – situace mladšího novověku.

Podél svažitě komunikace při jihozápadním úpatí hradního návrší byly odstraněny narušené opěrné zdi z nasucho skládaného kamene a vyhloubeny terénní zářezy pro nové opěrné stěny. Z uloženin odkrytých na podélném řezu pod povrchem komunikace, zachycené ve stejné poloze již před r. 1841, se nepodařilo získat žádné datovatelné nálezy. Zajímavé byly zbytky statického zajištění (asi z doby kol. r. 1900). Do původní kamenné opěrné zdi byly zařazeny hraněné dubové sloupky (zábradlí nebo plotu) provázané s tělesem cesty železnými táhly.

Jiří Bernat

98. Stříbrná Skalice, okr. Kolín (od r. 2007 Praha-východ)

1. Na Hradcích, okolí chatové osady; ZM 10 13-31-24, trasa kVN, linie: 29:136, 25:135, 26:131, 29:129, 27:115, 29:114, 28:110, 26:105, 37:103; ZM 10 13-31-24, linie: 31:167, 31:162.
2. TS, kabely VN a NN pro parcely č. 544/3-15 (2. etapa), kabely NN pro parcely č. 546/7, 8, 10, 12, 546/15-21, 547/1, 556/2-6, 558/3-14, 569/1-3 (3. etapa), kabel NN na p. p. č. 562, 567/1 a 1682 pro chaty ev. č. 209, 561, 563; 2007-2008.
3. Ojedinelé nálezy – novověk a nedatované zahřoubené objekty.

2. etapa: V rýze pro kVN o celkové délce 559 m byly v předpolí eneolitického výšinného sídliště evidovány dva objekty, z nichž jeden byl dokumentován na řezu. Nebylo možné jednoznačně rozhodnout, zda se jedná o poruchu v podloží nebo lidský výkop. Poloha obou objektů by vyhovovala představě o možné předsunuté fortifikační linii eneolitického výšinného sídliště.

3. etapa: Stavební akci v předpolí eneolitického výšinného sídliště byla věnována náležitá pozornost a postupně jsme prohlédli všechny úseky kabelových rýh. V okolí osamocené usedlosti čp. 97 porušily výkopy pět zahloubených objektů. Novověká jáma (19. stol.) souvisí zřejmě s životem zmíněné usedlosti, z ostatních čtyř objektů se nepodařilo získat datovatelné nálezy. Zejména 2 m široký a 1 m hluboký příkop s částečně propálenou výplní ani jámu vysekanou do skalního podloží nelze však v žádném případě považovat až za recentní zásahy. V souvislosti s plánovanou výstavbou asi šedesáti rodinných domů bude nutné lokalitu sledovat.

KNN pro chaty ev. č. 209, 561, 563: Asi 50 m dlouhá rýha vedla zčásti po dně i po hraně strouhy, která na východní straně ohraničuje malou chatovou osadu Severka, umístěnou na skloněném, ale původně zemědělsky obdělávaném pozemku (plužina, středověk–novověk) v dolní části severního svahu lokality Na Hradcích. Strouha, sbíhající téměř po spádnici od osamocené stojící usedlosti čp. 97, může být i pozůstatkem úvozové komunikace (středověk–novověk).

Jiří Bernat

99. Tachlovice, okr. Praha-západ

1. JTSK plocha 756609/1049884, 756686/1050077, 756512/1050193, 756423/1050069.
2. Stavba rodinných domů; 2007–2008.
3. Polykulturní sídlištní areál; přes 200 sídlištních objektů kultury s lineární keramikou a z doby halštatské a dva objekty z doby římské

Polohu lze charakterizovat jako mírný severní svah nad Tachlovickým potokem. V roce 2005 bylo zjištěno při stavbě komunikací pro budoucí rodinné domy rozsáhlé sídliště kultury s lineární keramikou, ojedinělý objekt kultury s vypíchanou keramikou a sídliště bylanské kultury. V letech 2007–2008 probíhaly četné záchranné výzkumy na stavbě jednotlivých rodinných domů, dvojdomů firmy Albet a řadových domků firmy Canaba. Naprostá většina prozkoumaných objektů (přes 150) patřila sídlišti kultury s lineární keramikou. Omezená velikost plochy jednotlivých výzkumů neumožnila bohužel detailněji poznat strukturu sídliště. Většinou tak máme zachovány pouze části dlouhých domů a jednotlivé objekty nebo jejich části. Představují klasické spektrum neolitických sídlištních objektů: kúlové jamky, zásobnice, dlouhé stavební jámy a hliníky. Obsahovaly hojné nálezy hmotné kultury: keramiku, mazanici, broušenou a štípanou industrii, mlýny s doklady jejich výroby, otloukače, drtiče a zvířecí kosti. Na základě keramiky patří celé sídliště do II. stupně kultury s lineární keramikou. Halštatské objekty (cca 30–40) patřily většinou velkým zásobnicím a kúlovým jankám. Jejich řídký rozptyl snad naznačuje dvorcové uspořádání sídliště. Hmotné nálezy obsahovaly běžný inventář. Ve spodní části plochy v nivě Tachlovického potoka byly také prozkoumány dva objekty z doby římské. Mezi jejich nálezy stojí rozhodně za pozornost část kostěného trojdílného hřebene.

Daniel Stolz – Dana Stolzová

100. Tetín, okr. Beroun

1. ZM 10 12-41-12, linie 298:89, 325:78 mm od Z a J sekční čáry.
2. Rekonstrukce silnice III/11550; listopad 2007.
3. Vrstva s nepočtenými mladohradištními nálezy.

Při kontrole vybagrovaného zářezu pro stavbu nové silnice na severovýchodním konci Tetína v areálu raně středověkého hradiště bylo zjištěno kulturní souvrství. Většina vrstev vznikla v novověku až současnosti. Pouze nejspodnější vrstva náleží na základě malého množství nálezů do mladší doby hradištní.

Daniel Stolz

101. Tuchoměřice, okr. Praha-západ

1. Parc. č. 527/14, 527/15, 527/16, 527/19, 527/20, 527/21 a 527/10, 100 m jižně od křižovatky státních silnic Statenice–Lichoceves–Kněžívka; okolí bodu YX 751991/1036777; ZM 10 12-23-15, 198:201; 206:201; 205:196; 197:196 od Z a J sekční čáry.
2. Stavba rodinných domů; listopad a prosinec 2007.
3. Žárové pohřebiště knovízské kultury; obr. 60–65.

Výzkum navázal na plochu zkoumanou v letech 2005–2007, kdy zde bylo zjištěno 21 žárových hrobů kultury knovízské (Šulová 2007). V listopadu a prosinci 2007 bylo zachyceno dalších 19 žárových hrobů. Hroby tvořila zpravidla velká zásobnice (urna), na jejímž dně byl volně nasypán, nebo uložen v koflíku, popel zemřelého. Nad vrstvou popela spočívaly milodary – bronzové jehlice, náramky, kroužky, knoflíky, bronzové lunicovité břitvy, nůž, menší nádoby, amulety, obláčky ve tvaru vejce atp. Hrdla zásobnic zakrývaly mísy, v jednom případě plochá okrouhlá znotěrka, záměrně přizpůsobená do tvaru poklice. Na mísách (poklicích) ležely další nádoby, původně nejspíše

s potravinovými mlodary. Nejpozoruhodnějším nálezem je soubor modrých skleněných korálků, které jsou u nás pro toto období raritou. Typově i složením skelné hmoty se korálky podobají produkci ze severní Itálie, kde v lokalitě Frattesina archeologové objevili jedinou prokazatelnou sklářskou dílnu pro mladší dobu bronzovou, produkující sklo přibližně v 11. století př. Kr.

Lucia Šulová

Obr. 60. Tuchoměřice, okr. Praha-západ. Žárové pohřebiště knovízské kultury, objekt 12. Urna s přiloženým koflíkem na severovýchodní straně. Hrdlo urny je vahou zeminy promáčklé dovnitř

Obr. 61. Tuchoměřice, okr. Praha-západ. Žárové pohřebiště knovízské kultury, objekt 12. Urna na pohřeb zemřelého

Obr. 62. Tuchoměřice, okr. Praha-západ. Žárové pohřebiště knovízské kultury, objekt 12. Koflík původně přiložený ze severovýchodní strany

Obr. 63. Tuchoměřice, okr. Praha-západ. Žárové pohřebiště knovízské kultury, objekt 18. Velká zásobnice (urna). Hrdlo bylo zakryté mísou otočenou dnem nahoru

Obr. 64. Tuchoměřice, okr. Praha-západ. Žárové pohřebiště knovízské kultury, objekt 18. Mísa plnící funkci poklice

Obr. 65. Tuchoměřice, okr. Praha-západ. Žárové pohřebiště knovízské kultury, objekt 18. Bronzová jehlice

102. Tuchoměřice, okr. Praha-západ

1. Severně od obce; JTSK: YX 752061/1036169, 752003/1036168, 752062/1036177, 752003/1036178.
2. Výstavba komunikací; říjen 2008.
3. Sídliště z mladší až pozdní doby bronzové a starší doby železné.

Na ploše asi 60 m dlouhé nově budované komunikace se nacházely dva větší hliníky. Nalezená keramika náleží kultuře knovízské až štítarské a kultuře halštatské. Dále zde byla zachycena kulturní vrstva, datovaná nálezem opět do mladší doby bronzové až starší doby železné.

Lucia Šulová

103. Tuchoměřice-Kněžívka, okr. Praha-západ

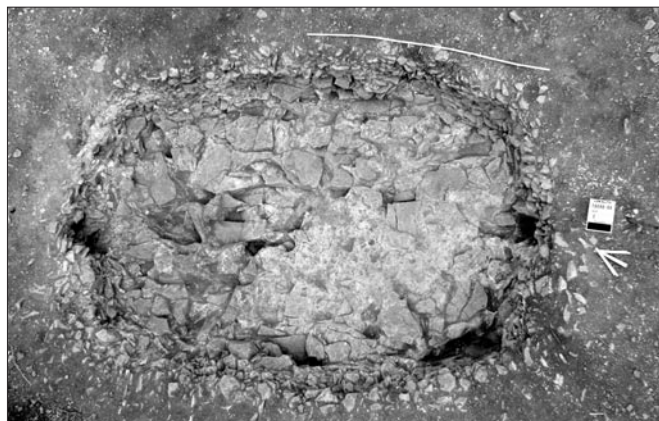
1. Nad ulicí Ke Kopanině, parc. č. 205/18; JTSK: YX 752572/1037283.
2. Stavba komunikace pro budoucí rodinné domy; červenec-srpen 2008.
3. Sídliště, mladší doba železná, zemědělský pravěk; *obr. 66; 67.*

Na pravobřežní terase únětického potoka bylo zjištěno celkem 52 zahloubených objektů. Tento počet zahrnuje převážně kúlové jamky, ale i dvě zahloubené polozemnice, píčku a dvojitý žlab. Většina datovatelných sídlištních pozůstatků je z doby laténské. Otázkou zůstává funkce a stáří dvou žlábků, které se nacházely asi 30 m jižně od sídliště. Může to být pozůstatek lehkého ohrazení. Žlábků jsou ale mělké (10–30 cm), a tak není zcela jasné technické řešení ohrazení. Pravděpodobněji vznikly vymíláním pod koly vozů, a jde tedy o starobylou cestu.

Pozoruhodné jsou zahloubené polozemnice obdélníkového půdorysu. Obě byly zapuštěny do silně kamenitého podloží, tvořeného převážně opukou. Podlaha byla vyrovnána a zpevněna velkými plochými opukovými deskami. Prostor mezi deskami vyplňoval jílovitovápenitý výmaz. Vymazány byly i nevydlážděné prostory v severozápadní a jihovýchodní části objektu 5. Uprostřed kratší východní stěny se objevily stopy po ohni – do červena propálená opuka a uhlíky. V západní polovině chaty ležel v prohlubenině pískovcový kámen čtvercového půdorysu s provrtným otvorem. Sloužil spíše k ukotvení malého kúlu, než k mletí obilí. Druhý dům – obj. 2 – měl podél stěn a středem domu patrné jamky po kúlech zahloubené do kamenné podlahy. Podlaha byla zahloubena cca 60 cm.

Uvnitř polozemnic byly v jednotlivých vrstvách nalezeny zlomky keramiky, kosti, lastury mlžů, uhlíky, železné zlomky, mazanice se stopami konstrukčních prvků a také zlomek švartnového náramku. Z kúlových jamek lze rekonstruovat minimálně dvě nadzemní, pravděpodobně obytné stavby.

Lucia Šulová

Obr. 66. Tuchoměřice-Kněžívka. Laténské sídliště, objekt 2. Laténská polozemnice s jasně patrnými kúlovými jamkami vyhloubenými v opuce

Obr. 67. Tuchoměřice-Kněžívka. Laténské sídliště, objekt 5. Laténská polozemnice. Podlaha tvořena opukovými deskami

104. Tucharaz, okr. Kolín

1. Východní okraj obce, vedle mateřské školy, ppč. 169/55 a 169/90; 50°2'52.688"N, 14°51'10.376"E.
2. Stavba rodinných domů; září 2007.
3. Neolitické sídlištní objekty.

V základových pasech dvou rodinných domů byla zachycena přibližně 20 cm silná kulturní vrstva s dvěma zahloubenými objekty sídlištního charakteru. Z obou objektů bylo získáno větší množství keramického materiálu,

který náleží kultuře s vypíchanou keramikou. V objektu č. 2 bylo navíc nalezeno značné množství drobných úštěpů bavorského rohovce, proto byla podstatná část objektu odebrána k proplavení. Výsledkem plavení byl bohatý soubor pracovních odštěpků i celých nástrojů. Z 90 % se jednalo o drobné retušované vrtáčky.

Lukáš Baloun

105. Tuchoraz, okr. Kolín

1. Střed obce za obecním úřadem, skladový areál Sady Tuchoraz, stpč. 221; 50°2'52.273"N, 14°50'56.173"E.
2. Výstavba skladové haly; květen 2008.
3. Vrcholný středověk.

V důsledku výstavby oplocení skladové haly došlo k narušení nejméně jednoho zahloubeného objektu. Situaci lze na základě výrazného keramického materiálu zařadit do horizontu vrcholného středověku. Povrchovým sběrem ze dna a v okolí výkopu se podařilo získat několik dalších drobných střepů středověkého stáří.

Lukáš Baloun

106. Tursko, okr. Praha-západ

1. Libčická ulice, naproti bývalému JZD; JTSK: YX 747853/1030609; 747759/1030640.
2. Budování kanalizace; březen 2008.
3. Sídliště, únětická kultura, zemědělský pravěk.

Při hloubení rýhy pro kanalizaci (š. 60 cm, hl. 180 cm) byly narušeny tři archeologické objekty – sídlištní jámy. Po jejich zdokumentování a zaměření byly objekty ovzorkovány do hloubky 10–30 cm. Keramika z objektů 1 a 2 je zatím určena pouze obecně jako zemědělský pravěk. Objekt 3, podle řezu zásobní jáma, měl na dně uloženy hrnce kultury únětické. Kvůli narušení kanalizační rýhou se nádoby dochovaly pouze ve zbytcích.

Lucia Šulová

107. Úholičky, okr. Praha-západ

1. Skládka fitrmy Regios a. s.; střed plochy 50°10'25.22"N, 14°20'19.92"E.
2. Rozšíření skládky; červen–srpen 2007.
3. Sídlištní objekty řivnáčské kultury, hrob kultury se šňůrovou keramikou.

Záchranný výzkum vyvolaný rozšiřováním skládky odhalil dvě rozsáhlé jámy s nálezy keramiky z období řivnáčské kultury, dále pak pozůstatky splachu s větším množstvím erodované pravěké keramiky. Odkryt byl rovněž jeden pravděpodobně ženský pohřeb z období kultury se šňůrovou keramikou. Výsledky výzkumu již byly publikovány (*Turek 2008a*).

Jan Turek

108. Úmyslovice, okr. Nymburk

1. Severní okraj obce u hřiště, poloha Za Husankou, ppč. 247, 63/1; 50°12'18.769"N, 15°10'33.266"E.
2. Výkop pro kabel NN; březen 2008.
3. Neolitické sídlištní objekty.

Liniový výkop pro kabel NN narušil kulturní vrstvu s pěti velice mělkými objekty neolitického stáří. Výplň objektů byla pouze vzorkována. Je velice pravděpodobné, že neolitické osídlení pokračovalo i do prostoru nově vybudované komunikace. Její stavba však nebyla řádně ohlášena a veškeré zemní práce proběhly bez dozoru archeologa.

Lukáš Baloun

109. Velim, okr. Kolín

1. Staveniště rodinných domků na návrší Skalka, ppč. 1170–1173; okolí bodu YX 693191/1052454.
2. Výstavba rodinných domů; 2007–2008.
3. Opevněné sídliště z doby bronzové (mohylová kultura); *obr. 68–70*.

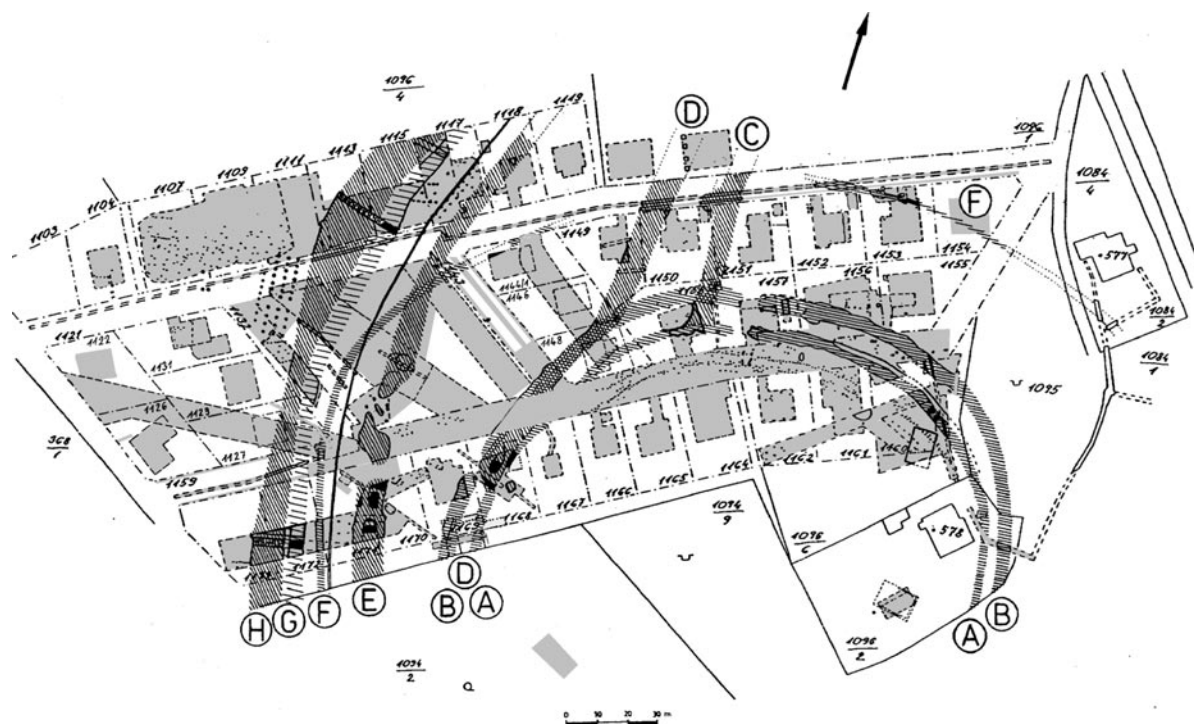
Na svahu mírného návrší probíhá od r. 1984 záchranný výzkum na staveništi rodinných domů. Vymezená část několikanásobně opevněného hospodářského a mocenského sídla ve středním Polabí poskytla doklady o několika stavebních etapách vývoje hradiska ze střední doby bronzové. Ze staršího opevnění se zachovaly úseky se třemi kruhovými příkopy (A, B, F) a příkop G. Koncem střední doby bronzové zde vzniklo jiné mohutné opevnění, které překrylo předcházející stavební aktivity. Náleží sem dvě fortifikační pásma s příkopy D+C a H+E zaniklá při válečné akci, která po sobě zanechala požárový horizont s pozůstatky lidských těl. Vedle celých skeletů se v příkopech a jamách vyskytují i torza lidských těl a nejčastěji se nacházejí shluky lidských kostí z dalších rozpadlých jedinců. Doprovázejí je početné soubory dalších nálezů ponechaných na místě po vyloupení řemeslnicko-obchodnického střediska.

V r. 2007 jsme se (vedle dozoru při pokládání kanalizace na levém břehu Nouzovského potoka, Novoveská a Tylova ul., únětická a mohylová ker.) zaměřili na Skalce na odkrývání nálezové situace u vnitřního okraje západní

brány (S. 48: kamenná destrukce, rozpadlé nádoby, rozptýlené lidské a zvířecí kosti). Při výstavbě nového rodinného domu jsme na ppč. 1122 položili sondu 51 a v sadu na temeni návrší (ppč. 1034/2) ověřili malým výkopem nálezo-ovou situaci v malém výkopu (jamka pro stromek, S. 50). Ve třech úrovních obsahoval rozptýlené lidské kosti a zlomky mohylové keramiky.

V roce 2008 byl na J okraji sondy 19 otevřen nový řez 5A. V něm pod šikmým vnitřním okrajem příkopu H (obj. 45A, řez 5/5A) ležela na dně samostatná rozpadlá spálená lidská lebka překrytá kameny z rozvalené hradbou. Nově byla otevřena sonda 33A s důležitou stratigrafickou situací, která se nachází pod mladou hradbou mezi příkopy H+E. Mladší druhotně přemístěný světlý slínovcový násep z báze hradebního tělesa a z větších kúlů zde překryl starší spálený nálezo-ový horizont s rozmačkanými nádobami. Na parcele č. 1133 porušily základy nového domu částečně prozkoumaný příkop H (S. 12B). Na ppč. 1144/1 pak přípojka kanalizace k RD podélně prořala dosud nepoškozenou část staršího kruhového příkopu F. Největší kumulace nálezů pochází z jeho horní tmavé výplně.

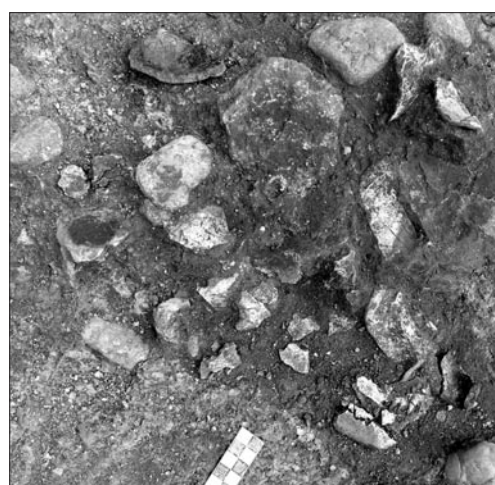
Miloš Vávra

Obr. 68. Velim, okr. Kolín, Skalka, staveniště rodinných domů. Zvýrazněna prozkoumaná plocha v letech 1984-2008

Obr. 69. Velim, okr. Kolín, Skalka. Tzv. příkop E (hliník za mladou hradbou), sonda 19, obj. 30, jáma 1A, příklad shluku lidských kostí a zlomků keramiky nad dnem velké a hluboké těžní jámy

Obr. 70. Velim, okr. Kolín, Skalka. Příkop H, sonda 19, řez 5A, obj. 45A. Na dně příkopu ležela mezi štěrkem rozbitá a opálená lidská lebka

110. Velim, okr. Kolín

1. Palackého ul., ppč. 283/16; okolí bodu YX 692864/1051621.
2. Rozšiřování továrny AEROCAN CZ; jaro 2007.
3. Polykulturní sídliště, neolit, doba bronzová; *obr. 71.*

V rovinatém severovýchodním okraji zástavby obce se uskutečnila 3. etapa záchranného výzkumu vyvolaná dalším rozšiřováním továrny. V základech nové haly (plocha C, na jih od plochy B zkoumané na podzim 2006) po skrývce nadloží a navážek do hl. 80–120 cm odkryto na ploše 46 × 22 m pokračování neolitického sídliště: základy pěti kůlových domů, stavební jámy a žlaby (lineární keramika). Ojedinelé zásobní jámy poskytly doklady o mladším osídlení v době bronzové. Nálezový fond tvoří zlomky keramiky, zvířecí kosti, kamenné štípané a broušené nástroje, drtidla, mlýnky, hladítka, uhlíky a malakofauna (lastury).

Obr. 71. Velim, okr. Kolín, Palackého ul. Plocha C, severní část základů dlouhého domu kultury s lineární keramikou

Miloš Vávra

111. Velké Přílepy, okr. Praha-západ

1. Ppč. 200/3 a 200/11, jihozápadně od budovy staré mateřské školky, asi 80 m východně od vodní nádrže a 55 m severně od Podmoráňského potoka. JTSK: YX 749796/1033770.
2. Stavba nové mateřské školky; září, říjen 2008.
3. Sídliště – eneolit, starší doba římská; pohřeb v sídlištní jámě – kultura nálevkovitých pohárů; *obr. 72–73.*

Zkoumaná plocha měla tvar rondelu o průměru 20 m. Přesto bylo na takto malé ploše zdokumentováno 111 zahloubených objektů. Tento počet zahrnuje sloupové a kůlové jámy, zásobní jámy, jámy pravděpodobně výrobního charakteru, různé žlábký a žlaby. Ve většině kůlových jamek nebyl nalezen datovací materiál. 45 objektů bylo keramikou datováno do doby římské.

Druhou komponentou na sídlišti je kultura nálevkovitých pohárů, která je zatím reprezentována pouze objektem č. 18 – rozsáhlou obilnicí. Hloubka jámy činila 175 cm a průměr v nejšířší části 248 cm. V úrovni 130 cm od povrchu skrývky ležela rituálně pohřbená starší žena ve skrčené poloze. Poblíž lidské kostry byly nalezeny kosti mladého zajíce a celé ovce. Takto uložená zvířata lze chápat jako potravní milodary. Tato komponenta byla podrobně publikována (Šulová – Kubálek – Holub 2010)

Lucia Šulová

Obr. 72. Velké Přílepy, okr. Praha-západ. Sloupové jámy ve východní části skryté plochy. Doba římská

Obr. 73. Velké Přílepy, okr. Praha-západ. Objekt 18, pohřeb ženy kultury s nálevkovitými poháry

Obr. 74. Velký Osek, okr. Kolín, pískovna. V popředí jedna z velkých tmavých prohlubní (obj. 1)

Obr. 75. Zásmyky, okr. Kolín, náměstí. Dvě dřevěná vodovodní potrubí uložená nad sebou (spodní poškozené při hloubení rýhy, novověk)

112. Velký Osek, okr. Kolín

1. Poloha Za Humny, ppč. 422/1; okolí bodu YX 688111/1049833.
2. Pískovna; 2008
3. Nedatované objekty; obr. 74.

Při skrývce ornice bylo v písčitém podloží zachyceno pět velkých objektů (další byl v JZ čtvrtině skryté plochy odtěžen) s tmavou hlinitou výplní, které byly protnuty dokumentovanými řezy. Nepatrné množství získaných nálezů zatím neumožňuje jejich datování (stopy těžby?, přírodní deprese?).

Miloš Vávra

113. Zásmyky, okr. Kolín, 2008

1. V místě vyústění Komenského náměstí do Havlíčkovy ulice; okolí bodu YX 701521/1063549
2. Výkopy pro kanalizaci, 2008.
3. Dřevěný vodovod, novověk; obr. 75.

V jihovýchodním, nejvyšším okraji náměstí, cca v hl. 50–80 cm, bylo zachyceno dřevěné potrubí vodovodu. Podle dělníků jedno dřevěné potrubí směřovalo k severu (do náměstí) a druhá poškozená (rozpadlá) větev k západu do Nerudovy ulice (mezi zámkem a hospodou). Zachované potrubí vyzvednuto dělníky a převezeno do RM Kolín. Následně byla v přípojce rýhy kanalizace směřující do Polákovy ulice zachycena další dvě dřevěná potrubí, vyšší a zatím zachované v hl. 55–85 cm a níže druhé rovnoběžné (odtěženo při hloubení přípojky). V muzeu v Kolíně byla uložena spolu s částí dřevěného potrubí u Havlíčkovy ulice též železná spojka ze zničeného hlubšího dřevěného potrubí (přípojka do Polákovy ul.). Další dřevěné potrubí bylo zachyceno na podzim roku 2008 v Havlíčkově ulici.

Miloš Vávra

114. Zbuzany, okr. Praha-západ

1. ZM 10 12-41-05, okolí bodu 206:71 mm od Z a J sekční čáry.
2. Stavba rodinného domu; březen 2008.
3. Šest kůlových jamek bez datovacího materiálu.

Poloha se rozkládá v rovinatém terénu na jižním okraji obce. Při záchranném výzkumu na stavbě komunikací v roce 2006 bylo prozkoumáno pohřebiště z doby stěhování národů a část sídliště ze starší doby bronzové. Zkoumaná parcela se nachází cca 100–150 m od nejbližších objektů ze starší doby bronzové. Po skrývce ornice bylo identifikováno a prozkoumáno šest kůlových jamek bez datovacího materiálu.

Dana Stolzová

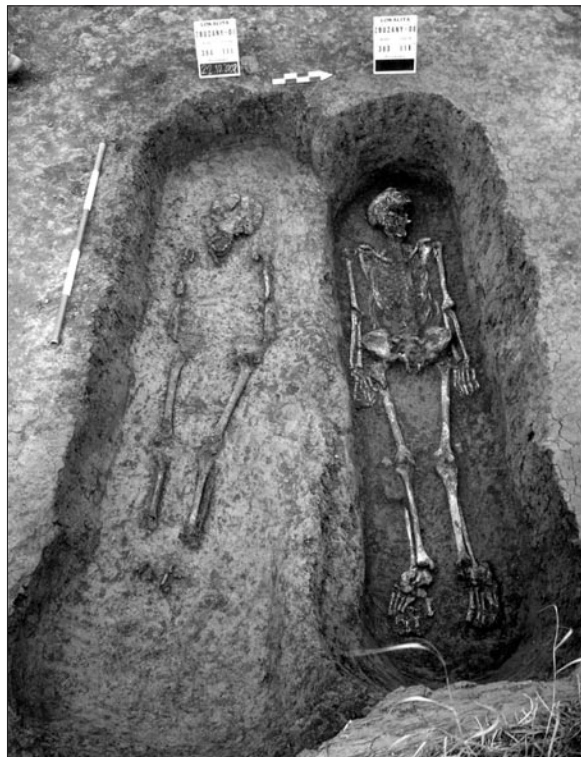
115. Zbuzany, okr. Praha-západ

1. ZM 10 12-41-05, okolí bodu 216:90 mm od Z a J sekční čáry.
2. Stavba pěti rodinných domů; léto 2008.
3. Přes 10 objektů ze starší doby bronzové, 1 hrob ze starší doby bronzové a 12 hrobů z raného středověku; obr. 76; 77.

Poloha se rozkládá v rovinatém terénu na jižním okraji obce. Jedná se o rozsáhlou plochu určenou k zástavbě rodinných domů. Při záchranném výzkumu na stavbě komunikací bylo v roce 2006 prozkoumáno pohřebiště z doby stěhování národů a část sídliště ze starší doby bronzové. Při stavbě pěti rodinných domů pro firmu Zbuzany BCI byly v létě roku 2008 zjištěny archeologické situace na třech parcelách. Bylo zachyceno pokračování sídliště ze starší doby bronzové, ze kterého se podařilo prozkoumat cca 10 sídlištních objektů a mělký příkop. Do starší doby bronzové se hlásí i ojedinělý kostrový pohřeb. Velké překvapení představoval objev pohřebiště z raného středověku. Celkově bylo odkryto 12 kostrových hrobů v klasické poloze; výjimku představují pouze dva dvojhroby. Pohřbení jedinci

měli typickou výbavu: keramické nádoby, železné nože, skleněné perly a jednoduché bronzové a ojediněle stříbrné šperky (především záušnice). Za pozornost stojí pohřební výbava jedné ženy, která měla na obou stranách lebky celkem sedm bronzových záušnic, při čemž tři na jedné straně byly ještě spojeny zbytkem organické hmoty (kůže?). V hrobech se dobře zachovaly pozůstatky dřevěných rakví. Pohřebiště lze datovat od konce 9. až do 10. století.

Daniel Stolz – Dana Stolzová

Obr. 76. Zbuzany, okr. Praha-západ. Raně středověké kostrové hroby

Obr. 77. Zbuzany, okr. Praha-západ. Raně středověké kostrové hroby

116. Zdiby, k. ú. Přemýšlení, okr. Praha-východ

1. SZ okraj obce v těsné blízkosti Klecan při silnici Průběžná; 50°10'27.452"N, 14°25'42.114"E.
2. Inženýrské sítě, komunikace; září 2007–srpen 2008.
3. Polykulturní areál; mladší eneolit, doba bronzová, mladší doba železná, starší doba římská; obr. 78–82; fototab. 16:2–5.

Rozsáhlý archeologický výzkum vyvolaný výstavbou nové vilové čtvrti s prozaickým názvem „Slunečná stráž“ započal výstavbou vzorových domů ve třetím čtvrtletí roku 2007. V rámci této počáteční etapy bylo zdokumentováno přes 240 zahloubených objektů ze starší doby římské a mladší doby bronzové. V souběhu s těmito pracemi pokračovaly i zemní práce na vedlejších komunikacích a parcelách. Z důvodu značné mocnosti kulturního souvrství, byla skrývka kontinuálně monitorována. Druhá etapa terénního výzkumu se zaměřila na jednotlivé úseky skrytých komunikací. Během bezmála rok trvajících archeologických výzkumů se podařilo zdokumentovat velké množství archeologických situací, které odrážejí kontinuální osídlení zdejší polohy od mladšího eneolitu po starší dobu římskou. Postupem času bylo odkryto přes 4500 sídlištních objektů, z nichž se podařilo získat neuvěřitelných 850 beden archeologického materiálu, převážně keramiky a zvířecích kostí, dále několik beden lidských kostí, mazanice a strusky. Nálezový soubor také doplnily četné nálezy bronzových, kamenných a kostěných artefaktů včetně širokého spektra ekofaktů.

Není překvapující, že nejvíce materiálu pochází z horizontu mladší a pozdní doby bronzové. Z tohoto časového úseku se zachovalo několik desítek půdorysů kúlových domů, celé skupiny zásobních jam, rozsáhlá soujámí, hluboké hliníky nebo četná kúlová ohrazení. Dokladem pohřebních aktivit na lokalitě jsou pohřební komponenty z různých období pravěku. Například pohřebiště únětické kultury ze starší doby bronzové, či řídké rozmístěné kostrové hroby z mladší doby železné. Druhou, co do prostoru nejrozsáhlejší sídlištní komponentu, vytvořilo osídlení ze starší doby římské, které zaujalo celou jihozápadní část zkoumané plochy. Z této doby pochází několik velice dobře zachovalých polozemnic se vstupní šíjí a také v úplnosti zachovalá baterie železářských pecí. K ojedinělým nálezům se prozatím počítá ženský hrob kultury se šňůrovou keramikou a sídlištní jáma mohylové kultury střední doby bronzové.

Lukáš Baloun

Obr. 78. Zdiby-Přemyšlení, okr. Praha-východ. Jedna ze skrytých a začištěných parcel se skupinou zásobních jam

Obr. 79. Zdiby-Přemyšlení, okr. Praha-východ. Pohled na začištěnou kostru ve výplni zásobní jámy

Obr. 80. Zdiby-Přemyšlení, okr. Praha-východ. Pohřeb jedince s nádobami a masitým milodarem, únětická kultura

Obr. 81. Zdiby-Přemyšlení, okr. Praha-východ. Pohřeb mladé ženy kultury se šňůrovou keramikou

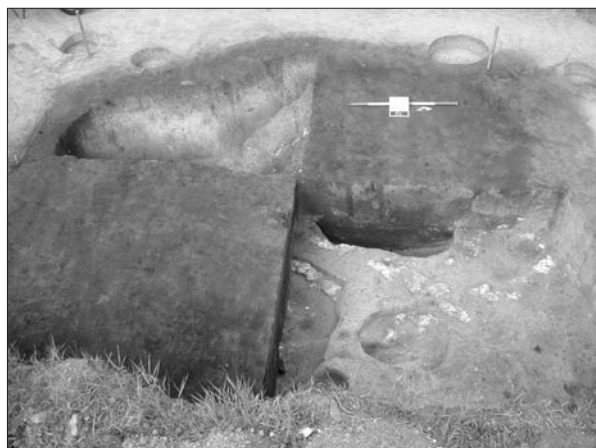

Obr. 82. Zdiby-Přemyšlení, okr. Praha-východ. Celkový pohled na polozemnici z doby římské se vstupním záklenkem

Obr. 83. Zdiby-Přemyšlení, K Holosmetkům,
halštatská chata č. 6

Obr. 84. Zdiby-Přemyšlení, K Holosmetkům,
halštatská chata č. 14

117. Zdiby, k. ú. Přemyšlení, okr. Praha-východ

1. Ul. K Holosmetkům, ppč. 83/90; 50°10'04.56"N;14°25'29.76"E.
2. Výstavba komunikace k RD; červen-červenec 2008.
3. Sídliště – sídlištní objekty (chaty, zásobnice, žlábký, hliník, kúlové a sloupové jámy); starší doba železná (Ha D2–Ha D3); obr. 83; 84.

Skrývka byla provedena ještě před ohlášením zemních prací Archeologickému ústavu či oprávněné organizaci. Při výzkumu bylo zachyceno celkem 70 zahloubených objektů. Tyto byly rozmístěny pravidelně v celé skryté ploše až na jeho nejsevernější část, kde byl zachycen pouze obj. 1 a od něj následoval cca 16 m dlouhý prázdný úsek.

Největším počtem byly zastoupeny kúlové jamky (47; obj. 8, 9, 11–13, 15–23, 26, 28–30, 32–34, 36, 40, 41, 43, 45, 46, 48–52, 55–60, 62–64, 66–71). Dále bylo zaznamenáno 8 zásobnic (obj. 2, 5, 7, 25, 31, 42, 44, 54), 3 žlábký (obj. 10, 24, 35), 4 chaty (obj. 6, 14, 38, 61), 1 hliník (obj. 37) a 7 objektů neznámé funkce (obj. 1, 3, 4, 14, 27, 39, 47, 65).

Bylo zachyceno velké množství fragmentů keramiky představující spektrum tvarů pozdního halštatu. Jedná se o části hrnců, lahvovitých amforek, plochých poklic, situl či koflíků.

Textilní výrobu dokládají přesleny. V jedné z chat (obj. 6) byl nalezen nůž. Z hliníku (obj. 37) pochází srp, polovina skleněného korálku s očky a polovina jantarového korálku bochníčkovitého tvaru.

Lucie Čiháčková

118. Žebrák, okr. Beroun

1. Centrum obce; ZM 10 12-32-24, okolí bodu 266/20 mm od Z a J sekční čáry.
2. Příklad stavby tělocvičny; červenec 2008.
3. Sídlištní objekt kultury s lineární keramikou.

Poloha se rozkládá ve středu obce na nevýrazném hřbetu s východním sklonem. V rýhách pro základy přístavby tělocvičny byl identifikován a zdokumentován pouze jeden objekt. Obsahoval nepočtené nálezy kultury s lineární keramikou.

Daniel Stolz

119. Žebrák, okr. Beroun

1. Ul. Bratří Nejedlých; ZM 10 12-32-24, okolí bodu 228:40 mm od Z a J sekční čáry.
2. Výkopy pro el. kabel; září 2008.
3. Sídlištní objekt kultury s lineární keramikou.

Poloha se nachází na severovýchodním okraji obce na mírném severním svahu. V rýze pro kabely nízkého napětí byl zdokumentován jeden sídlištní objekt s ojedinělými nálezy kultury s lineární keramikou.

Daniel Stolz

LITERATURA

- Baloun, L. – Zemanová, P. 2010: Doklady časně slovanského osídlení na k. ú. Skramníky, okr. Kolín, Archeologie ve středních Čechách 14, 337–353.
- Stolz, D. 2003: Nové doklady pozdně bronzového osídlení Berounska, Archeologie ve středních Čechách 7, 213–224.
- Stolz, D. – Stolzová, D. 2010: Drobné nálezy z Rakovnicka, Archeologie ve středních Čechách 14, 427–432.
- Šulová, L. 2007: Žárové pohřebiště kultury knovízské v Tuchoměřicích (Praha-západ) – předběžná zpráva. In: Salaš, M. – Šabatová, K. (eds.), Doba popelnicových polí a doba halštatská. Příspěvky z IX. konference, Bučovice 3.–6. 10. 2006. Brno, 323–325.
- Šulová, L. – Turek, J. – Kubálek, P. 2008: Komorový hrob z období zvoncovitých pohárů v Holubicích (okr. Praha-západ). Otázka interpretace vnitřní konstrukce pohřebních komor v závěru eneolitu, Archeologie ve středních Čechách 12, 161–174.
- Šulová, L. – Kubálek, P. – Holub, M. 2010: Pohřeb ženy v sídlištní jámě kultury nálevkovitých pohárů ve Velkých Přílepech, okr. Praha-západ, Archeologie ve středních Čechách 14, 643–655.
- Trefný, M. – Polišenský, T. 2008: Nové nálezy řecké červenofigurové keramiky a dalších artefaktů souvisejících s jižními vlivy na časně laténském sídlišti v Praze-Pitkovicích, Archeologie ve středních Čechách 12, 477–492.
- Trefný, M. – Polišenský, T. 2010: Laténské kostrové hroby z Prahy-Pitkovic, Archeologie ve středních Čechách 14, 723–736.
- Trefný, M. – Hanykýř, V. – Kloužková, A. – Polišenský, T. 2009: Hodnocení chemického a mineralogického složení vzorků střepů z časně laténského sídliště v Praze-Pitkovicích, Archeologie ve středních Čechách 13, 841–848.
- Turek, J. 2008: První předběžná zpráva o výzkumu neolitického obytného areálu v Brandýse nad Labem, Archeologie ve středních Čechách 12, 45–50.
- Turek, J. 2008a: Hrob kultury se šňůrovou keramikou a řivnáčské sídlištní objekty v Úholicích, Archeologie ve středních Čechách 12, 155–160.
- Venclová, N. 1982: Železářská výroba z časně laténského a římského období v Loděnicích a ve Svatém Janu pod Skalou, Archeologické rozhledy 34, 3–23.
- Zemanová, P. – Turek, J. 2009: Pohřebiště kultury zvoncovitých pohárů v Praze-Velké Chuchli, Archeologie ve středních Čechách 13, 655–686.
- Zemanová, P. – Turek, J. 2010: Dětské pohřby z období šňůrové keramiky z Prahy-Stodůlek, Archeologie ve středních Čechách 14, 657–666.

FIELD RESEARCH OF THE INSTITUTE OF ARCHAEOLOGICAL HERITAGE OF CENTRAL BOHEMIA IN THE YEARS 2007 AND 2008

Beginning with this year's volume of Archaeology in Central Bohemia, the results of field archaeological research carried out by the Institute of Archaeological Heritage of Central Bohemia will be regularly presented on its pages. The first published part is devoted to actions from the years 2007 and 2008.

There are 119 excavations listed here in a brief form, which took place in the cadastral areas of 75 communities in Central Bohemia and in the suburbs of Prague. All positive findings are published: next to large-scale topsoil stripping on multicultural sites, also small-scale actions can be found here, documenting, for instance, a fragment of a cultural layer or an undated situation.

Fig. 1. Location map of the investigated sites

Fig. 2. Bašť, Prague-East district. View of a part of the cleaned road with settlement features

Fig. 3. Bašť, Prague-East district. General view of a grave of the Únětice culture with remains of five individuals

Fig. 4. Bašť, Prague-East district. Circular feature with an eccentrically placed oval feature

Fig. 5. Cerhenice, Kolín district. Cremation grave from the Late Bronze Age

Fig. 6. Český Brod, Kolín district. Lower part of a vessel in which coins minted under Wenceslas IV were deposited

Fig. 7. Čestlice, Prague-East district. Ground plan of a timber-post house

Fig. 8. Dolní Jirčany, Prague-West district, brickworks. Filled-up sunken lane

- Fig. 9.** Dolní Jirčany, Prague-West district, brickworks. Group of features
- Fig. 10.** Dřevčice, Prague-East district. Superposition of features
- Fig. 11.** Dřevčice, Prague-East district. Undated prehistoric burial
- Fig. 12.** Holubice, Prague-West district. Feature 3, Early Roman period
- Fig. 13.** Holubice, Prague-West district. Feature 3, a bronze fibula from the Early Roman period
- Fig. 14.** Hořany, Kolín district, sand-pit. Pit looted by a vandal, with a child's skeleton on the bottom (undated)
- Fig. 15.** Hořany, Kolín district, sand-pit. Ground plan of a hut of the Řivnáč culture
- Fig. 16.** Hořany, Kolín district, sand-pit. Cremation grave of the Bell Beaker culture
- Fig. 17.** Hostivice, Prague-West district. Chamber grave of the Bylany culture
- Fig. 18.** Hostivice, Prague-West district. Bylany culture grave
- Fig. 19.** Hostivice, Prague-West district. Bylany culture burial pottery
- Fig. 20.** Hostivice, Prague-West district. Plate from a chamber grave
- Fig. 21.** Hostivice, Prague-West district. Male grave No. 7 from the Bell Beaker period
- Fig. 22.** Hostivice, Prague-West district. Female grave No. 14 from the Bell Beaker period
- Fig. 23.** Hostivice, Prague-West district. Female grave No. 4 from the Bell Beaker period
- Fig. 24.** Hostivice, Prague-West district. Bell beaker from male grave No. 7
- Fig. 25.** Kolín, Pražská Street. North profile of the excavation, a well (feature 8), the lower part of the fill with organic layers
- Fig. 26.** Kolín, Pražská Street. Well (feature 8), a vessel from the lower part of the fill
- Fig. 27.** Kolín. Exposed area with part of a Neolithic settlement and cemetery (Neolithic/Aeneolithic)
- Fig. 28.** Kolín. Inhumation grave No. 2, Funnel Beaker culture
- Fig. 29.** Mladá Boleslav. Tanning pit
- Fig. 30.** Mladá Boleslav. Feature with several human remains
- Fig. 31.** Noutonice, Prague-West district. Cremation grave of the Knovíz culture (feature 5). The lower part of an urn with the ashes
- Fig. 32.** Nová Ves I-Ohrada, Kolín district. Test pit 1, feature 7, a pit of the Lengyel culture
- Fig. 33.** Nová Ves I-Ohrada, Kolín district. East profile of a trench for an electric cable, feature 10, the damaged part of a large vessel sunk into the pit, Lengyel culture
- Fig. 34.** Osnice, Prague-West district. Investigation of a cultural layer
- Fig. 35.** Pečky, Kolín district. Test pit B (a way), part of a settlement with incomplete ground plans of prehistoric structures
- Fig. 36.** Pečky, Kolín district. Test pit B, a pit with large fragments of shattered vessels and settlement objects, Tumulus culture
- Fig. 37.** Pečky, Kolín district. North part of an inhumation grave (No. 4), Lengyel culture
- Fig. 38.** Pečky, Kolín district. Two inhumation graves of the Lengyel culture
- Fig. 39.** Prague-Benice. Feature in which a bronze hoard was discovered (the hoard is located in the upper left corner of the feature)
- Fig. 40.** Prague-Benice. Hoard consisting of bronze sickles, axe and ingot
- Fig. 41.** Prague-Benice. Bronze sickle and axe from the hoard
- Fig. 42.** Prague-Pitkovice. Aerial photograph of a part of the area
- Fig. 43.** Prague-Pitkovice. Detail of grave goods from a Celtic grave
- Fig. 44.** Prague-Radotín. General view of the east part of the investigated area
- Fig. 45.** Prague-Radotín. Chamber grave from the Hallstatt period
- Fig. 46.** Prague-Stodůlky. Superposition of features 94 and 104 from the Bronze and Iron Ages
- Fig. 47.** Prague-Stodůlky. Feature 150-2 from the Late/Final Bronze Age
- Fig. 48.** Prague-Velká Chuchle. Cremation grave of the Jordanów culture
- Fig. 49.** Prague-Zbraslav. Feature 1 from the Hallstatt period
- Fig. 50.** Přemyslení-Brnky, Prague-East district. View of one of the deeper features with stone pestles in the wall of the excavation
- Fig. 51.** Radovesnice I, Kolín district. Feature 2, a construction pit of the Linear Pottery culture
- Fig. 52.** Radovesnice I, Kolín district. Feature 1A, a medieval storage pit
- Fig. 53.** Rakovník. General view of the excavation
- Fig. 54.** Rakovník. Timber-lined sump
- Fig. 55.** Rakovník. Timber-lined sump, detail
- Fig. 56.** Rakovník. 1, 2, 4 – pots and a bell-shaped cover from the timber-lined sump; 3 – red painted jug from the basement of wattle-and-daub house No. 4
- Fig. 57.** Rakovník. Renaissance stove-tile with an image of the crucifixion
- Fig. 58.** Skramníky, Kolín district. View of the cleaned SW cut through a La Tène sunken-floored hut with a front post hole, visible close to the edge of the feature
- Fig. 59.** Skramníky, Kolín district. General view of the SW cut through one of the three features of the Globular Amphora culture

Fig. 60. Tuchoměřice, Prague-West district. Cremation cemetery of the Knovíz culture, feature 12. Urn with a cup added to the north-east side

Fig. 61. Tuchoměřice, Prague-West district. Cremation cemetery of the Knovíz culture, feature 12. Urn

Fig. 62. Tuchoměřice, Prague-West district. Cremation cemetery of the Knovíz culture, feature 12. Cup, which was originally added from the north-east side

Fig. 63. Tuchoměřice, Prague-West district. Cremation cemetery of the Knovíz culture, feature 18. Large storage jug (urn). Its neck was covered with a bowl

Fig. 64. Tuchoměřice, Prague-West district. Cremation cemetery of the Knovíz culture, feature 18. Bowl fulfilling the function of a cover

Fig. 65. Tuchoměřice, Prague-West district. Cremation cemetery of the Knovíz culture, feature 18. Bronze pin

Fig. 66. Tuchoměřice-Kněživka. La Tène settlement, feature 2. Sunken-floored hut with clearly visible post holes chiselled into arenaceous marl

Fig. 67. Tuchoměřice-Kněživka. La Tène settlement, feature 5. Sunken-floored hut. The floor consists of arenaceous marl slabs

Fig. 68. Velim, Kolín district, Skalka, construction site, development of family houses. The area investigated in 1984-2008 is highlighted

Fig. 69. Velim, Kolín district, Skalka. So-called ditch E, test-pit 19, feature 30, pit 1A. An example of a cluster of human bones and pottery fragments above the bottom of a large and deep working pit

Fig. 70. Velim, Kolín district, Skalka. Ditch H, test-pit 19, cross-section 5A, pit 45A. There was a broken and burned human skull lying among gravel on the bottom of the ditch

Fig. 71. Velim, Kolín district. Area C, north part of the foundation of a long house of the people of the Linear Pottery culture

Fig. 72. Velké Přílepy, Prague-West district. Pillar holes in the east part of the uncovered area. Roman period

Fig. 73. Velké Přílepy, Prague-West district. Feature 18, burial of a woman, Funnel Beaker culture

Fig. 74. Velký Osek, Kolín district, sand-pit. One of the large dark depressions in the foreground, undated

Fig. 75. Zásmyky, Kolín district, square. Two wooden water pipes laid above each other (the lower one was damaged in the course of digging a groove, Modern Period)

Fig. 76. Zbuzany, Prague-West district. Early medieval inhumation graves

Fig. 77. Zbuzany, Prague-West district. Early medieval inhumation graves

Fig. 78. Zdiby-Přemyšlení, Prague-East district. One of the uncovered and cleaned plots with a group of storage pits

Fig. 79. Zdiby-Přemyšlení, Prague-East district. View of a cleaned skeleton in the fill of a storage pit

Fig. 80. Zdiby-Přemyšlení, Prague-East district. Burial of an individual with vessels and a grave good consisting of meat, Únětice culture

Fig. 81. Zdiby-Přemyšlení, Prague-East district. Burial of a young woman, Corded Ware culture

Fig. 82. Zdiby-Přemyšlení, Prague-East district. General view of a sunken-floored hut with an entrance arch, Roman period

Fig. 83. Zdiby-Přemyšlení, Prague-East district. Hut 6 from the Hallstatt period

Fig. 84. Zdiby-Přemyšlení, Prague-East district. Hut 14 from the Hallstatt period

Photographic plate 14. 1 – Bašť (No. 1), Únětice culture grave; 2 – Bašť (No. 1), circular feature from the Middle/Late Bronze Age; 3 – Hostivice (No. 36), female grave from the Bell Beaker period; 4 – Hostivice (No. 36), bell beaker from male grave; 5 – Hostivice (No. 35), Bylany culture grave; 6 – Hostivice (No. 35), chamber grave of the Bylany culture

Photographic plate 15. 1 – Hořany (No. 34), cremation grave of the Bell Beaker culture; 2 – Kolín (No. 41), inhumation grave of the Funnel Beaker culture; 3 – Pečky (No. 64), inhumation graves of the Lengyel culture; 4 – Prague-Radotín (No. 72), chamber grave from the Hallstatt period

Photographic plate 16. 1 – Prague-Benice (No. 68), bronze hoard consisting of bronze sickles, axe and ingot; 2 – Zdiby (No. 116), Únětice culture grave; 3 – Zdiby (No. 116), manufacturing feature with three iron furnaces, Roman period; 4 – Zdiby (No. 116), sunken-floored hut, Roman period; 5 – Zdiby (No. 116), burial of a young woman, Corded Ware culture